

ผลการศึกษากการสร้างความชัดเจนในบทบาทรัฐวิสาหกิจ
ภายใต้ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
(ASEAN Economic Community: AEC)

โดย

สำนักนโยบายและแผนรัฐวิสาหกิจ (สนผ.)

สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.) กระทรวงการคลัง

มีนาคม 2555

รายละเอียดโครงการ

หลักการและเหตุผล

ด้วยอาเซียน (สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรือ Association of Southeast Asian Nation: ASEAN) ได้กำหนดทิศทางที่ชัดเจนในการก้าวไปสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) ภายในปี 2558 ซึ่ง AEC เป็นหนึ่งในสามเสาหลักของประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) โดยอีกสองเสาหลัก คือ ประชาคมความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Security Community) และประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community) โดยมีการจัดทำกฎบัตรอาเซียน (ASEAN Charter) เป็นการวางกรอบหลักเกณฑ์ ตลอดจนโครงสร้างองค์กรให้กับอาเซียน ซึ่งการรวมตัวเป็น AEC ภายในปี 2558 นั้น กลุ่มประเทศอาเซียนได้จัดทำแผนงานในเชิงบูรณาการในด้านเศรษฐกิจต่างๆ หรือพิมพ์เขียวเพื่อจัดตั้ง AEC หรือ AEC Blueprint โดยเป็นแผนบูรณาการงานด้านเศรษฐกิจให้เห็นภาพรวม ในการมุ่งไปสู่ AEC ซึ่งประกอบด้วยแผนงานเศรษฐกิจในด้านต่างๆ พร้อมกำหนดกรอบระยะเวลาที่ชัดเจนและการที่ประเทศไทยจะเข้าสู่ AEC ในปี 2558 จะทำให้เกิดผลกระทบในวงกว้างต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ ทำให้ประเทศไทยจะต้องมีการเตรียมความพร้อมในทุกภาคส่วน

สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.) โดยสำนักนโยบายและแผนรัฐวิสาหกิจ (สนพ.) จึงได้ริเริ่มโครงการสร้างความชัดเจนในบทบาทของรัฐวิสาหกิจภายใต้ AEC ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้รัฐวิสาหกิจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับข้อมูลและสามารถกำหนดบทบาทของรัฐวิสาหกิจที่ชัดเจน ภายใต้กรอบและมาตรการต่างๆ ของ AEC ตลอดจนสามารถเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการเข้าสู่เป็น AEC

วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อวิเคราะห์และประเมินผลกระทบจากการเป็น AEC ที่จะเกิดขึ้นกับรัฐวิสาหกิจและสภาพแวดล้อมของอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับรัฐวิสาหกิจในภาพรวมจาก AEC ในอนาคต
2. เพื่อนำผลการวิเคราะห์และประเมินผลที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการกำหนดแนวทางการกำกับดูแลรัฐวิสาหกิจและปรับปรุงแนวนโยบายผู้ถือหุ้นภาครัฐ (Statements of Direction: SOD) ให้เหมาะสมต่อไป
3. เพื่อให้รัฐวิสาหกิจได้รับข้อมูลและสามารถเตรียมความพร้อมการดำเนินงานให้สอดคล้องเหมาะสมกับการเป็น AEC และเป็นส่วนสำคัญในการเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของประเทศภายใต้ AEC
4. เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีข้อมูลของผลกระทบจากการเป็น AEC ของรัฐวิสาหกิจ เพื่อใช้ในการกำหนดนโยบาย

สารบัญ

ส่วนที่ 1: ข้อมูลทั่วไป

- ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) 1

ส่วนที่ 2: ผลการวิเคราะห์

- ผลกระทบและแนวทางการเตรียมความพร้อมของภาคส่วนต่างๆ ภายใต้ AEC 16
- มาตรการใน AEC ที่เชื่อมโยงการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจ ในแต่ละสาขา 18
- ผลกระทบและบทบาทที่เหมาะสมของรัฐวิสาหกิจ ภายใต้ AEC 37

ส่วนที่ 3: ภาคผนวก

- เอกสารแนบ 1 : ข้อมูลพื้นฐานประเทศสมาชิกอาเซียน 10 ประเทศ 1.1
- เอกสารแนบ 2 : การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ 2.1
- เอกสารแนบ 3 : ความสำเร็จในช่วงที่ผ่านมา: “AFTA (1992)...เขตการค้าเสรีอาเซียน” 3.1
- เอกสารแนบ 4 : แนวคิดของการจัดตั้งประชาคมอาเซียน 4.1
- เอกสารแนบ 5 : เงื่อนไขการได้รับสิทธิประโยชน์จากเขตการค้าเสรีอาเซียน 5.1
- เอกสารแนบ 6 : อุปสรรคทางการค้าที่ไม่มีใช้ภาษี (Non-Tariff Barriers: NTB) 6.1
- เอกสารแนบ 7 : ข้อผูกพันการเปิดตลาดการค้าบริการชุดที่ 7 7.1
- เอกสารแนบ 8 : ความตกลงด้านการลงทุนอาเซียน 8.1
- เอกสารแนบ 9 : แผนงานการรวมกลุ่มทางการเงินและการคลังของอาเซียน 9.1
- เอกสารแนบ 10 : ผู้ประสานงานหลักในแต่ละสาขา ภายใต้การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในสาขานำร่อง 10.1
- เอกสารแนบ 11 : ความร่วมมือด้านการขนส่งของอาเซียน 11.1
- เอกสารแนบ 12 : สถานภาพอุตสาหกรรมไทยในปัจจุบันและผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทย 12.1
- เอกสารแนบ 13 : การเปลี่ยนแปลง GDP ของประเทศสมาชิกอาเซียน เมื่อเป็น AEC 13.1

ส่วนที่ 1: ข้อมูลทั่วไป

ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC)

“หนึ่งวิสัยทัศน์ หนึ่งอัตลักษณ์ หนึ่งประชาคม”

ความเป็นมาของ AEC

อาเซียน หรือ สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of Southeast Asian Nations: ASEAN) ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2510 ตามปฏิญญากรุงเทพฯ (Bangkok Declaration) ซึ่งลงนามโดยรัฐมนตรีจาก 5 ประเทศ ได้แก่ ไทย อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และสิงคโปร์ โดยมีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในภูมิภาค ต่อมาได้มีประเทศต่างๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกในอาเซียนอีก 5 ประเทศ ได้แก่ บรูไนดารุสซาลาม เวียดนาม ลาว พม่า และกัมพูชา ทำให้ในปัจจุบันอาเซียนมีสมาชิกรวมทั้งหมด 10 ประเทศ (เอกสารแนบ 1)

อย่างไรก็ตาม โครงการความร่วมมือทางเศรษฐกิจเกือบทั้งหมดของอาเซียนก่อนการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area: AFTA) ไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ซึ่งอาจมีสาเหตุจากการที่สมาชิกอาเซียนไม่มีความสัมพันธ์ด้านการเมืองและเศรษฐกิจอย่างใกล้ชิดมากพอ การรวมตัวเกิดจากการคุกคามความมั่นคงจากภายนอก และแต่ละประเทศยังอยู่ในช่วงของการพัฒนาอุตสาหกรรมภายในประเทศ จึงมองกันเป็นคู่แข่งการส่งออก สำนักเลขาธิการอาเซียนมีงบประมาณจำกัด อีกทั้ง ไม่มีอำนาจและความเป็นอิสระเพียงพอที่จะกำหนดความร่วมมือทางเศรษฐกิจ ทั้งนี้ การดำเนินงานของอาเซียนเริ่มชัดเจนขึ้นในปี 2520 เมื่อรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนในขณะนั้น ได้ลงนามในความตกลงว่าด้วยสิทธิพิเศษทางการค้าอาเซียน (ASEAN Preferential Trading Arrangements: ASEAN PTA) ซึ่งเป็นการแลกเปลี่ยนสินค้ากับสินค้าและการให้สิทธิพิเศษโดยสมัครใจ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการลดภาษีศุลกากรขาเข้า และการผูกพันอัตราอากรขาเข้า ณ อัตราที่เรียกเก็บอยู่ และมีโครงการความร่วมมือต่างๆ ตามมาอีกมากมาย

ในช่วง 2 ทศวรรษที่ผ่านมา การค้าระหว่างประเทศได้มีบทบาทสำคัญมากขึ้น ในระบบเศรษฐกิจโลกรวมทั้งเกิดปรากฏการณ์การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ (เอกสารแนบ 2) ในภูมิภาคต่างๆ ขึ้นทั่วโลก ซึ่งเหตุการณ์ทั้งหมดที่กล่าวมา ล้วนเป็นปัจจัยที่ผลักดันให้อาเซียนตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องประสานความร่วมมือกันในระดับที่ใกล้ชิดกันมากขึ้น เพื่อปรับแนวการดำเนินนโยบายของตนให้สอดคล้องและเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ต่อมาในปี 2535 อาเซียนจึงได้ตกลงจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area: AFTA) ขึ้น เพื่อที่จะส่งเสริมการค้าระหว่างกัน โดยการลดภาษีศุลกากรให้แก่สินค้าส่งออกของกันและกัน อีกทั้ง เป็นการดึงดูดการลงทุนจากภายนอกภูมิภาคให้เข้ามาลงทุนในภูมิภาคมากยิ่งขึ้น ซึ่ง AFTA นี้ จะบรรลุผลสมบูรณ์สำหรับสมาชิก 6 ประเทศแรกภายในปี 2553 และตามด้วยสมาชิกใหม่อีก 4 ประเทศภายในปี 2558 (เอกสารแนบ 3)

ภายหลังจากที่การดำเนินการไปสู่การจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area: AFTA) ประสบความสำเร็จ อาเซียนยังคงเสริมสร้างความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจร่วมกันอย่างต่อเนื่อง โดยในการประชุมสุดยอดอาเซียน (ASEAN Summit) ครั้งที่ 8 เมื่อเดือนพฤศจิกายน 2545 ณ ประเทศกัมพูชา อาเซียนได้กำหนดทิศทางการดำเนินงานเพื่อมุ่งไปสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับประชาคมเศรษฐกิจยุโรป (European Economic Community: EEC) ในระยะแรกเริ่ม โดยกำหนดให้จัดตั้งขึ้นภายในปี 2563

ต่อมา ในการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 9 เมื่อตุลาคม 2546 ณ เกาะบาหลี ประเทศอินโดนีเซีย ผู้นำอาเซียนทั้ง 10 ประเทศได้ร่วมลงนามในแถลงการณ์ Bali Concord II (Declaration of ASEAN Concord II) เพื่อประกาศจัดตั้งประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ภายในปี 2563 ประกอบด้วย 3 เสาหลัก คือ ประชาคมการเมืองความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political Security Community: APSC) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community: ASCC) และการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 12 เมื่อเดือนมกราคม 2550 ณ เมืองเซบู ประเทศฟิลิปปินส์ ผู้นำอาเซียนได้ลงนามในปฏิญญาเซบูว่าด้วยการเร่งรัดการจัดตั้งประชาคมอาเซียนภายในปี 2558 (Cebu Declaration on the Acceleration of the Establishment of an ASEAN Community by 2015) จากเดิมที่กำหนดไว้ภายในปี 2563 (เอกสารแนบ 4)

สรุปความเป็นมาของการความร่วมมือทางเศรษฐกิจที่สำคัญของอาเซียนจนถึงแผนการเป็น AEC

พ.ศ. 2535 (ค.ศ. 1992): พัฒนาเขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area: AFTA)

พ.ศ. 2538 (ค.ศ. 1995): จัดทำความตกลงว่าด้วยการค้าบริการของอาเซียน (ASEAN Framework Agreement on Service: AFAS) และจัดตั้งเขตการลงทุนอาเซียน (ASEAN Investment Area: AIA)

พ.ศ. 2540 (ค.ศ. 1997): กำหนดวิสัยทัศน์อาเซียน 2020 (ASEAN Vision 2020)

พ.ศ. 2541 (ค.ศ. 1998): จัดทำแผนปฏิบัติการฮานอย (Hanoi Plan of Action: HPA)

ซึ่งเป็นแผนปฏิบัติการให้บรรลุวิสัยทัศน์อาเซียนระยะเวลา 6 ปี (พ.ศ. 2543 - 2547)

พ.ศ. 2543 (ค.ศ. 2000): ริเริ่มการรวมกลุ่มของอาเซียน (Initiative for ASEAN Integration: IAI)

พ.ศ. 2544 (ค.ศ. 2001): จัดทำแผนงานการรวมกลุ่มของอาเซียน (Roadmap for Integration of ASEAN: RIA) และศึกษาเรื่องความสามารถในการแข่งขันของอาเซียน (ASEAN Competitiveness Study)

พ.ศ. 2545 (ค.ศ. 2002): กำหนดทิศทางการดำเนินงานเพื่อนำไปสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC)

พ.ศ. 2546 (ค.ศ. 2003): เห็นชอบที่จะจัดตั้งประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) โดยประกาศแถลงการณ์ Bali Concord II

พ.ศ. 2547 (ค.ศ. 2004): ลงนามกรอบความตกลงว่าด้วยการรวมกลุ่มสาขาสำคัญของอาเซียนและพิธีสาร 11 ฉบับ เพื่อนำร่องการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจใน 11 สาขา ซึ่งต่อมาได้เพิ่มเป็น 12 สาขา

พ.ศ. 2548 (ค.ศ. 2005): ปรับปรุงแผนงานการรวมกลุ่มสาขาสำคัญของอาเซียนในระยะที่ 2

พ.ศ. 2549 (ค.ศ. 2006): ลงนามในกรอบความตกลงว่าด้วยการรวมกลุ่มสาขาสำคัญของอาเซียน และพิธีสารว่าด้วยการรวมกลุ่มสาขาสำคัญ (ฉบับแก้ไข)

พ.ศ. 2550 (ค.ศ. 2007): ลงนามในปฏิญญาเซบูว่าด้วยการเร่งรัดการจัดตั้ง AEC ให้เร็วขึ้นอีก 5 ปี จากเดิมปี พ.ศ. 2563 เป็นภายในปี พ.ศ. 2558 และลงนามในแผนแม่บทสำหรับกฎบัตรอาเซียน

เป้าหมายของ AEC

เป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกัน (Single market and single production base) โดยสามารถเคลื่อนย้ายสินค้าบริการ การลงทุน เงินทุน และแรงงานฝีมืออย่างเสรี

พิมพ์เขียวเพื่อจัดตั้ง AEC (AEC Blueprint)

อาเซียนได้จัดทำ AEC Blueprint เพื่อสร้างพันธสัญญาระหว่างประเทศสมาชิก โดยมีลักษณะเป็นแผนบูรณาการงานด้านเศรษฐกิจให้เห็นภาพรวมในการมุ่งไปสู่ AEC ซึ่งประกอบด้วยทิศทางและแผนงานทางเศรษฐกิจในด้านต่างๆ พร้อมการกำหนดกรอบเวลาที่ชัดเจนในการดำเนินมาตรการต่างๆ จนบรรลุเป้าหมายในปี 2558

ยุทธศาสตร์ใน AEC Blueprint

1. การเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกัน

เป้าหมาย เสริมสร้างศักยภาพของอาเซียนในการเป็นศูนย์กลางการผลิตของโลก และเป็นส่วนหนึ่งของห่วงโซ่อุปทานสินค้าและบริการของโลก โดยการผลิตสินค้าโดยใช้วัตถุดิบและชิ้นส่วนที่ผลิตภายในอาเซียน

การเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกันจะนำไปสู่การใช้กฎระเบียบการค้าในประเทศสมาชิกทั้งหมดเป็นแบบเดียวกัน (Harmonization of Rules and Regulations) ทั้งในด้านมาตรฐาน คุณภาพ ราคา อัตราภาษี รวมถึงกฎระเบียบในการซื้อขาย การขจัดมาตรการและข้อกีดกันต่างๆ รวมถึงการมีมาตรการอำนวยความสะดวกทางการค้า เจือจางการเคลื่อนย้ายบุคคลสัญชาติอาเซียน ประเภทบริการและการลงทุนที่เสรี

องค์ประกอบและมาตรการที่สำคัญ

1.1 การเคลื่อนย้ายสินค้าเสรี

1.1.1) ความตกลงการค้าสินค้าของอาเซียน (ASEAN Trade in Goods Agreement: ATIGA) ซึ่งเป็นการปรับปรุงความตกลงทางการค้าอื่นๆ ที่สำคัญของอาเซียน โดยนำข้อบทต่างๆ ที่เกี่ยวกับการค้าสินค้ามาผนวกให้เป็นความตกลงฉบับเดียว โดยความตกลง ATIGA จะนำมาใช้แทนความตกลงว่าด้วยการใช้อัตราภาษีพิเศษที่เท่ากันสำหรับเขตการค้าเสรีอาเซียนฉบับปี 2536 หรือความตกลง CEPT ทั้งนี้ เมื่อวันที่ 16 มกราคม 2553 สมาชิกอาเซียน 9 ประเทศ (ยกเว้นไทย) ได้ให้สัตยาบันความตกลง ATIGA แล้ว ซึ่งในส่วน of ประเทศไทยได้ให้สัตยาบันในวันที่ 17 พฤษภาคม 2553 ทำให้ความตกลงมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ดังกล่าว

1.1.2) การลดภาษีศุลกากร ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2553 สมาชิกอาเซียน 6 ประเทศ (อินโดนีเซีย บรูไน มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และไทย) ได้ลดภาษีเป็นร้อยละ 0 แล้ว สำหรับการเปิดตลาดการค้าสินค้ากว่าร้อยละ 99 ภายใต้ความตกลงว่าด้วยการใช้อัตราภาษีพิเศษที่เท่ากันสำหรับเขตการค้าเสรีอาเซียน (The Common Effective Preferential Tariff: CEPT) ทำให้อัตราภาษีเฉลี่ยลดลงเหลือร้อยละ 0.9 ในปี 2552 จากร้อยละ 4.4 ในปี 2543

1.1.3) กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า (Rule of Origin: RoO) เป็นเงื่อนไขในการใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีสำหรับสินค้าที่ผลิตในประเทศสมาชิกอาเซียน เมื่อมีการผลิตสินค้าเพื่อส่งออกไปยังประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นๆ อาเซียนได้มีการทบทวนและปรับปรุงกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าของอาเซียนให้ทันสมัย ซึ่งปัจจุบันมีการใช้เกณฑ์การได้แหล่งกำเนิดสินค้าในกฎทั่วไป (General Rule) และกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดเฉพาะรายสินค้า (Product Specific Criteria) ดังนี้

(1) เกณฑ์สัดส่วนมูลค่าเพิ่มของสินค้า (Local Content ร้อยละ 40)

(2) เกณฑ์การเปลี่ยนแปลงพิกัด (Change in Tariff Classification: CTC)

หรือเกณฑ์การแปรสภาพอย่างเพียงพอ (Process Rule)

ซึ่งในการได้ถิ่นกำเนิดของสินค้าต่างๆ นั้น อาเซียนได้กำหนดให้สามารถใช้หนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าที่ออกโดยประเทศสมาชิกผู้ส่งออก ซึ่งมีในประเทศสมาชิกผู้ส่งออกประเทศแรก โดยใช้ข้อมูลจากหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าที่ออกโดยประเทศสมาชิกผู้ส่งออกประเทศแรก (Back-to-back Certificate of Origin: CO) และการซื้อขายผ่านบริษัทที่ตั้งอยู่ในประเทศที่สาม โดยการซื้อขายดังกล่าวไม่มีผลกระทบต่อการใช้ถิ่นกำเนิดของสินค้านั้น (Third Party Invoicing) มาใช้ได้ เพื่ออำนวยความสะดวกในการเคลื่อนย้ายสินค้าของอาเซียน (เอกสารแนบ 5)

1.1.4) การยกเลิกอุปสรรคทางการค้าที่มีใช้ภาษี (เอกสารแนบ 6) อาเซียนอยู่ระหว่างรวบรวมและหาแนวทางในการยกเลิกอุปสรรคทางการค้าที่มีใช้ภาษี และได้ให้ความเห็นชอบ ASEAN Trade Facilitation Framework และแผนงานเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาอุปสรรคทางการค้าที่มีใช้ภาษี ได้แก่ พิธีการศุลกากร มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช กระบวนการทางการค้า เป็นต้น

1.1.5) การพัฒนาศุลกากรอาเซียนให้ทันสมัย (ASEAN Customs Modernisation) โดยเร่งรัดการปรับปรุงด้านเทคนิคและพัฒนาพิธีการทางศุลกากรให้ทันสมัยโดยยึดหลักการเสริมสร้างการอำนวยความสะดวกทางการค้า และการคุ้มครองสังคม และระบุเป้าหมายที่ชัดเจนไว้ภายใต้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาศุลกากร (Strategic Program of Customs Development: SPCD) คือ การใช้เวลาในการตรวจปล่อยสินค้าภายใน 30 นาที ซึ่งมีการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในกระบวนการตรวจปล่อยสินค้าให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล ซึ่งจะช่วยลดทั้งเวลาและต้นทุนในการตรวจปล่อยสินค้าออกจากด่านศุลกากร

1.1.6) ระบบศุลกากรอิเล็กทรอนิกส์ ณ จุดเดียวของอาเซียน (ASEAN Single Window: ASW) จะทำให้การใช้เวลาในการตรวจปล่อยสินค้ารวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยประเทศสมาชิกจะต้องเริ่มดำเนินการใช้ National Single Window (NSW) ในประเทศของตนก่อน ซึ่งที่ผ่านมาสมาชิกอาเซียน 6 ประเทศ ได้แก่ บรูไน อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และไทย อยู่ระหว่างดำเนินการจัดตั้ง NSW ในระดับที่แตกต่างกัน ส่วนประเทศสมาชิกอาเซียนอีก 4 ประเทศ คือ กัมพูชา ลาว พม่า และเวียดนาม (CLMV) มีกำหนดที่จะจัดตั้ง NSW ในปี 2555

1.1.7) การตรวจสอบและรับรองในอาเซียน โดยการจัดทำความตกลงยอมรับร่วม (Mutual Recognition Arrangements: MRAs) ซึ่งเป็นความตกลงระหว่างประเทศภาคี 2 ประเทศ หรือมากกว่านั้น เพื่อให้มีการยอมรับร่วมบางส่วน หรือทั้งหมดของผลการตรวจสอบและรับรองมาตรฐานสินค้าของแต่ละฝ่าย ซึ่งการจัดทำ MRAs ดังกล่าว จะช่วยลดความจำเป็นในการทดสอบสินค้าหลายครั้งก่อนที่จะนำมาวางจำหน่ายหรือใช้งานในประเทศสมาชิกอาเซียนอื่น นอกจากนี้ ยังเป็นการช่วยลดต้นทุนทางธุรกิจในการจัดทำรายงานผลการทดสอบ และเพิ่มความแน่นอนในการเข้าตลาดของสินค้า ขณะเดียวกัน ผู้บริโภคยังมีความเชื่อมั่นต่อคุณภาพของสินค้าในตลาด ซึ่งได้ผ่านการทดสอบแล้วตามข้อกำหนดของ MRAs ที่ผ่านมา อาเซียนได้สรุปผลการจัดทำ MRAs ใน 2 สาขา ได้แก่ สาขาไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ และสาขาเครื่องสำอาง ภายใต้ความตกลงว่าด้วยการยอมรับร่วมสำหรับผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ (The ASEAN Electrical and Electronic MRA: EEE) และความตกลงยอมรับร่วมของการอนุมัติการจดทะเบียนสำหรับสินค้าเครื่องสำอาง (The ASEAN MRA of Product Registration Approvals for Cosmetics) ปัจจุบันอาเซียนอยู่ระหว่างการจัดทำ MRA สำหรับสินค้าอาหารแปรรูปและยานยนต์

1.1.8) การปรับประสานมาตรฐานและกฎระเบียบด้านเทคนิค การกำหนดมาตรฐาน/กฎระเบียบด้านเทคนิคที่แตกต่างกัน โดยไม่มีเหตุผลความจำเป็นถือว่าเป็นอุปสรรคทางการค้าที่มีใช้ภายในซึ่งแนวทางของอาเซียนที่เกี่ยวกับประเด็นดังกล่าว คือ การดำเนินการบนพื้นฐานการใช้มาตรฐานและแนวทางปฏิบัติระหว่างประเทศ รวมทั้ง การปรับให้สอดคล้องกับพันธกรณีตามข้อตกลงขององค์การการค้าโลกว่าด้วยอุปสรรคทางเทคนิคต่อการค้า (WTO/TBT Obligations) เท่าที่จะเป็นไปได้ เว้นแต่ในกรณีที่มีเหตุอันสมควร ปัจจุบัน อาเซียนอยู่ระหว่างปรับประสานมาตรฐานสำหรับสาขาที่มีความสำคัญลำดับแรกในการรวมกลุ่มเศรษฐกิจ ได้แก่ ผลิตภัณฑ์เกษตร เครื่องสำอาง สินค้าประมง เกษษกรรม ผลิตภัณฑ์ยาง ผลิตภัณฑ์ไม้ ยานยนต์ วัสดุก่อสร้าง เครื่องมือแพทย์ ยาแผนโบราณ และผลิตภัณฑ์อาหารเสริม

1.1.9) การปรับปรุงเรื่องความโปร่งใสทางการค้า อาเซียนอยู่ระหว่างการจัดตั้งฐานข้อมูลทางการค้า (ASEAN Trade Repository: ATR) ภายในปี 2558 ซึ่งแหล่งรวมข้อมูลและกฎระเบียบต่างๆ ของอาเซียน ทั้งในระดับภูมิภาคและระดับประเทศ เช่น การจำแนกพิกัดอัตราภาษีศุลกากร (Tariff Nomenclature) สิทธิประโยชน์ทางภาษีศุลกากรภายใต้ ATIGA กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า (RoO) มาตรการการค้าที่มีใช้ภายในกฎหมายและกฎระเบียบทางการค้าและศุลกากร ข้อกำหนดด้านเอกสาร และรายชื่อผู้ทำการค้าที่ได้รับอนุญาตของประเทศสมาชิกอาเซียน เป็นต้น

1.1.10) *ความปลอดภัยของสินค้าเภสัชกรรมในอาเซียน* การประกอบธุรกิจที่เกี่ยวกับสินค้าเภสัชกรรมในอาเซียน จะต้องอยู่ภายใต้ความตกลงว่าด้วยการยอมรับร่วมรายสาขาสำหรับการตรวจสอบแนวทางการผลิตที่ดีของผู้ผลิตสินค้าเภสัชกรรม (ASEAN Mutual Recognition Arrangement (MRA) for Good Manufacturing Practice (GMP) Inspection of Manufacturers of Medicinal Products) ซึ่งเป็นการยอมรับร่วมในใบรับรอง GMP และ/หรือ ผลการตรวจสอบ ซึ่งออกโดยหน่วยงานตรวจสอบที่ได้รับอนุญาตของประเทศภาคี ซึ่งความสอดคล้องกับ MRA แสดงให้เห็นว่าสินค้าเภสัชกรรมในอาเซียนถูกผลิตและควบคุมตามหลักการของแนวทางการผลิตที่ดีและมาตรฐานด้านคุณภาพที่ตกลงร่วมกันในอาเซียน ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของผู้ผลิต ขณะเดียวกัน ยังทำให้ต้นทุนทางธุรกิจลดลง เนื่องจากผู้ผลิตไม่จำเป็นต้องนำสินค้าไปผ่านกระบวนการทดสอบ หรือการขอใบรับรองซ้ำกันหลายครั้ง นอกจากนี้ ผู้บริโภคสามารถมั่นใจในผลิตภัณฑ์เภสัชกรรมที่ผ่าน MRA ว่ามีความปลอดภัย ซึ่ง MRA นี้ มีผลบังคับใช้โดยสมาชิกอาเซียนทุกประเทศภายในวันที่ 1 มกราคม 2554

1.1.11) *มาตรการด้านการอำนวยความสะดวกทางการค้าต่างๆ ของอาเซียน* ได้แก่ แบบฟอร์มใบขนสินค้าอาเซียน (ASEAN Customs Declaration Document) และรูปแบบด้านพิธีการและตรวจปล่อยของอาเซียน (ASEAN Cargo Processing Model) ซึ่งเกี่ยวกับการบริการขนส่งทางอากาศ รวมถึงการดำเนินการระบบศุลกากรผ่านแดน (ASEAN Customs Transit System)

1.2 *การเคลื่อนย้ายบริการเสรี*

1.2.1) *การเปิดเสรีการค้าบริการ* เมื่อวันที่ 30 สิงหาคม 2553 สมาชิกอาเซียน 10 ประเทศ ได้ยื่นข้อผูกพันการเปิดตลาดการค้าบริการชุดที่ 7 (เอกสารแนบ 7) ภายใต้ความตกลงด้านการค้าบริการอาเซียน (ASEAN Framework Agreement on Services: AFAS) แล้ว ปัจจุบันกำลังดำเนินการเจรจาข้อผูกพันการเปิดตลาดการค้าบริการชุดที่ 8 ซึ่งในชุดที่ 7 มีข้อผูกพันต่อประเทศสมาชิกอาเซียนที่ต้องอนุญาตให้มีการเพิ่มสัดส่วนการถือหุ้นของนักลงทุนอาเซียน ซึ่งครอบคลุมสาขาบริการต่างๆ ดังนี้

(1) บริการด้านธุรกิจ	(2) บริการวิชาชีพ
(3) การก่อสร้าง	(4) การจัดจำหน่าย
(5) การศึกษา	(6) บริการด้านสิ่งแวดล้อม
(7) สุขภาพ	(8) การขนส่งทางน้ำ
(9) โทรคมนาคม	(10) การท่องเที่ยว

1.2.2) *การจัดทำข้อตกลงการยอมรับร่วม (MRA) ในสาขาบริการ* หมายถึง การที่ผู้ให้บริการที่ได้รับการรับรองคุณสมบัติวิชาชีพโดยหน่วยงานที่มีอำนาจในประเทศตนจะได้รับการยอมรับโดยหน่วยงานที่มีอำนาจในประเทศอาเซียนอื่น โดยสอดคล้องกับกฎระเบียบภายในประเทศที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะช่วยอำนวยความสะดวกในการเคลื่อนย้ายผู้ให้บริการสาขาวิชาชีพในภูมิภาค

1.2.3) การเปิดเสรีบริการทางการเงิน อาเซียนได้ลงนามและให้สัตยาบันพิธีสาร ซึ่งนำไปสู่การมีผลบังคับใช้ข้อผูกพันเปิดตลาดด้านบริการการเงินชุดที่ 4 โดยประเทศสมาชิกต้องเปิดเสรีการค้าบริการทางการเงินให้มากขึ้น และจะนำร่าง “พิธีสารเพื่อให้ข้อผูกพันการเปิดเสรีการค้าบริการด้านการเงินภายใต้กรอบความตกลงว่าด้วยการค้าบริการของอาเซียนในการเจรจารอบที่ 5 มีผลบังคับใช้” เสนอให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังอาเซียนพิจารณา ลงนามต่อไป

1.3 การเคลื่อนย้ายการลงทุนเสรี

1.3.1) ความตกลงด้านการลงทุนอาเซียน (ASEAN Comprehensive Agreement on Investment: ACIA) เป็นการปรับปรุงและรวมความตกลงด้านการลงทุน การส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุน มาผนวกเป็นความตกลงเต็มรูปแบบฉบับเดียว เพื่อเพิ่มความสามารถการแข่งขันในการดึงดูดการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (Foreign Direct Investment: FDI) ทั้งนี้ ภายใต้ ACIA นักลงทุนอาเซียนและนักลงทุนต่างชาติที่เข้ามาลงทุนในอาเซียนจะได้รับประโยชน์จากการเปิดเสรีด้านการลงทุนและการคุ้มครองการลงทุนที่เพิ่มขึ้น ปัจจุบันมีสมาชิกอาเซียน 8 ประเทศ (บรูไน กัมพูชา ลาว มาเลเซีย พม่า ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และเวียดนาม) ได้ให้สัตยาบันความตกลงดังกล่าวแล้ว มีเพียงอินโดนีเซีย และไทยเท่านั้น ที่ยังอยู่ระหว่างการพิจารณา ซึ่ง ACIA มีขอบเขตครอบคลุมสาขาการผลิต การเกษตร ประมง ป่าไม้ เหมืองแร่ และบริการเกี่ยวข้องกับ 5 สาขาดังกล่าว และยังสามารถให้มีการเปิดเสรีการลงทุนในสาขาอื่นได้ในอนาคต โดย ACIA ประกอบด้วยข้อบทด้านการลงทุนครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน คือ การเปิดเสรี การคุ้มครอง การอำนวยความสะดวก และการส่งเสริม (เอกสารแนบ 8)

1.4 การเคลื่อนย้ายเงินทุนเสรีมากขึ้น

1.4.1) การรวมตัวทางการเงินในอาเซียน อาเซียนตั้งเป้าหมายที่จะมีการรวมตัวของตลาดเงินและตลาดทุนให้มากขึ้นภายในปี 2558 โดยมีการกำหนดแผนงานการรวมกลุ่มทางการเงินและการคลังของอาเซียน (Roadmap for Monetary and Financial Integration of ASEAN: RIA-Fin) ซึ่งมีมาตรการต่างๆ ดังนี้ (เอกสารแนบ 9)

- (1) การเปิดเสรีการค้าบริการทางการเงิน (Financial Service Liberalization)
- (2) การเปิดเสรีการเคลื่อนย้ายบัญชีทุน (Capital Account Liberalization)
- (3) การพัฒนาตลาดทุน (Capital Market Development)
- (4) ความมีเสถียรภาพและการรวมตัวทางการเงินในเอเชียตะวันออก
- (5) การเสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบระบวงษ์ภัยทางเศรษฐกิจของภูมิภาค

1.4.2) มาตรการที่เกี่ยวข้องกับบัญชีเคลื่อนย้ายเงินทุน ประเทศสมาชิกอาเซียนได้มีมาตรการในการเปิดเสรีบัญชีทุนเพื่อให้มีการเคลื่อนย้ายเงินทุนเพิ่มขึ้นในภูมิภาคและดึงดูดการลงทุนโดยตรง (FDI) จากต่างประเทศ ที่ผ่านมาประเทศสมาชิกอาเซียนส่วนใหญ่ได้ยกเลิกข้อจำกัดในการเคลื่อนย้ายเงินลงทุนจากต่างประเทศแล้ว (Inward and Outward Foreign Investment) สำหรับประเทศสมาชิกที่ยังคงมีข้อจำกัดในเรื่องดังกล่าว ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการเปิดเสรีการลงทุนจากต่างประเทศให้เสรีมากขึ้น

1.4.3) การเปิดเสรีการลงทุนในหลักทรัพย์ อาเซียนให้ความสำคัญกับการประเมินผล และการกำหนดกฎระเบียบเพื่อให้มีการเคลื่อนย้ายการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์อย่างเสรีมากขึ้น สมาชิก อาเซียนบางประเทศมีการใช้มาตรการที่จำเป็นเพื่อผ่อนคลายข้อจำกัดเรื่องการซื้อขายเงินตราระหว่างประเทศ (Foreign exchange purchase) และการชำระเงินอื่นๆ รวมทั้ง เงินโอนและบริจาค (Invisible Transactions and Current Transfers)

1.4.4) ระบบการติดตามการเคลื่อนย้ายเงินทุน ประเทศสมาชิกอาเซียนได้เริ่มพิจารณา แนวทางการปรับปรุงระบบการติดตามการเคลื่อนย้ายเงินทุนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.4.5) มาตรการริเริ่มเชียงใหม่รูปแบบพหุภาคี (Chiang Mai Initiative Multilateralisation: CMIM) อาเซียนได้สรุปผลการขยายวงเงินภายใต้ CMIM เป็นจำนวน 1.2 แสนล้านเหรียญสหรัฐ ในปี 2552 และมีผลบังคับใช้ในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2553 ทั้งนี้ CMIM เป็นมาตรการที่ตอบสนองปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจโลก โดยประเทศที่เข้าร่วมประกอบด้วยอาเซียน จีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้

1.4.6) มาตรการริเริ่มพัฒนาตลาดพันธบัตรเอเชีย (Asian Bond Markets Initiative: ABMI) อาเซียนให้ความสำคัญในการส่งเสริมตราสารหนี้สกุลเงินท้องถิ่น และปรับปรุงกฎระเบียบและโครงสร้างสำหรับ ตลาดพันธบัตร ความริเริ่มสำคัญภายใต้กรอบ ABMI คือ การจัดตั้งกลไกการค้ำประกันเครดิตและการลงทุน (Credit Guarantee and Investment Facility: CGIF) เพื่อสนับสนุนการออกพันธบัตรเป็นเงินสกุลท้องถิ่นในภูมิภาค

1.5 การเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรี

1.5.1) ข้อตกลงยอมรับร่วมในสาขาวิชาชีพ (Mutual Recognition Arrangements: MRAs) อาเซียนมีเป้าหมายให้มีการเคลื่อนย้ายผู้ประกอบการวิชาชีพที่มีคุณสมบัติในสาขาบริการในภูมิภาคมากขึ้น โดยได้มีการลงนาม MRAs ในวิชาชีพ 7 สาขา ซึ่งอยู่ระหว่างดำเนินการเพื่อให้มีผลบังคับใช้ โดย 7 สาขาวิชาชีพดังกล่าว ได้แก่

- (1) แพทย์
- (2) ทันตแพทย์
- (3) นักบัญชี
- (4) วิศวกร
- (5) พยาบาล
- (6) สถาปนิก
- (7) นักสำรวจ

1.6 การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในสาขานำร่อง (Priority Integration Sectors)

1.6.1) การเปิดเสรีด้านการค้าสินค้าและการค้าบริการให้เร็วขึ้น ในสาขาสินค้าและบริการสำคัญ ภายใต้แผนงานการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในสาขานำร่อง 12 สาขา ได้แก่

- (1) เกษตร
- (2) ประมง
- (3) ผลิตภัณฑ์ไม้
- (4) ยานยนต์
- (5) อิเล็กทรอนิกส์
- (6) สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม
- (7) ผลิตภัณฑ์ยาง
- (8) สุขภาพ
- (9) การขนส่งทางอากาศ
- (10) การท่องเที่ยว
- (11) e-ASEAN
- (12) โลจิสติกส์

และเพื่อให้การดำเนินการตามข้อตกลงดังกล่าว เป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ รัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนได้มีการประชุมหารือกับผู้แทนภาคเอกชน เพื่อหารือเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอ แนวทางความร่วมมือระหว่างกันในสาขาดังกล่าว ซึ่งประเทศสมาชิกอาเซียนต่าง รับผิดชอบในฐานะผู้ประสานงานหลัก (Country Coordinators) ในแต่ละสาขา (เอกสารแนบ 10) โดยประเทศไทยได้รับหน้าที่เป็นผู้ประสานงานหลัก ในสาขาการท่องเที่ยวและการขนส่งทางอากาศ ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่จะผลักดันให้ประเทศไทย เป็นศูนย์กลางของการท่องเที่ยวและการขนส่งทางอากาศในภูมิภาคนี้ โดยการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในสาขานำร่องดังกล่าว สามารถจัดกลุ่มตามสาขาของรัฐวิสาหกิจได้ดังนี้

สาขาขนส่ง ได้แก่ การขนส่งทางอากาศ และโลจิสติกส์

สาขาสื่อสาร ได้แก่ e-ASEAN

สาขาเกษตร ได้แก่ สินค้าเกษตร ประมง และผลิตภัณฑ์ยาง

สาขาทรัพยากรธรรมชาติ ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ไม้

สาขาอุตสาหกรรมและพาณิชย์ ได้แก่ การจัดจำหน่าย

สาขาสังคมและเทคโนโลยี ได้แก่ การท่องเที่ยว

1.6.2) การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในสาขาท่องเที่ยว เพื่ออำนวยความสะดวกด้านการเคลื่อนย้ายของผู้ให้บริการวิชาชีพด้านการท่องเที่ยว อาเซียนได้จัดทำ MRAs สาขาวิชาชีพด้านการท่องเที่ยว เพื่อพัฒนามาตรฐานร่วมกันของอาเซียนสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพในสาขาดังกล่าว นอกจากนี้ อาเซียนอยู่ระหว่างการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวของอาเซียน ปี 2554-2558 เพื่อนำมาใช้แทนแผนงานปัจจุบัน

1.7 ความร่วมมือด้านอาหาร เกษตร และป่าไม้ของอาเซียน

1.7.1) การปรับปรุงประสานด้านคุณภาพและมาตรฐาน การรับรองความปลอดภัยของอาหาร และการจัดทำระบบการรับรองคุณภาพสินค้าให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน จะทำให้สินค้าเกษตรของอาเซียนพร้อมที่จะแข่งขันในตลาดโลก โดยการเสนออาหารที่ปลอดภัย มีประโยชน์ต่อสุขภาพ และมีคุณภาพได้มาตรฐาน ปัจจุบันอาเซียนอยู่ระหว่างการพัฒนาแนวทางปฏิบัติที่ดีทางการเกษตร (Good Agricultural Practices: GAP) มาตรฐานในการผลิต การเก็บเกี่ยว และการจัดการหลังการเก็บเกี่ยวพืชผลทางการเกษตร การกำหนดระดับปริมาณสารพิษตกค้างสูงสุดในอาหารที่ยอมรับได้ของอาเซียน (Maximum Residue Limits: MRL) สำหรับยาฆ่าแมลง เกณฑ์ในการรับรองสินค้าปศุสัตว์และการทำปศุสัตว์ (Criteria for accreditation of livestock and livestock products enterprises) แนวทางการปฏิบัติที่ดีในการบริหารจัดการสำหรับกุ้ง (Guideline for Good Management Practices for shrimp) และข้อควรปฏิบัติสำหรับการประมงที่มีความรับผิดชอบ (A Code of Conduct for responsible fisheries)

1.7.2) การเสริมสร้างความมั่นคงด้านอาหารภายในภูมิภาคอาเซียน จะสร้างเสถียรภาพในการผลิตอาหารในตลาดโลก โดยอาเซียนได้รับรองแถลงการณ์อาเซียนว่าด้วยความมั่นคงด้านอาหาร (ASEAN Statement on Food Security) แผนนโยบายบูรณาการความมั่นคงด้านอาหารของอาเซียน (ASEAN Integrated Food Security: AIFS) และแผนกลยุทธ์ความมั่นคงด้านอาหารของอาเซียน (Strategic Plan of Action on ASEAN Food Security: SPA-FS) เพื่อส่งเสริมความมั่นคงด้านอาหารในระยะยาว และปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ของเกษตรกรในภูมิภาคอาเซียน นอกจากนี้ ยังมีความคิดริเริ่มอื่น ได้แก่ กรอบแผนงานรายสาขาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (ASEAN Multi-Sectoral Framework on Climate Change: AFCC) และความปลอดภัยอาหารของอาเซียน (Agriculture and Forestry towards Food Security) เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดจากผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในสาขาเกษตรและป่าไม้

1.7.3) การจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน (Sustainable Forest Management: SFM) เพื่อส่งเสริมการจัดการทรัพยากรป่าไม้อย่างยั่งยืนในอาเซียนและกำจัดพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม โดยการสร้างความเข้มแข็งของการบังคับใช้กฎหมายและหลักธรรมาภิบาล (Forest Law Enforcement and Governance: FLEG) อาเซียนจึงได้ให้การรับรองแผนงานด้านการบังคับใช้กฎหมายป่าไม้และหลักธรรมาภิบาล ปี 2551-2558 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในการบังคับใช้กฎหมายและหลักธรรมาภิบาล รวมทั้งส่งเสริมการค้าสินค้าป่าไม้ ทั้งภายในและภายนอกอาเซียน ตลอดจนพัฒนาศักยภาพในการแข่งขันของสินค้าป่าไม้ของอาเซียนในระยะยาว โดยมีการจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืนและเสริมสร้างอุปทานป่าไม้ที่ถูกต้องตามกฎหมาย ในการนี้ อาเซียนได้ให้การรับรองแนวทางปฏิบัติของอาเซียนอย่างเป็นทางการเป็นขั้นเป็นตอนในการรับรองสินค้าที่ได้จากป่าไม้ (ASEAN Guidelines on Phased Approach to Forest Certification: PACT)

2. การเป็นภูมิภาคที่มีความสามารถในการแข่งขัน

เป้าหมาย สร้างภูมิภาคที่มีความสามารถในการแข่งขันสูง มีความเจริญรุ่งเรือง และมีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ โดยการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน โทรคมนาคม การเงินการธนาคาร การจัดระบบการค้าให้มีการแข่งขันที่เป็นธรรม และการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา เป็นต้น

องค์ประกอบและมาตรการที่สำคัญ

2.1 นโยบายการแข่งขันในอาเซียน

2.1.1) การส่งเสริมนโยบายและกฎหมายการแข่งขัน (Competition policy and law: CPL) ในประเทศสมาชิกอย่างทั่วถึงภายในปี 2558 เพื่อที่จะสร้างวัฒนธรรมของการแข่งขันทางธุรกิจที่ยุติธรรมสำหรับการพัฒนาเศรษฐกิจของภูมิภาคในระยะยาว ปัจจุบันประเทศในอาเซียนมีเพียง อินโดนีเซีย สิงคโปร์ และไทยเท่านั้น ที่มีกฎหมายและหน่วยงานที่กำกับดูแลเกี่ยวกับการแข่งขันทางธุรกิจ ขณะที่มาเลเซียเพิ่งจะผ่านกฎหมายการแข่งขันโดยคาดว่าจะมีผลบังคับใช้ในปี 2555 ประเทศสมาชิกอาเซียนที่เหลือมีนโยบายและกฎระเบียบรายสาขาแต่ยังไม่มียุทธศาสตร์การแข่งขันที่ครอบคลุมทั้งระบบเศรษฐกิจ ด้วยเหตุนี้ อาเซียนจึงได้

มีการศึกษาแนวทางการปฏิบัติที่ดีในการนำนโยบายและกฎหมายการแข่งขันมาใช้ โดยศึกษาจากประเทศสมาชิกในกลุ่มเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ได้แก่ จีน ญี่ปุ่น เกาหลี อินเดีย ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์

2.1.2) *องค์กรด้านการแข่งขันของอาเซียน* อาเซียนได้จัดตั้งคณะทำงานผู้เชี่ยวชาญด้านการแข่งขันทางธุรกิจ เพื่อประสานงานนโยบายการแข่งขันและเรื่องที่เกี่ยวข้องในระดับภูมิภาค ปัจจุบันมีการจัดทำแนวทางในการใช้นโยบายการแข่งขันของอาเซียน คู่มือนโยบายและกฎหมายการแข่งขันสำหรับภาคธุรกิจ

2.2 *การคุ้มครองผู้บริโภคของอาเซียน*

2.2.1) *กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคในประเทศสมาชิกอาเซียน* ปัจจุบันมีเพียงอินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย เวียดนาม และลาว เท่านั้น ที่มีพระราชบัญญัติว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค ส่วนประเทศสมาชิกอาเซียนที่เหลือกำลังวางแผนหรืออยู่ระหว่างการร่างนโยบายและกฎหมายดังกล่าว

2.2.2) *การริเริ่มความร่วมมือด้านการคุ้มครองผู้บริโภค* ในการรวมกลุ่มของอาเซียนโดยมีประชาชนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งอาเซียนได้มีการริเริ่มความร่วมมือเพื่อยกระดับการให้ความคุ้มครองแก่ผู้บริโภคขึ้น

2.2.3) *องค์กรด้านการคุ้มครองผู้บริโภคของอาเซียน* อาเซียนได้จัดตั้งคณะกรรมการประสานงานด้านการคุ้มครองผู้บริโภคเพื่อส่งเสริมและประสานงานในเรื่องดังกล่าวในภูมิภาค ซึ่งปัจจุบันมีแผนที่จะจัดตั้งกลไกการเยียวยาในอาเซียน การจัดทำเว็บไซต์เพื่อรับการร้องเรียน รวมถึงแผนการเพิ่มศักยภาพในอาเซียน

2.3 *การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา*

2.3.1) *การเสริมสร้างการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา* อาเซียนได้มีการเสริมสร้างศักยภาพขององค์กรและกรอบกฎหมายเพื่อคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา โดยมีการตั้งคณะทำงานเกี่ยวกับความร่วมมือสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา (AWGIPC) ซึ่งหน้าที่ในการให้คำแนะนำสำหรับความร่วมมือของอาเซียนทางด้านสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา ทำให้เกิดความชัดเจนใน การประสาน การจดทะเบียน และการคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาภายในอาเซียน และมีการใช้แผนยุทธศาสตร์ IPR ของอาเซียน ปี 2554-2558 ต่อเนื่องจากแผนปฏิบัติการปี 2547-2553

2.3.2) *การให้บริการด้านทรัพย์สินทางปัญญา ณ จุดเดียว* อาเซียนเห็นชอบที่จะจัดทำเว็บไซต์เพื่อรวบรวมข้อมูลและให้บริการด้านทรัพย์สินทางปัญญา ณ จุดเดียว สำหรับภาคธุรกิจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2.3.4) *ความร่วมมือด้านสิทธิบัตรของอาเซียน* อาเซียนได้ริเริ่มโครงการความร่วมมือด้านสิทธิบัตรในภูมิภาคเป็นครั้งแรกเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบการ โดยเฉพาะธุรกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม และนักประดิษฐ์ในการขอสิทธิบัตรสำหรับนวัตกรรมใหม่ๆ

2.4 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

2.4.1) ความร่วมมือด้านการขนส่งของอาเซียน (เอกสารแนบ 11) มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างระบบการขนส่งให้มีการรวมตัวกันในภูมิภาคอาเซียนและทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมในการอำนวยความสะดวกด้านการขนส่งและโลจิสติกส์ในภูมิภาค โดยขณะนี้อาเซียนอยู่ระหว่างการดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์ด้านการขนส่งอาเซียน (ASEAN Strategic Transport Plan) ปี 2554-2558 อาเซียนได้ลงนามความตกลงสำคัญ 3 ฉบับ ได้แก่

- (1) ความตกลงว่าด้วยการบริการขนส่งทางอากาศ (ASEAN Multilateral Agreement on Air Services)
- (2) ความตกลงว่าด้วยการเปิดเสรีบริการการขนส่งสินค้าทางอากาศ (ASEAN Multilateral Agreement on the Full Liberalization of Air Freight Services)
- (3) กรอบความตกลงว่าด้วยการอำนวยความสะดวกการขนส่งข้ามแดน (ASEAN Framework Agreement on the Facilitation of Inter-State Transport)

ซึ่งความตกลง 2 ฉบับแรก เป็นการสร้างตลาดสินค้าบริการด้านการขนส่งทางอากาศในอาเซียนเป็นตลาดเดียวกัน และเพิ่มโอกาสในการแข่งขันสำหรับการขนส่งทางอากาศ ขณะที่ความตกลงฉบับที่ 3 จะช่วยเสริมสร้างการอำนวยความสะดวกด้านการขนส่งและโลจิสติกส์ในภูมิภาค ซึ่งกรอบความตกลงทั้ง 3 ฉบับ มีวัตถุประสงค์เพื่อลดขั้นตอนในกระบวนการด้านการค้า/การขนส่งในอาเซียนให้มีความสะดวกรวดเร็วขึ้น รวมทั้ง ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการขนส่งสินค้าแบบไร้พรมแดน โดยในปัจจุบันประเทศสมาชิกอาเซียนอยู่ระหว่างการให้สัตยาบันความตกลงทั้ง 3 ฉบับ

2.5 เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT)

2.5.1) กรอบความตกลง e-ASEAN มีวัตถุประสงค์ของความร่วมมืออาเซียนในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ดังนี้

- (1) สร้างความแข็งแกร่งและความสามารถในการแข่งขันในสาขา ICT ของอาเซียน
  - (2) ลดความแตกต่างทางดิจิทัลในประเทศและระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน
  - (3) ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนในด้านการรับรู้เรื่อง e-ASEAN
  - (4) ส่งเสริมการเปิดเสรีการค้าผลิตภัณฑ์ ICT การบริการและการลงทุนเกี่ยวกับ ICT
- มาตรการเพื่ออำนวยความสะดวกหรือส่งเสริมให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว คือ
- (1) การจัดตั้งโครงสร้างพื้นฐานสำหรับข้อมูลของอาเซียน
  - (2) การเติบโตของพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-commerce) ในอาเซียน
  - (3) การเปิดเสรีการค้าผลิตภัณฑ์ ICT การบริการและการลงทุนเกี่ยวกับ ICT
  - (4) การลงทุนในการผลิตผลิตภัณฑ์ ICT และการให้บริการ ICT
  - (5) สังคมอิเล็กทรอนิกส์ (e-Society) และการเสริมสร้างความสามารถเพื่อลดความแตกต่างด้านดิจิทัลภายในและระหว่างประเทศสมาชิก
- (6) ใช้เทคโนโลยี ICT ในการให้บริการของรัฐบาล (e-Government)

2.5.2) แผนแม่บทด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของอาเซียน มีเป้าหมายเพื่อเสริมสร้างความแข็งแกร่งและยกระดับความสำคัญในสาขา ICT ของอาเซียน โดยมีการจัดทำ Guidelines for the Next Generations Network (NGN) Migration และแผนการจัดตั้งเครือข่ายการแลกเปลี่ยนทางอินเทอร์เน็ตในภูมิภาค (ASEAN Internet Exchange Network) อย่างไรก็ตาม ความร่วมมือในภูมิภาคอาเซียนในด้านดังกล่าว ให้ความสำคัญต่อการเสริมสร้างความสามารถ การศึกษา และการวิจัย ไม่ได้มุ่งเน้นการก่อสร้างทางกายภาพ

2.5.3) นโยบายและโครงการการเชื่อมโยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอื่นๆ ปัจจุบันอาเซียนมีการพัฒนาแรงงานด้าน ICT และเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันในตลาดสินค้าและบริการทางด้าน ICT ตลอดจนการดำเนินธุรกิจและสังคมด้วยสื่อ online นอกจากนี้ อาเซียนได้ร่วมมือกับคู่เจรจาต่างๆ ได้แก่ จีน เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น สหภาพยุโรป อินเดีย และสหภาพการสื่อสารโทรคมนาคมระหว่างประเทศ รวมถึง การพัฒนาโครงการซูเปอร์ไฮเวย์ข้อมูลอาเซียน-จีน และเครือข่ายข้อมูล Trans-Eurasia เป็นต้น

2.6 ความมั่นคงด้านพลังงานในอาเซียน

2.6.1) ความมั่นคงด้านพลังงาน ซึ่งการดำเนินการต่างๆ ภายใต้แผนปฏิบัติการอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือด้านพลังงาน ปี 2553-2558 (ASEAN Plan of Action on Energy Cooperation: APAEC) ให้ความสำคัญในโครงการหลัก 7 สาขา ได้แก่

- (1) การเชื่อมโยงระบบสายส่งไฟฟ้าของอาเซียน (ASEAN Power Grid: APG)
- (2) การเชื่อมโยงท่อส่งก๊าซธรรมชาติของอาเซียน (Trans-ASEAN Gas Pipeline: TAGP)
- (3) เทคโนโลยีถ่านหินและถ่านหินสะอาด
- (4) พลังงานที่นำมาใช้ใหม่ได้ (Renewable Energy: RE)
- (5) อนุรักษ์และใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ (Energy Efficiency & Conservation: EE&C)
- (6) นโยบายและการวางแผนพลังงานภูมิภาค
- (7) พลังงานนิวเคลียร์

นอกจากนี้ อาเซียนได้รับรองความตกลงว่าด้วยความมั่นคงด้านปิโตรเลียม ซึ่งจะส่งเสริมความสามารถในการตอบสนองต่อภาวะการณ์ฉุกเฉินด้านพลังงานของแต่ละประเทศสมาชิก

3. การเป็นภูมิภาคที่มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจที่เท่าเทียมกัน

เป้าหมาย ลดช่องว่างการพัฒนา ทั้งในระดับ SME และเสริมสร้างการรวมกลุ่มของประเทศสมาชิกอาเซียนใหม่ อันได้แก่ กัมพูชา ลาว พม่า และเวียดนาม ให้สามารถดำเนินการตามพันธกรณีต่างๆ ได้ และเป็นส่วนสำคัญในการเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของอาเซียน

องค์ประกอบและมาตรการที่สำคัญ

3.1 การพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME)

3.1.1) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการขยายตัวของ SMEs ปัจจุบันอาเซียนอยู่ระหว่างจัดทำยุทธศาสตร์เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการขยายตัวของ SMEs โดยได้จัดทำหลักสูตรการฝึกอบรมผู้ประกอบการที่สามารถใช้ร่วมกันในประเทศสมาชิกอาเซียน และอยู่ระหว่างทบทวนแผนนโยบายในการพัฒนา SMEs (ปี 2547-2557)

3.2 ความร่วมมือและการให้ความช่วยเหลือเพื่อลดช่องว่างการพัฒนาทางเศรษฐกิจ

3.2.1) แผนงานความคิดริเริ่มในการรวมกลุ่มของอาเซียน (Initiative for ASEAN Integration: IAI) มาตรการสำคัญเพื่อลดช่องว่างการพัฒนาทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน คือ การดำเนินงานตามแผนงาน IAI ซึ่งปัจจุบันอยู่ในระยะที่ 2 (พ.ศ. 2552 - 2558) โดยแผนงานดังกล่าวระบุความต้องการของประเทศ CLMV ซึ่งประกอบด้วยโครงการความร่วมมือในสาขาต่างๆ ตามที่ระบุไว้ใน Blueprint ทั้ง 3 เสาหลัก โดยเน้นกิจกรรมที่สำคัญและจำเป็นต่อการเร่งรัดการรวมกลุ่มของอาเซียน

3.3 การมีส่วนร่วมระหว่างภาครัฐและเอกชนในอาเซียน (Public-Private Sector Engagement: PPE) อาเซียนสนับสนุนการมีส่วนร่วมระหว่างภาครัฐและเอกชน เพื่อสร้างแรงผลักดันต่อกิจกรรมทางธุรกิจ ในอุตสาหกรรมสาขาต่างๆ ภายใต้ AEC ซึ่งการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนจะทำให้ภาครัฐได้รับทราบถึงข้อมูล ตลอดจนอุปสรรค และปัญหาในการปฏิบัติตามมาตรการต่างๆ เพื่อก้าวสู่ AEC ซึ่งกระบวนการดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดทิศทางและยุทธศาสตร์ที่เหมาะสมใน AEC ต่อไป

4. การเป็นภูมิภาคที่มีการบูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลก

เป้าหมาย เพื่อให้เครือข่ายการผลิตหรือจำหน่ายสินค้าและบริการภายในอาเซียนเชื่อมโยงกับระบบเศรษฐกิจในส่วนอื่นๆ ของโลก โดยการจัดทำเขตการค้าเสรีอาเซียนกับประเทศคู่เจรจาต่างๆ โดยการเน้นและปรับประสานนโยบายเศรษฐกิจอาเซียนกับประเทศนอกภูมิภาคให้มีส่วนร่วม

องค์ประกอบและมาตรการที่สำคัญ

4.1 การจัดทำเขตการค้าเสรีและความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจ (Free Trade Agreement: FTA, Comprehensive Economic Partnership: CEP) กับประเทศคู่เจรจาต่างๆ ได้แก่ จีน อินเดีย ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ ซึ่งความคืบหน้าของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจที่สำคัญๆ มีดังนี้

4.1.1) ความตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์ ลงนามเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2552 และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2553

4.1.2) ความตกลงด้านการลงทุนอาเซียน-เกาหลี ลงนามเมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2552

4.1.3) ความตกลงว่าด้วยการลงทุนอาเซียน-จีน ได้เสร็จสิ้น เมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2552

4.1.4) เขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน และเขตการค้าเสรีอาเซียน-เกาหลี ได้บรรลุเป้าหมายการเปิดเสรี เมื่อวันที่ 1 มกราคม 2553

4.1.5) ความตกลงการค้าสินค้าอาเซียน-อินเดีย ลงนามเมื่อวันที่ 13 สิงหาคม 2552 และมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2553

4.1.6) เขตการค้าเสรีเอเชียตะวันออก (East Asia Free Trade Area: EAFTA) ประกอบด้วยอาเซียน จีน เกาหลีใต้ และญี่ปุ่น (อาเซียน+3)

4.1.7) ความเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจที่ครอบคลุมกว้างขวางในเอเชียตะวันออก (Comprehensive Economic Partnership on East Asia: CEPEA) ประกอบด้วย อาเซียน+3 รวมกับ อินเดีย ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์

ส่วนที่ 2: การวิเคราะห์

ผลกระทบที่มีต่อภาพรวมเศรษฐกิจและภาคอุตสาหกรรมไทย ภายใต้ AEC

การพัฒนาอุตสาหกรรมไทยที่ผ่านมายังให้ความสำคัญกับการสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจเป็นหลัก ทำให้มีการส่งเสริมสาขาอุตสาหกรรมที่มีขนาดใหญ่และเป็นอุตสาหกรรมที่เน้นการส่งออกมากกว่าการพัฒนาอุตสาหกรรมที่สอดคล้องกับศักยภาพและทรัพยากรที่มีอยู่ในประเทศ ซึ่งอุตสาหกรรมที่เน้นการส่งออกนั้นจะมีความอ่อนไหวต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและความต้องการของตลาดโลกมากกว่า โดยเมื่อเกิดภาวะวิกฤตเศรษฐกิจจึงทำให้เศรษฐกิจของประเทศไทยได้รับผลกระทบโดยตรง

ดังนั้น เพื่อเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในภาคอุตสาหกรรมของไทยและเป็นรองรับการเข้าสู่ AEC นั้น ภาคอุตสาหกรรมไทยจึงจำเป็นต้องมุ่งแสวงหาแนวทางการพัฒนาใหม่ๆ โดยปรับเปลี่ยนจากการที่พึ่งปัจจัยการผลิต (Factor driven growth) ดั้งเดิม อันได้แก่ ที่ดิน แรงงาน และทุนเป็นตัวขับเคลื่อนไปสู่การใช้ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity driven growth) เพื่อส่งเสริมการใช้ทรัพย์สินทางปัญญาและการสร้างสรรค์มูลค่าเป็นปัจจัยขับเคลื่อนใหม่ (เอกสารแนบ 12)

ผลกระทบทางเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมไทยภายใต้ AEC

ผลกระทบในเชิงบวก

1. การขยายตัวทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นและอัตราการจ้างงานภายในประเทศเพิ่มขึ้น
2. เป็นการดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศ โดยเฉพาะการลงทุนที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง ซึ่งช่วยให้มีการถ่ายทอดเทคโนโลยี และกิจกรรมการค้าคว้าวิจัยในประเทศเพิ่มขึ้น
3. เพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตและความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมในประเทศให้สูงขึ้นจากการปรับปรุงด้านการจัดสรรทรัพยากรและการลดต้นทุนจากการผลิตในปริมาณมาก (Economy of Scale)
4. มีส่วนร่วมในเครือข่ายการผลิตและห่วงโซ่อุปทานของโลก
5. เพิ่มอำนาจการต่อรองของไทยในเวทีระหว่างประเทศ
6. ขยายช่องทางและโอกาสของสินค้าไทยในการเข้าถึงตลาดอาเซียน รวมถึงการใช้อาเซียนเป็นฐานในการส่งออกไปยังตลาด ASEAN+3 (จีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้) และ ASEAN+6 (จีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และอินเดีย)
7. ช่วยให้แรงงานฝีมือไทยมีโอกาสเข้าถึงตลาดในอาเซียนเพิ่มขึ้น
8. ยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนภายในประเทศ ซึ่งมีผลการศึกษายืนยันว่าการเป็น AEC จะช่วยให้ GDP ของประเทศสมาชิกอาเซียนเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.66 – 1.80 ต่อปี (เอกสารแนบ 13)
9. ผู้บริโภคมีสินค้าให้เลือกบริโภคหลากหลายขึ้น และมีราคาถูกลง เนื่องจากการลดภาษีสินค้านำเข้า ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นการเพิ่มกำลังซื้อของประชาชน

ผลกระทบในเชิงลบ

1. ผู้ประกอบการไทยต้องแข่งขันมากขึ้น เนื่องจากสินค้าของประเทศอาเซียนอื่นที่สามารถเข้ามาจำหน่ายในประเทศไทยได้โดยไม่มีข้อจำกัดทางภาษีและไม่ใช้ภาษี
2. หากประเทศไทยไม่มีการพัฒนาปัจจัยพื้นฐาน (Infrastructure) ประสิทธิภาพการผลิตของแรงงาน (Labor productivity) และไม่มีการปรับปรุงกฎระเบียบกฎหมายให้มีความทันสมัยไม่เป็นอุปสรรคต่อนักลงทุน อาจทำให้มีการย้ายฐานการผลิตจากประเทศไทยไปยังประเทศอื่นๆ ในอาเซียนที่เหมาะสมกว่า ซึ่งจะก่อให้เกิดผลกระทบกับสถานะเศรษฐกิจในประเทศ
3. การเคลื่อนย้ายแรงงานได้อย่างเสรี อาจทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายของแรงงานฝีมือของไทยไปประเทศที่ให้ค่าตอบแทนสูงกว่า ทำให้ต้องจ้างแรงงานต่างด้าวจากประเทศที่ค่าแรงถูกกว่าเข้ามา ซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาด้านสังคมและอาจทำให้งบประมาณของรัฐส่วนหนึ่งจะไปเป็นสวัสดิการของแรงงานต่างด้าว
4. อาจทำให้สินค้าของประเทศอื่นๆ ที่มีราคาถูกแต่คุณภาพต่ำ เข้ามาขายในประเทศมากขึ้น ซึ่งอาจทำให้การพัฒนาอุตสาหกรรมของไทยที่มีเป้าหมายในการพัฒนาไปสู่อุตสาหกรรมสินค้าและบริการที่มีคุณภาพสูงอาจเกิดปัญหาอุปสรรคได้ เนื่องจากไม่มีตลาดภายในประเทศรองรับ รวมทั้ง อาจส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของผู้ประกอบการของไทยในการพัฒนาขีดความสามารถในการผลิตได้

แนวทางการเตรียมพร้อมของภาคส่วนต่างๆ ภายใต้ AEC

ภาครัฐ

ในฐานะหน่วยงานกำกับดูแลและส่งเสริมภาคธุรกิจ จำเป็นต้องเร่งปรับโครงสร้างการบริหารจัดการ เช่น การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การสร้างเครือข่ายของอนุสัญญาภาษีซ้อน และปรับโครงสร้างภาษีภายในประเทศให้สามารถแข่งขันกับประเทศสมาชิกอื่นๆ ได้ โดยสอดคล้อง กับพันธกรณีภายใต้ AEC รวมทั้งต้องพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในสาขาต่างๆ เพื่อรองรับการเป็น AEC

ภาคเอกชน

ในฐานะผู้ใช้สิทธิประโยชน์จาก AEC จำเป็นต้องเรียนรู้ถึงโอกาสและความท้าทายที่กำลังเกิดขึ้น ทั้งในด้านการเปิดเสรีการค้าและบริการ และการอำนวยความสะดวกทางการค้าและการลงทุนในอาเซียน ซึ่งจะช่วยเพิ่มขีดความสามารถของภาคเอกชนไทยในตลาดโลก

ภาคประชาชน

ในฐานะผู้บริโภค จะมีโอกาสในการเลือกซื้อสินค้าและบริการจากประเทศอาเซียนอื่นที่มีคุณภาพและราคาที่เหมาะสมมากขึ้น และได้รับความคุ้มครองจากการบริโภคข้ามพรมแดน

ในฐานะแรงงาน ทั้งภาครัฐ หรือภาคเอกชนจะมีโอกาสที่เกิดจากการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือในการเข้าไปทำงานในประเทศสมาชิกอาเซียน และเพิ่มรายได้จากการทำงานในประเทศสมาชิกอาเซียนอื่น แต่ก็จะต้องเผชิญการแข่งขันที่สูงขึ้นจากแรงงานฝีมือของประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นเช่นกัน

ในฐานะผู้ลงทุน มีทางเลือกในการลงทุนเพิ่มมากขึ้น ทั้งในด้านผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงิน ทำให้ผู้ลงทุนสามารถกระจายความเสี่ยงได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีทางเลือกในการบริการทางการเงินมากขึ้น

มาตรการใน AEC ที่เชื่อมโยงการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจในแต่ละสาขา

สคร. ได้พิจารณามาตรการภายใต้ยุทธศาสตร์ใน AEC Blueprint ที่อาจส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจในแต่ละสาขา โดยพิจารณาจากความสัมพันธ์ระหว่างเป้าประสงค์ของมาตรการต่างๆ กับวัตถุประสงค์และบทบาทในการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจในแต่ละสาขา ซึ่งในแต่ละมาตรการอาจส่งผลกระทบต่อรัฐวิสาหกิจในหลายสาขา และรัฐวิสาหกิจสาขาใดสาขาหนึ่งอาจได้รับผลกระทบจากหลายมาตรการเช่นกัน

สาขาสถาบันการเงิน

ภารกิจหลักของรัฐวิสาหกิจในสาขา

รัฐวิสาหกิจ	ตัวย่อ	กิจกรรมหลัก
ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)	กรุงไทย	ดำเนินธุรกิจธนาคารพาณิชย์
ธนาคารออมสิน	ออมสิน	เป็นสถาบันการเงินที่รับฝากเงินออมสิน ออกพันธบัตรและสลากออมสิน
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร	ธกส.	เป็นสถาบันการเงินที่ให้บริการสินเชื่อครบวงจรและเป็นแหล่งเงินทุนให้แก่เกษตรกรเป็นหลัก
ธนาคารอาคารสงเคราะห์	ธอส.	เป็นสถาบันการเงินที่มีหน้าที่สนับสนุนให้ประชาชนมีที่อยู่อาศัย โดยให้บริการทางการเงินด้านที่อยู่อาศัยครบวงจร
ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย	ธพว.	เป็นสถาบันการเงินเพื่อการพัฒนาของรัฐที่ช่วยเหลือและสนับสนุน SMEs ไทย
ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย	ธสน.	เป็นสถาบันการเงินที่มีหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนการส่งออก นำเข้า และการลงทุน ทั้งในและต่างประเทศ โดยการให้สินเชื่อ ค้ำประกัน และรับประกันความเสี่ยง
ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย	ธอท.	เป็นสถาบันการเงินที่ประกอบธุรกิจทางการเงินที่สอดคล้องกับหลักของศาสนาอิสลาม
บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม	บสย.	เป็นสถาบันการเงินที่ดำเนินการช่วยเหลือด้านการค้ำประกันอุตสาหกรรมขนาดย่อมให้ได้รับสินเชื่อจากสถาบันการเงิน
บริษัทตลาดรองสินเชื่อที่อยู่อาศัย	บตท.	เป็นสถาบันการเงินที่ดำเนินการเกี่ยวกับจัดซื้อสินเชื่อที่อยู่อาศัย แปรเปลี่ยนทรัพย์สินเป็นหลักทรัพย์ ส่งเสริมและพัฒนาระบบตลาดรองสินเชื่อที่อยู่อาศัยในประเทศไทย
สำนักงานธนานุเคราะห์ กรมพัฒนาสังคมฯ	สธค.	ทำกิจการรับจำนำทรัพย์สินในอัตราดอกเบี้ยต่ำ และตรึงระดับอัตราดอกเบี้ยรับจำนำ

แนวนโยบายของผู้ถือหุ้นภาครัฐในปัจจุบัน (SOD) เป็นกลไกของภาครัฐเพื่อสร้างโอกาสให้ประชาชนเข้าถึงแหล่งเงินทุนควบคู่กับการยกระดับคุณภาพชีวิตภายใต้การบริหารจัดการองค์กรที่มั่นคงมีมาตรฐานตลอดจนใช้ทรัพยากรร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรการใน AEC ที่เชื่อมโยง

มาตรการ	รัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง	ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น
การเปิดเสรีบริการทางการเงิน (ตามข้อ 1.2.3)	กรุงเทพมหานคร ออมสิน ธอท. ธพว. ธสน. บสย.	- การเปิดเสรีบริการทางการเงินทำให้มีผู้ให้บริการด้านการเงินจากประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นเข้ามาประกอบธุรกิจในประเทศเพิ่มขึ้น ทำให้ผู้บริโภคมีทางเลือกในการรับบริการทางการเงินมากขึ้น อีกทั้ง คาดหวังการบริการที่ดีขึ้น ซึ่งรัฐวิสาหกิจในสาขาสถาบันการเงินจำเป็นต้องพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเงินและรูปแบบการให้บริการให้มีประสิทธิภาพสามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคตลอดจนใช้ประโยชน์จากการเปิดเสรีบริการทางการเงิน สนับสนุนการดำเนินงานตามภารกิจขององค์กรได้อย่างเหมาะสม
การรวมตัวทางการเงินในอาเซียนภายใต้แผนงานการรวมกลุ่มทางการเงินและการคลังของอาเซียน (ตามข้อ 1.4.1)	กรุงเทพมหานคร ออมสิน ธสน. ธอท. ธพว. บตท. บสย.	- การรวมตัวทางการเงินในอาเซียนภายใต้แผนงานการรวมกลุ่มทางการเงินและการคลังของอาเซียนถือว่าครอบคลุมการดำเนินการทางการเงินในด้านต่างๆ มากที่สุด ซึ่งผลกระทบที่เกิดขึ้นจากความร่วมมือดังกล่าว มีความเกี่ยวข้องกับระบบการเงินเกือบทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นตลาดเงินหรือตลาดทุน ซึ่งจะเห็นได้ว่าความร่วมมือดังกล่าว เป็นการอำนวยความสะดวกในการทำธุรกรรมทางการเงินมากขึ้น เพื่อรองรับการเปิดเสรีในด้านอื่นๆ ซึ่งส่งผลให้รัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง จำเป็นต้องบูรณาการการให้บริการทางการเงินให้ครอบคลุมความต้องการในการทำธุรกรรมทางการเงินที่เพิ่มมากขึ้น ตลอดจนการพัฒนาารูปแบบผลิตภัณฑ์ทางการเงินและการให้บริการที่หลากหลายให้เพียงพอับความต้องการที่เพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้ การรวมตัวดังกล่าว ยังมีมาตรการที่เกี่ยวกับการเสริมสร้างความมั่นคงของระบบเศรษฐกิจอีกด้วย อันจะทำให้ประกอบธุรกิจในอาเซียนมีความปลอดภัยมากขึ้น

มาตรการ	รัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง	ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น
ความตกลงด้านการลงทุนอาเซียน (ตามข้อ 1.3.1)	กรุงเทพฯ ออมสิน ธอท. ธสน. อพว. บยส.	- ความตกลงด้านการลงทุนอาเซียน มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มความสามารถการแข่งขันและความน่าสนใจการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ ซึ่งจากมาตรการดังกล่าว ส่งเสริมให้เกิดการลงทุนในประเทศมากขึ้น อันจะทำให้ปริมาณความต้องการใช้บริการทางการเงินเพิ่มขึ้นเช่นกัน ดังนั้นรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง จำเป็นต้องเตรียมความพร้อมในการให้บริการทางการเงินให้สามารถตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการได้อย่างเพียงพอ ทั้งในด้านการรับฝากเงินและการให้สินเชื่อ อันจะเป็นกลไกสำคัญในการสนับสนุนและอำนวยความสะดวกให้กับผู้ประกอบการต่างชาติที่เข้ามาลงทุนในประเทศไทยและผู้ประกอบการไทยที่จะขยายการลงทุนไปยังประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นๆ
มาตรการที่เกี่ยวกับบัญชีเคลื่อนย้ายเงินทุน (ตามข้อ 1.4.2)	กรุงเทพฯ ออมสิน ธสน. ธอท. ธพว. บตท. บสย.	- การเคลื่อนย้ายเงินทุนที่สะดวกมากขึ้น ส่งผลให้มีปริมาณเงินทุนไหลเข้าประเทศมากขึ้น ซึ่งทำให้มีความต้องการบริการทางการเงินมากขึ้นเช่นกัน รัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง จึงต้องเตรียมความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว โดยการพัฒนาการบริหารจัดการทรัพยากรขององค์กรให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดและใช้ประโยชน์จากมาตรการดังกล่าว เพื่อรองรับความต้องการการบริการทางการเงินที่เพิ่มมากขึ้นได้อย่างเพียงพอ ตลอดจนสนับสนุนการดำเนินงานตามภารกิจขององค์กรได้อย่างเหมาะสม
การส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการขยายตัวของ SMEs (ตามข้อ 3.1.1)	กรุงเทพฯ ธอท. ธพว.	- การส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการขยายตัวของ SMEs ครอบคลุมการดำเนินการในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาธุรกิจ SMEs เพื่อเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันและเพิ่มความสามารถในการปรับตัวของ SMEs ในการเข้าสู่ AEC ซึ่งรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง ต้องพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเงินและรูปแบบการให้บริการทางการเงินให้สามารถเป็นทางเลือกให้กับผู้ประกอบการ ตลอดจนใช้ประโยชน์จากมาตรการต่างๆ ภายใต้ AEC สนับสนุนการดำเนินงานตามภารกิจขององค์กรได้อย่างเหมาะสม

สาขาพลังงาน

ภารกิจหลักของรัฐวิสาหกิจในสาขา

รัฐวิสาหกิจ	ตัวย่อ	กิจการ
การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย	กฟผ.	มีภารกิจในการผลิตกระแสไฟฟ้าหลักของประเทศ รับซื้อไฟฟ้าจากผู้ผลิตไฟฟ้าเอกชน รับผิดชอบดูแลระบบส่งไฟฟ้า โดยจำหน่ายกระแสไฟฟ้าไประบบจำหน่ายของการไฟฟ้านครหลวงและการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค
การไฟฟ้านครหลวง	กฟน.	จัดหาและจำหน่ายพลังงานไฟฟ้า และธุรกิจที่เกี่ยวข้องในเขตพื้นที่ กทม. นนทบุรี และสมุทรปราการ
การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค	กฟภ.	จัดหาและจำหน่ายพลังงานไฟฟ้า และธุรกิจที่เกี่ยวข้องนอกเขตพื้นที่ กทม. นนทบุรี และสมุทรปราการ
บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)	ปตท.	ประกอบธุรกิจก๊าซธรรมชาติและน้ำมันครบวงจร รวมถึงธุรกิจปิโตรเคมี

แนวนโยบายของผู้ถือหุ้นภาครัฐในปัจจุบัน (SOD) สร้างความมั่นคงด้านพลังงานของประเทศ ส่งเสริมและพัฒนาพลังงานทดแทนที่สะอาด สนับสนุนการใช้พลังงานอย่างคุ้มค่าและบริหารต้นทุนให้มีประสิทธิภาพ รวมถึงการดูแลสังคมและสิ่งแวดล้อม

มาตรการใน AEC ที่เชื่อมโยง

มาตรการ	รัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง	ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น
ความมั่นคงด้านพลังงาน ภายใต้แผนปฏิบัติการอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือด้านพลังงาน ปี 2553-2558 (ตามข้อ 2.6.1)	กฟผ. กฟน. กฟภ. ปตท.	- ความร่วมมือดังกล่าว ประกอบด้วยโครงการต่างๆ ดังนี้ 1) การเชื่อมโยงระบบสายส่งไฟฟ้าของอาเซียน 2) การเชื่อมโยงท่อส่งก๊าซธรรมชาติของอาเซียน 3) เทคโนโลยีถ่านหินและถ่านหินสะอาด 4) พลังงานที่นำมาใช้ใหม่ได้ 5) อนุรักษ์และใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ 6) นโยบายและการวางแผนพลังงานภูมิภาค 7) พลังงานนิวเคลียร์ ซึ่งรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง จะเป็นกลไกสำคัญของภาครัฐในการสนับสนุนการดำเนินการตามความร่วมมือดังกล่าว และแสวงหาแนวทางการใช้ประโยชน์จากมาตรการต่างๆ ภายใต้ AEC โดยมีการดำเนินการที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และภารกิจของรัฐวิสาหกิจ

สาขาขนส่ง

ภารกิจหลักของรัฐวิสาหกิจในสาขา

รัฐวิสาหกิจ	ตัวย่อ	กิจการ
การรถไฟแห่งประเทศไทย	รฟท.	ให้บริการเกี่ยวกับการเดินรถไฟของประเทศ ได้แก่ การก่อสร้างและบำรุงรักษาราง การเดินรถ การบริหาร สถานี รวมทั้ง การเดินรถ ARL และรถไฟฟ้าสายสีแดง ตลอดจนบริหารจัดการและให้เช่าที่ดินของ รฟท.
การรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย	รฟม.	ให้บริการรถไฟฟ้า และกำกับดูแลสัญญาสัมปทาน แก่เอกชนในการบริการรถไฟฟ้า
องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ	ขสมก.	ดำเนินกิจการรถโดยสารประจำทางในเขต กทม. และ ปริมณฑล พร้อมทั้งกำกับดูแลรถเอกชนร่วมบริการ
บริษัท ขนส่ง จำกัด	บขส.	ให้บริการเดินรถโดยสารประจำทาง (รถทัวร์) ระหว่างจังหวัด บริหารสถานีขนส่ง และกำกับดูแลรถร่วมเอกชน
การทางพิเศษแห่งประเทศไทย	กทพ.	สร้างหรือจัดให้มีทางพิเศษบำรุงรักษา และดำเนินการต่างๆ เกี่ยวกับทางพิเศษ
บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)	ทอท.	ประกอบกิจการท่าอากาศยาน 6 แห่ง ได้แก่ สุวรรณภูมิ ดอนเมือง เชียงใหม่ เชียงราย ภูเก็ต และหาดใหญ่ และ กิจการอื่นที่เกี่ยวข้องหรือต่อเนื่องกับท่าอากาศยาน
บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)	บกท.	ดำเนินธุรกิจขนส่งผู้โดยสาร สินค้าและไปรษณียภัณฑ์ทาง อากาศ และมีกิจการที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งทางอากาศ ในลักษณะหน่วยธุรกิจย่อย ได้แก่ การซ่อมบำรุงอากาศยาน การให้บริการภาคพื้น และครัวการบิน
บริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด	บวท.	ให้บริการควบคุมจราจรทางอากาศ
สถาบันการบินพลเรือน	สบพ.	ผลิตบุคลากรทางด้านการบิน และบริการช่างอากาศ บริการอากาศยานและกิจการอื่นเกี่ยวกับการบิน
การทำเรือแห่งประเทศไทย	กทท.	บริหารจัดการท่าเรือกรุงเทพและท่าเรือแหลมฉบัง

แนวนโยบายของผู้ถือหุ้นภาครัฐในปัจจุบัน (SOD) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบการขนส่ง เพื่อเชื่อมโยงโครงข่ายและการให้บริการให้มีมาตรฐาน สนับสนุนบริการขนส่งมวลชนและการพัฒนาระบบ โลจิสติกส์เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และส่งเสริมบทบาทการมีส่วนร่วมของภาคเอกชน

มาตรการใน AEC ที่เชื่อมโยง

มาตรการ	รัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง	ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น
<p>การเปิดเสรีการค้าบริการภายใต้ความตกลงด้านการค้าบริการอาเซียน (ตามข้อ 1.2.1)</p> <p>- การขนส่งทางน้ำ</p>	<p>กทท.</p>	<p>- ข้อผูกพันการเปิดตลาดการค้าบริการชุดที่ 7 กำหนดให้ประเทศสมาชิกอาเซียนต้องอนุญาตให้มีการเพิ่มสัดส่วนการถือหุ้นของนักลงทุนอาเซียนในสาขาบริการที่กำหนดมากขึ้น ซึ่งจะทำให้เกิดการลงทุนในสาขาการบริการต่างๆ จากนักลงทุนจากประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นๆ มากขึ้น ซึ่งอาจทำให้มีจำนวนผู้รับบริการมากขึ้นเช่นกัน รัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง จึงจำเป็นต้องเตรียมความพร้อมในการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว โดยการพัฒนาการบริหารจัดการองค์กรให้มีประสิทธิภาพสูงสุดและใช้ประโยชน์จากมาตรการต่างๆ ภายใต้ AEC เพื่อรองรับความต้องการการบริการที่เพิ่มมากขึ้นได้อย่างเพียงพอ ตลอดจนเป็นปัจจัยสนับสนุนการดำเนินงานตามภารกิจขององค์กรได้อย่างเหมาะสม</p>
<p>การเปิดเสรีด้านการค้าสินค้าและการค้าบริการ ภายใต้แผนงานการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในสาขานำร่อง 12 สาขา (ตามข้อ 1.6.1)</p> <p>- การขนส่งทางอากาศ</p> <p>- โลจิสติกส์</p>	<p>กทพ./กทท. บขส./ทอท. บกท./รพท. รพม./ขสมก.</p>	<p>- การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในการผลิตสินค้าและบริการต่างๆ จะทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายวัตถุดิบและสินค้าอย่างเสรีมากขึ้น ซึ่งรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง จำเป็นต้องแสวงหาความร่วมมือและสร้างความเชื่อมโยงการขนส่งระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนให้มากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ เพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจที่กำลังจะเกิดขึ้น</p>
<p>ความร่วมมือด้านการขนส่งของอาเซียน (ตามข้อ 2.4.1)</p>	<p>กทท. ทอท. บвт.</p>	<p>- ความร่วมมือด้านการขนส่งของอาเซียนมีวัตถุประสงค์ในการอำนวยความสะดวกด้านการขนส่งและโลจิสติกส์ในภูมิภาค ซึ่งดำเนินการภายใต้แผนยุทธศาสตร์ด้านการขนส่งอาเซียน ปี 2554 – 2558 อาจทำให้ปริมาณความต้องการในการบริการด้านการขนส่งและโลจิสติกส์เพิ่มขึ้น รัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง จึงจำเป็นต้องเตรียมความพร้อมรองรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว โดยการพัฒนาการบริหารจัดการองค์กรให้มีประสิทธิภาพสูงสุดและใช้ประโยชน์จากมาตรการต่างๆ ภายใต้ AEC เพื่อรองรับความต้องการการบริการที่เพิ่มมากขึ้นได้อย่างเพียงพอ ตลอดจนเป็นปัจจัยสนับสนุนการดำเนินงานตามภารกิจขององค์กรได้อย่างเหมาะสม</p>

มาตรการ	รัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง	ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น
แผนงานความคิดริเริ่มในการรวมกลุ่มของอาเซียน (ตามข้อ 3.2.1)	กทพ./กทท. บขส./ทอท. บกท./รฟท. รฟม./ขสมก.	- ความคิดริเริ่มในการรวมกลุ่มของอาเซียนมีวัตถุประสงค์เพื่อลดช่องว่างการพัฒนาและเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของอาเซียน โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในด้านกฎระเบียบ ด้านการขนส่งและการติดต่อสื่อสารทางกายภาพ รวมทั้ง การสร้างโครงข่ายเชื่อมโยงทางถนน รถไฟ ทางอากาศ และทางทะเลภายในอาเซียน ซึ่งรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้องจะเป็นกลไกสำคัญของภาครัฐในการสนับสนุนการดำเนินงานตามภารกิจขององค์กรได้อย่างเหมาะสม

สาขาสาธารณูปการ

ภารกิจหลักของรัฐวิสาหกิจในสาขา

รัฐวิสาหกิจ	ตัวย่อ	กิจการ
การประปานครหลวง	กปน.	ผลิตและจำหน่ายน้ำประปาให้แก่ประชาชน 3 จังหวัด คือ กรุงเทพมหานคร นนทบุรี และสมุทรปราการ
การประปาส่วนภูมิภาค	กปภ.	ผลิตและจำหน่ายน้ำประปาให้แก่ประชาชน นอกเขตพื้นที่ให้บริการของการประปานครหลวง
องค์การจัดการน้ำเสีย	อจน.	สำรวจ จัดการ บำรุงรักษาระบบบำบัดน้ำเสีย
การเคหะแห่งชาติ	กคช.	จัดให้มีเคหะเพื่อประชาชนได้มีที่อยู่อาศัย สาธารณูปโภค สาธารณูปการต่างๆ รวมทั้ง พัฒนาผู้อยู่อาศัยให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	กนอ.	จัดตั้งนิคมอุตสาหกรรม โดยมีระบบสาธารณูปโภค การจัดการสิ่งแวดล้อมและบริการแบบเบ็ดเสร็จครบวงจร (One Stop Service) ให้แก่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรม
บริษัท ธนารักษ์พัฒนาสินทรัพย์ จำกัด	ธพส.	ดำเนินการลงทุนก่อสร้างโครงการศูนย์ราชการและบริการโครงการ ตลอดจนก่อสร้างโครงการบ้านธนารักษ์ 4 พื้นที่ คือ ภูเก็ต เชียงใหม่ สุพรรณบุรี และนนทบุรี เพื่อขายให้ข้าราชการและลูกจ้างหน่วยงานภาครัฐ รวมทั้ง บริหารจัดการทรัพย์สินอื่นของรัฐตามนโยบาย

แนวนโยบายของผู้ถือหุ้นภาครัฐในปัจจุบัน (SOD) ตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานและส่งเสริมการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน รวมถึงพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

มาตรการใน AEC ที่เชื่อมโยง

มาตรการ	รัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง	ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น
การเปิดเสรีการค้าบริการภายใต้ความตกลงด้านการค้าบริการอาเซียน (ตามข้อ 1.2.1) - บริการด้านสิ่งแวดล้อม	อจน.	- ข้อผูกพันการเปิดตลาดการค้าบริการชุดที่ 7 กำหนดให้ประเทศสมาชิกอาเซียนต้องอนุญาตให้มีการเพิ่มสัดส่วนการถือหุ้นของนักลงทุนอาเซียนในสาขาบริการที่กำหนดมากขึ้น ซึ่งจะทำให้เกิดการลงทุนในสาขาการบริการต่างๆ จากนักลงทุนจากประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นๆ มากขึ้น ซึ่งทำให้มีผู้ให้บริการด้านสิ่งแวดล้อมจากประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นเข้ามาประกอบธุรกิจในประเทศเพิ่มขึ้น ทำให้ผู้บริโภคมีทางเลือกในการรับบริการมากขึ้น อีกทั้ง คาดหวังการบริการที่ดีขึ้น ซึ่งรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง จำเป็นต้องพัฒนารูปแบบการให้บริการให้มีประสิทธิภาพสามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคและใช้ประโยชน์จาก AEC เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตามภารกิจขององค์กรได้อย่างเหมาะสม
ความตกลงด้านการลงทุนอาเซียน (ตามข้อ 1.3.1)	กนอ. กปภ. กปน.	- ความตกลงด้านการลงทุนอาเซียนมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มความสามารถแข่งขันและความน่าสนใจการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ โดยมีมาตรการ 4 ด้าน คือ การเปิดเสรี การคุ้มครอง การอำนวยความสะดวก และการส่งเสริม ซึ่งจากมาตรการดังกล่าว อาจทำให้มีปริมาณความต้องการใช้บริการเพิ่มมากขึ้น ซึ่งอาจเกิดปัญหาการให้บริการไม่เพียงพอกับความต้องการ เนื่องจากการขยายการลงทุนภายใต้การเปิดเสรีต่างๆ ดังนั้น รัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้องจะเป็นกลไกสำคัญของภาครัฐในการสนับสนุนการดำเนินการตามความตกลงดังกล่าว และจำเป็นต้องเตรียมความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว โดยการพัฒนาการบริหารจัดการองค์กรให้มีประสิทธิภาพสูงสุดและใช้ประโยชน์จากมาตรการต่างๆ ภายใต้ AEC เพื่อรองรับความต้องการการบริการที่เพิ่มมากขึ้นได้อย่างเพียงพอ ตลอดจนเป็นปัจจัยสนับสนุนการดำเนินงานตามภารกิจขององค์กรได้อย่างเหมาะสม

มาตรการ	รัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง	ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น
มาตรการที่เกี่ยวกับบัญชีเคลื่อนย้ายเงินทุน (ตามข้อ 1.4.2)	กนอ.	- มาตรการที่เกี่ยวกับบัญชีเคลื่อนย้ายเงินทุนเป็นมาตรการที่สนับสนุนการเปิดเสรีการลงทุนให้ขยายตัวมากขึ้น เนื่องจาก มาตรการดังกล่าว เป็นมาตรการที่อำนวยความสะดวกให้ผู้ประกอบการสามารถนำเงินทุนจากต่างประเทศเข้ามาลงทุนในประเทศต่างๆ ในประเทศสมาชิกอาเซียนได้ง่ายขึ้น ซึ่งผลกระทบที่เกิดขึ้นจะเป็นไปในทิศทางเดียวกับหัวข้อความตกลงด้านการลงทุนอาเซียน

สาขาสื่อสาร

ภารกิจหลักของรัฐวิสาหกิจในสาขา

รัฐวิสาหกิจ	ตัวย่อ	กิจการ
บริษัท อสมท จำกัด (มหาชน)	อสมท.	ประกอบกิจการด้านสื่อสารมวลชน ได้แก่ กิจการสถานีโทรทัศน์ กิจการสถานีวิทยุกระจายเสียง และสำนักข่าวไทย
บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด	ปณท.	ดำเนินธุรกิจให้บริการไปรษณีย์ และกิจการที่เกี่ยวข้อง
บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน)	ทีโอที	ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับกิจการโทรคมนาคม ได้แก่ ให้บริการโทรศัพท์พื้นฐาน โทรศัพท์เคลื่อนที่ โทรศัพท์ระหว่างประเทศ และให้บริการสื่อสารข้อมูลและมัลติมีเดีย
บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน)	กสท.	ประกอบกิจการโทรคมนาคมและให้บริการทางด้านโทรคมนาคม รวมถึงกิจการที่ต่อเนื่องทั้งในประเทศ ระหว่างประเทศ และในต่างประเทศ

แนวนโยบายของผู้ถือหุ้นภาครัฐในปัจจุบัน (SOD) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน บุคลากร และอุตสาหกรรมด้านสารสนเทศและการสื่อสารของประเทศให้มีประสิทธิภาพ และสนับสนุนการเข้าถึงสารสนเทศให้ทั่วถึง โดยเน้นการสร้างพันธมิตรทางธุรกิจเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่องค์กร

มาตรการใน AEC ที่เชื่อมโยง

มาตรการ	รัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง	ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น
<p>การเปิดเสรีการค้าบริการภายใต้ความตกลงด้านการค้าบริการอาเซียน (ตามข้อ 1.2.1)</p> <p>- โทรคมนาคม</p>	<p>อสมท. ทีโอที กสท.</p>	<p>- ข้อผูกพันการเปิดตลาดการค้าบริการชุดที่ 7 กำหนดให้ประเทศสมาชิกอาเซียนต้องอนุญาตให้มีการเพิ่มสัดส่วนการถือหุ้นของนักลงทุนอาเซียนในสาขาบริการที่กำหนดมากขึ้น ซึ่งจะทำให้เกิดการลงทุนในสาขาการบริการต่างๆ จากนักลงทุนจากประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นๆ มากขึ้น ซึ่งทำให้มีผู้ให้บริการด้านโทรคมนาคมจากประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นเข้ามาประกอบธุรกิจในประเทศเพิ่มขึ้น ทำให้ผู้บริโภคมีทางเลือกในการรับบริการมากขึ้น อีกทั้ง คาดหวังการบริการที่ดีขึ้น ซึ่งรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องพัฒนาผลิตภัณฑ์และรูปแบบการให้บริการให้สามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคและใช้ประโยชน์จาก AEC สนับสนุนการดำเนินงานตามภารกิจขององค์กรได้อย่างเหมาะสม</p>
<p>การเปิดเสรีด้านการค้าสินค้าและการค้าบริการภายใต้แผนงานการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในสาขานำร่อง 12 สาขา (ตามข้อ 1.6.1)</p> <p>- e-ASEAN</p>	<p>ทีโอที กสท.</p>	<p>- การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในการผลิตสินค้าและบริการต่างๆ จะทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายวัตถุดิบและสินค้ามากขึ้น ทำให้รัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องแสวงหาความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนให้มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะประเทศที่มีความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น สิงคโปร์ และมาเลเซีย เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อส่งเสริมให้มีการถ่ายทอดองค์ความรู้และนวัตกรรมจากประเทศดังกล่าว อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการดำเนินงานและการให้บริการที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น</p>
<p>กรอบความตกลง e-ASEAN (ตามข้อ 2.5.1)</p>	<p>ทีโอที กสท.</p>	<p>- กรอบความตกลง e-ASEAN มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันและลดความแตกต่างทางดิจิทัลระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน ซึ่งมาตรการต่างๆ ภายใต้กรอบความตกลงดังกล่าว เกี่ยวกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศสมาชิก ซึ่งรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้องจะเป็นกลไกสำคัญของภาครัฐในการสนับสนุนการดำเนินการตามความตกลงดังกล่าว</p>

มาตรการ	รัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง	ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น
แผนแม่บทด้าน ICT ของอาเซียน (ตามข้อ 2.5.2)	ทีโอที กสท.	- แผนแม่บทด้าน ICT ของอาเซียนมีเป้าหมายที่จะเสริมสร้างความแข็งแกร่งบทบาทของสาขา ICT ในการดำเนินการตามแผนงานประชาคมอาเซียน (2552-2558) ความร่วมมือดังกล่าว จะเน้นการเสริมสร้างความสามารถ การศึกษาและวิจัยไม่ได้มุ่งเน้นการก่อสร้าง ซึ่งในขณะนี้ อาเซียนกำลังดำเนินการจัดตั้งเครือข่ายการแลกเปลี่ยนข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตในภูมิภาค ซึ่งรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง จะเป็นกลไกสำคัญของภาครัฐในการสนับสนุนการดำเนินการตามภารกิจขององค์กรได้อย่างเหมาะสม
นโยบายและโครงการการเชื่อมโยง ICT อื่นๆ (ตามข้อ 2.5.3)	ทีโอที กสท.	- การดำเนินการดังกล่าว เป็นไปเพื่อส่งเสริมการพัฒนา แรงงานด้าน ICT ความสามารถในการแข่งขันในตลาด ICT และการดำเนินธุรกิจ และสังคมด้วยสื่อ online เพื่อส่งเสริมบทบาทของอาเซียนในสาขา ICT ในภูมิภาค ซึ่งอาเซียนได้ร่วมมือกับคู่เจรจาได้แก่ จีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ สหภาพยุโรป อินเดีย และสหภาพการสื่อสารโทรคมนาคม ระหว่างประเทศ เพื่อทำให้เกิดการถ่ายทอดเทคโนโลยีและ องค์ความรู้ใหม่ๆ จากทั้งประเทศคู่เจรจาและประเทศ สมาชิกอาเซียนที่มีความก้าวหน้าด้าน ICT เช่น สิงคโปร์ และมาเลเซียแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในประเทศไทย ซึ่งรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง จะเป็นกลไกสำคัญของภาครัฐ ในการสนับสนุนการดำเนินงานตามภารกิจขององค์กร ได้อย่างเหมาะสม

สาขาอุตสาหกรรมและพาณิชย์

ภารกิจหลักของรัฐวิสาหกิจในสาขา

รัฐวิสาหกิจ	ตัวย่อ	กิจการ
สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล	สลาก	ดำเนินการผลิตและจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล และ ออกสลากการกุศลต่างๆ
โรงงานยาสูบ กระทรวงการคลัง	รยส.	ผลิตและจำหน่ายบุหรี่ของไทย ส่งเสริมและสนับสนุน เกษตรกรชาวไร่ยาสูบ ได้แก่ การเพาะปลูก การกำหนด โควต้า การประกันราคา และการรับซื้อใบยา

รัฐวิสาหกิจ	ตัวย่อ	กิจการ
องค์การสุรา กรมสรรพสามิต	อส.	ผลิตและจำหน่ายแอลกอฮอล์ในประเทศ
โรงงานไฟ กรมสรรพสามิต	โรงงานไฟ	ผลิตและจำหน่ายไฟ และนำเข้าไฟจากต่างประเทศ รวมทั้งรับจ้างพิมพ์สิ่งพิมพ์จากหน่วยงานภาครัฐ
โรงพิมพ์ตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	โรงพิมพ์ ตำรวจ	ผลิตและจัดจำหน่ายสิ่งพิมพ์ต่างๆ โดยเน้นแบบพิมพ์ที่ใช้ในราชการตำรวจทุกประเภทและเอกสารลับของทางราชการ
บริษัท อู่กรุงเทพ จำกัด	บอภ.	ดำเนินกิจการอู่เรือ สร้างและซ่อมเรือ
องค์การตลาด	อต.	จัดตั้งตลาดสาธารณะเพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการและจัดให้มีสินค้าอุปโภคบริโภคให้เพียงพอต่อความต้องการของตลาด

แนวนโยบายของผู้ถือหุ้นภาครัฐในปัจจุบัน (SOD) เพิ่มศักยภาพในการดำเนินธุรกิจ โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม/มุ่งส่งเสริมพัฒนาคุณภาพชีวิต และการเรียนรู้ของประชาชน สร้างนวัตกรรมเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของภาครัฐและเอกชน รวมถึงการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทั้งในและต่างประเทศ

มาตรการใน AEC ที่เชื่อมโยง

มาตรการ	รัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง	ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น
ความตกลงการค้าสินค้าของอาเซียน (ตามข้อ 1.1.1)	สลากรยส. โรงงานไฟ โรงพิมพ์ ตำรวจ อส.	- มาตรการภายใต้ความตกลงการค้าสินค้าของอาเซียน มุ่งการบรรลุเป้าหมายการเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกัน ซึ่งผลกระทบของความตกลงดังกล่าว จะส่งผลให้เกิดการเคลื่อนย้ายสินค้าระหว่างประเทศสมาชิกในอาเซียนเพิ่มมากขึ้น ทั้งวัตถุดิบและสินค้า ซึ่งรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง สามารถใช้ประโยชน์จากความตกลงดังกล่าว โดยการแสวงหาแหล่งวัตถุดิบที่มีคุณภาพดีและราคาถูกลงตลอดจนแนวทางการบริหารจัดการหรืออุปกรณ์เครื่องมือ และวิธีการผลิตที่ดีมีประสิทธิภาพจากประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นๆ อันจะทำให้ผลิตภัณฑ์ที่ได้มีคุณภาพดีราคาเหมาะสมเป็นธรรม

มาตรการ	รัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง	ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น
การลดภาษีศุลกากร (ตามข้อ 1.1.2)	สลาก รยส. โรงงานไฟ โรงพิมพ์ ตำรวจ อส.	- การลดภาษีศุลกากรเป็นการกำจัดอุปสรรคทางการค้าแบบหนึ่ง ซึ่งผลจากการยกเลิกดังกล่าว จะทำให้ราคาสินค้านำเข้าถูกลง อันจะเป็นประโยชน์กับผู้บริโภคและผู้ประกอบการที่จะมีสินค้าและวัตถุดิบนำเข้าที่มีคุณภาพราคาถูกจากประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นมาเป็นทางเลือกมากขึ้น ซึ่งรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้องควรศึกษาแนวทางในการแสวงหาแหล่งวัตถุดิบที่มีคุณภาพและราคาถูกภายในอาเซียน ทั้งนี้ เพื่อเป็นการลดทุนการผลิตและการดำเนินงาน อันจะนำมาสู่การผลิตสินค้าที่มีคุณภาพดี ราคาเหมาะสมเป็นธรรม
กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า (ตามข้อ 1.1.3)	รยส. โรงงานไฟ โรงพิมพ์ ตำรวจ อส.	- กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าเป็นเงื่อนไขในการใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีสำหรับสินค้าที่ผลิตในประเทศสมาชิกอาเซียน ซึ่งรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องศึกษากฎเกณฑ์ดังกล่าว และแสวงหาความร่วมมือและใช้วัตถุดิบที่มีอยู่ในประเทศสมาชิกอาเซียนให้ได้ถึงสัดส่วนหรือเกณฑ์ที่กำหนด จึงจะสามารถใช้ประโยชน์ทางภาษีดังกล่าวได้ ซึ่งรัฐวิสาหกิจที่มีการดำเนินงานในรูปแบบของการผลิตสินค้านั้น จำเป็นต้องทบทวนแนวทางการดำเนินงานและแสวงหาแหล่งวัตถุดิบที่มีคุณภาพและราคาถูกภายในประเทศสมาชิกอาเซียน ทั้งนี้ เพื่อเป็นการลดทุนการผลิตและการดำเนินงาน อันจะนำมาสู่การผลิตสินค้าที่มีคุณภาพดี ราคาเหมาะสมเป็นธรรม
การยกเลิกอุปสรรคทางการค้าที่มีใช้ภาษี (ตามข้อ 1.1.4)	สลาก รยส. โรงงานไฟ โรงพิมพ์ ตำรวจ อส.	- การยกเลิกอุปสรรคทางการค้าที่มีใช้ภาษี เป็นการกำจัดอุปสรรคทางการค้าแบบหนึ่ง ซึ่งผลจากการยกเลิกดังกล่าว ขึ้นอยู่กับการเจรจาในระดับเจ้าหน้าที่หรือรัฐบาล ซึ่งการยกเลิกอุปสรรคทางการค้าที่มีใช้ภาษีดังกล่าว จะทำให้เกิดผลกระทบคล้ายคลึงกับหัวข้อการลดภาษีศุลกากรที่เป็นการขจัดอุปสรรคทางการค้าเช่นเดียวกัน

มาตรการ	รัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง	ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น
<p>การเปิดเสรีการค้าบริการภายใต้ความตกลงด้านการค้าบริการอาเซียน (ตามข้อ 1.2.1)</p> <p>- การจัดจำหน่าย</p>	<p>อต.</p>	<p>- ข้อผูกพันการเปิดตลาดการค้าบริการชุดที่ 7 กำหนดให้ประเทศสมาชิกอาเซียนต้องอนุญาตให้มีการเพิ่มสัดส่วนการถือหุ้นของนักลงทุนอาเซียนในสาขาบริการที่กำหนดมากขึ้น ซึ่งจะทำให้เกิดการลงทุนในสาขาการบริการต่างๆ จากนักลงทุนจากประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นๆ มีมากขึ้น ซึ่งทำให้มีผู้ให้บริการด้านโทรคมนาคมจากประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นเข้ามาประกอบธุรกิจในประเทศเพิ่มขึ้น ทำให้ผู้บริโภคมีทางเลือกในการรับบริการมากขึ้น อีกทั้ง คาดหวังการบริการที่ดีขึ้น ซึ่งรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง จำเป็นต้องพัฒนาผลิตภัณฑ์และรูปแบบการให้บริการให้สามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคและใช้ประโยชน์จาก AEC สนับสนุนการดำเนินงานตามภารกิจขององค์กรได้อย่างเหมาะสม</p>
<p>ความตกลงด้านการลงทุนอาเซียน (ตามข้อ 1.3.1)</p>	<p>รยส. โรงงานไฟ โรงพิมพ์ ตำรวจ อส.</p>	<p>- ความตกลงด้านการลงทุนอาเซียนมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มความสามารถการแข่งขันและความน่าสนใจการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ โดยมีมาตรการ 4 ด้าน คือ การเปิดเสรี การคุ้มครอง การอำนวยความสะดวก และการส่งเสริม ซึ่งจากมาตรการดังกล่าว อาจทำให้มีการลงทุนในธุรกิจต่างๆ เพิ่มขึ้น ซึ่งรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง อาจได้รับประโยชน์จากการขยายตัวทางเศรษฐกิจและการเปลี่ยนแปลงในครั้งนี้ ในการพัฒนาการบริหารจัดการองค์กรให้มีประสิทธิภาพสูงสุดและใช้ประโยชน์จากมาตรการต่างๆ ภายใต้ AEC โดยเป็นปัจจัยสนับสนุนการดำเนินงานตามภารกิจขององค์กรได้อย่างเหมาะสม</p>

สาขาเกษตร

ภารกิจหลักของรัฐวิสาหกิจในสาขา

รัฐวิสาหกิจ		กิจการ
สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง	สกย.	ส่งเสริม สนับสนุนเกษตรกรชาวสวนยางให้มีความสามารถในการประกอบอาชีพ โดยให้ความช่วยเหลือสนับสนุนด้านเงินสงเคราะห์ที่ต้นกล้ายาง และให้ความรู้แก่เกษตรกร
องค์การสวนยาง	อ.ส.ย.	ดำเนินกิจกรรมด้านสวนยาง ผลิตแผ่นยางรมควัน และผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับยาง
องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร	อตก.	บริหารตลาดกลาง/คลังสินค้า จัดหา/จำหน่ายปัจจัยการผลิต ผลผลิตทางการเกษตรที่มีคุณภาพ ราคาเป็นธรรม รวมทั้งดำเนินการตามนโยบายรัฐบาล เช่น โครงการรับจำนำข้าวเปลือก และให้สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำแก่เกษตรกร
องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย	อ.ส.ค.	ดำเนินธุรกิจโคนม ผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์นม-น้ำนมเป็นตลาดรองรับน้ำนมดิบทั้งหมดแก่เกษตรกรที่นำมาขาย ตลอดจนดำเนินการตามนโยบายของรัฐในการรับซื้อน้ำนมดิบส่วนเกิน รวมทั้งส่งเสริมกิจการโคนม อบรมให้ความรู้ เพื่อส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงโคนมแก่เกษตรกร
องค์การสะพานปลา	อสป.	ควบคุมและบริการแก่กิจการแพปลา ทำเทียบเรือประมง ให้บริการตลาดสัตว์น้ำ ขายสัตว์น้ำและผลิตภัณฑ์แปรรูป
องค์การคลังสินค้า	อคส.	ดำเนินกิจการเกี่ยวกับสินค้าเกษตรและสินค้าอุปโภคบริโภค รวมทั้งประกอบธุรกิจด้านการขายข้าวและสินค้าโภคภัณฑ์ ดำเนินธุรกิจคลังสินค้า และดำเนินโครงการตามนโยบายรัฐ เช่น รับจำนำข้าวเปลือก แทรกแซงตลาดมันสำปะหลัง และข้าวโพด เป็นต้น

แนวนโยบายของผู้ถือหุ้นภาครัฐในปัจจุบัน (SOD) เป็นเครื่องมือของภาครัฐในการยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกร

มาตรการใน AEC ที่เชื่อมโยง

มาตรการ	รัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง	ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น
การปรับประสานมาตรฐานและกฎระเบียบด้านเทคนิค (ตามข้อ 1.1.8) - ผลิตภัณฑ์ยาง - ผลิตภัณฑ์เกษตร - สินค้าประมง	สกย. อ.ส.ย. อ.ส.ค. อสป.	- การผลิตสินค้าต่างๆ ถูกควบคุมมาตรฐานและเทคนิคทางการผลิตที่เข้มงวดมากขึ้น ส่งผลให้รัฐวิสาหกิจที่ผลิตสินค้าที่อยู่ภายใต้มาตรฐานและกฎระเบียบดังกล่าว จำเป็นต้องพัฒนาเทคนิควิธีในการผลิตและควบคุมคุณภาพสินค้าให้ได้มาตรฐานตามที่อาเซียนกำหนด แม้จะเป็นการผลิตเพื่อจำหน่ายภายในประเทศก็ตาม
การเปิดเสรีการค้าบริการภายใต้ความตกลงด้านการค้าบริการอาเซียน (ตามข้อ 1.2.1) - การจัดจำหน่าย	อดก. อคส.	- ข้อผูกพันการเปิดตลาดการค้าบริการชุดที่ 7 กำหนดให้ประเทศสมาชิกอาเซียนต้องอนุญาตให้มีการเพิ่มสัดส่วนการถือหุ้นของนักลงทุนอาเซียนในสาขาบริการที่กำหนดมากขึ้น ซึ่งจะทำให้เกิดการลงทุนในสาขาการบริการต่างๆ จากนักลงทุนจากประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นๆ มีมากขึ้น ซึ่งทำให้มีผู้ให้บริการด้านโทรคมนาคมจากประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นเข้ามาประกอบธุรกิจในประเทศเพิ่มขึ้น ทำให้ผู้บริโภคมีทางเลือกในการรับบริการมากขึ้น อีกทั้ง คาดหวังการบริการที่ดีขึ้น ซึ่งรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง จำเป็นต้องพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเงินและรูปแบบการให้บริการให้มีประสิทธิภาพสามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค ตลอดจนใช้ประโยชน์จาก AEC สนับสนุนการดำเนินงานตามภารกิจขององค์กรได้อย่างเหมาะสม
การเปิดเสรีด้านการค้าสินค้าและการค้าบริการภายใต้แผนงานการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในสาขานำร่อง 12 สาขา (ตามข้อ 1.6.1) - สินค้าเกษตร - ผลิตภัณฑ์ยาง - ประมง	อสป. สกย. อ.ส.ย. อดก. อคส. อสค.	- การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในการผลิตสินค้าและบริการต่างๆ จะทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายวัตถุดิบและสินค้ามากขึ้น ซึ่งรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง จำเป็นต้องแสวงหาความร่วมมือและสร้างเครือข่ายการผลิตระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน ตลอดจนเป็นปัจจัยสนับสนุนการดำเนินงานตามภารกิจขององค์กรได้อย่างเหมาะสม

มาตรการ	รัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง	ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น
การปรับปรุงประสานด้านคุณภาพและมาตรฐาน การรับรองความปลอดภัยของอาหาร และการจัดทำระบบการรับรองคุณภาพสินค้าให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน (ตามข้อ 1.7.1)	อสค. อสป.	- การผลิตสินค้าเกษตรเพื่อบริโภค จะถูกควบคุมคุณภาพสินค้าและมาตรฐานทางการผลิตที่เข้มงวดมากขึ้น ส่งผลให้รัฐวิสาหกิจที่ผลิตสินค้าที่อยู่ภายใต้การควบคุมดังกล่าว จำเป็นต้องพัฒนากระบวนการในการผลิตและควบคุมคุณภาพสินค้าให้ได้มาตรฐานตามที่อาเซียนกำหนด แม้จะเป็นการผลิตเพื่อจำหน่ายภายในประเทศก็ตาม
การเสริมสร้างความมั่นคงด้านอาหารภายในภูมิภาคอาเซียน (ตามข้อ 1.7.2)	อดก. อสค. อคส. อสป.	- การเสริมสร้างความมั่นคงด้านอาหารภายในภูมิภาคอาเซียน มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงด้านอาหารในระยะยาว และพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรในอาเซียน ซึ่งรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง จะเป็นกลไกสำคัญของภาครัฐในการสนับสนุนการดำเนินการตามความตกลงดังกล่าว ให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่อาเซียนกำหนด

สาขาทรัพยากรธรรมชาติ

ภารกิจหลักของรัฐวิสาหกิจในสาขา

รัฐวิสาหกิจ		กิจการ
องค์การสวนพฤกษศาสตร์	อสพ.	บริหารจัดการสวนพฤกษศาสตร์ ขยายพรรณไม้ และเป็นแหล่งเรียนรู้และองค์ความรู้ด้านพันธุ์พืช
องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้	ออป.	ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับอุตสาหกรรมป่าไม้ ได้แก่ จำหน่ายไม้แปรรูปไม้ ผลิตน้ำยางพาราและปลูกลูกสวนป่า และคุ้มครองรักษาป่าไม้
องค์การสวนสัตว์	อสส.	ดำเนินกิจการสวนสัตว์จำนวน 5 แห่ง ได้แก่ สวนสัตว์ดุสิต สวนสัตว์เปิดเขาเขียว สวนสัตว์เชียงใหม่ สวนสัตว์สงขลา และสวนสัตว์นครราชสีมา

แนวนโยบายของผู้อนุรักษ์ภาครัฐในปัจจุบัน (SOD) บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจและสังคม และพัฒนาองค์ความรู้เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ของประชาชน

มาตรการใน AEC ที่เชื่อมโยง

มาตรการ	รัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง	ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น
การเปิดเสรีด้านการค้าสินค้าและการค้าบริการภายใต้แผนงานการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในสาขานำร่อง 12 สาขา (ตามข้อ 1.6.1) - ผลิตภัณฑ์ไม้	อสป.	- การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในการผลิตสินค้าและบริการต่างๆ จะทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายวัตถุดิบและสินค้ามากขึ้น ทำให้รัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง จำเป็นต้องแสวงหาความร่วมมือและสร้างเครือข่ายการผลิตระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน ตลอดจนเป็นปัจจัยสนับสนุนการดำเนินการตามภารกิจขององค์กรได้อย่างเหมาะสม ทั้งนี้ เพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจที่กำลังจะเกิดขึ้น ซึ่งรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง จะเป็นกลไกสำคัญของภาครัฐในการสนับสนุนการดำเนินการตามความตกลงดังกล่าว ให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่อาเซียนกำหนด
การจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน (ตามข้อ 1.7.3)	อสพ. อสป.	- การจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืนมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ดี โดยการบังคับใช้กฎหมายและหลักธรรมาภิบาลอย่างเข้มแข็ง รวมทั้งส่งเสริมการค้าสินค้าป่าไม้และการผลิตสินค้าป่าไม้จากวัตถุดิบที่ถูกต้องตามกฎหมาย ทำให้รัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้องต้องพัฒนาการบริหารจัดการป่าไม้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดภายใต้กฎหมายที่เกี่ยวข้องและแผนงานที่อาเซียนกำหนด

สาขาสังคมและเทคโนโลยี

ภารกิจหลักของรัฐวิสาหกิจในสาขา

รัฐวิสาหกิจ	ตัวย่อ	กิจการ
การกีฬาแห่งประเทศไทย	กกท.	ส่งเสริมการกีฬา และควบคุมการดำเนินกิจการกีฬา
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	ททท.	ดำเนินการส่งเสริมการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศ ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวต่อต่างประเทศ
สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย	วว.	วิจัย พัฒนา และถ่ายทอดความรู้และผลงานทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ	อพวช.	บริหารและพัฒนาพิพิธภัณฑ์ โดยมีหน้าที่ในการสร้างความเข้าใจในเรื่องวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม
องค์การเภสัชกรรม	อภ.	ผลิตและจำหน่ายยาและเวชภัณฑ์ต่างๆ จำหน่ายยาของผู้ผลิตอื่น รวมทั้ง พัฒนาและวิจัยยา

แนวนโยบายของผู้ถือหุ้นภาครัฐในปัจจุบัน (SOD) มุ่งส่งเสริมพัฒนาคุณภาพชีวิต และการเรียนรู้ของประชาชน สร้างนวัตกรรมเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของภาครัฐและเอกชน รวมถึงการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทั้งในและต่างประเทศ

มาตรการใน AEC ที่เชื่อมโยง

มาตรการ	รัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง	ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น
การปรับประสานมาตรฐานและกฎระเบียบด้านเทคนิคในสาขาเภสัชกรรม (ตามข้อ 1.1.8)	อก.	- การผลิตสินค้าต่างๆ ถูกควบคุมมาตรฐานและเทคนิคทางการผลิตที่เข้มงวดมากขึ้น ส่งผลให้รัฐวิสาหกิจที่ผลิตสินค้าที่อยู่ภายใต้มาตรฐานและกฎระเบียบดังกล่าว จำเป็นต้องพัฒนาเทคนิควิธีในการผลิตและควบคุมคุณภาพสินค้าให้ได้มาตรฐานตามที่อาเซียนกำหนด แม้จะเป็นการผลิตเพื่อจำหน่ายภายในประเทศก็ตาม
ความปลอดภัยของสินค้าเภสัชกรรมในอาเซียน (ตามข้อ 1.1.10)	อก.	- ความปลอดภัยของสินค้าเภสัชกรรมในอาเซียนดำเนินการภายใต้ความตกลงว่าด้วยการยอมรับร่วมรายสาขาสำหรับการตรวจสอบแนวทางการผลิตที่ดีของผู้ผลิตสินค้าเภสัชกรรม กล่าวคือ โรงงานที่ผลิตสินค้าเภสัชกรรมจะต้องเป็นโรงงานที่ได้รับอนุญาตให้ผลิตสินค้าเภสัชกรรม หรือดำเนินการกระบวนการผลิตสินค้าดังกล่าวได้ ซึ่งจะช่วยให้รัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้องได้รับการเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขัน รวมทั้ง เพิ่มความมั่นใจของผู้บริโภคในคุณภาพของสินค้า ขณะเดียวกันยังทำให้ต้นทุนการดำเนินการลดลง เนื่องจากไม่จำเป็นต้องนำสินค้าไปผ่านกระบวนการทดสอบหรือการขอใบรับรองซ้ำกันหลายครั้ง
การเปิดเสรีการค้าบริการภายใต้ความตกลงด้านการค้าบริการอาเซียน (ตามข้อ 1.2.1) - การท่องเที่ยว	ททท.	- ข้อผูกพันการเปิดตลาดการค้าบริการชุดที่ 7 กำหนดให้ประเทศสมาชิกอาเซียนต้องอนุญาตให้มีการเพิ่มสัดส่วนการถือหุ้นของนักลงทุนอาเซียนในสาขาบริการที่กำหนดมากขึ้น ซึ่งจะทำให้เกิดการลงทุนในสาขาบริการต่างๆ จากนักลงทุนจากประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นๆ มากขึ้น ซึ่งภารกิจของ ททท. ที่ทำหน้าที่ส่งเสริมและประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวแล้ว เมื่อมีการเปิดเสรีด้านการค้าบริการในสาขาการท่องเที่ยวแล้ว ททท. อาจมีบทบาทน้อยลง เนื่องจากมีการแข่งขันกันระหว่างผู้ประกอบการท่องเที่ยวมากขึ้น ทำให้เกิดการแข่งขันด้านการประชาสัมพันธ์เช่นกัน

มาตรการ	รัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง	ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น
<p>การเปิดเสรีด้านการค้าสินค้าและการค้าบริการ ภายใต้แผนงานการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในสาขานำร่อง 12 สาขา (ตามข้อ 1.6.1)</p> <p>- การท่องเที่ยว</p>	<p>ททท.</p>	<p>- การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในการผลิตสินค้าและบริการต่างๆ จะทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายวัตถุดิบและสินค้ามากขึ้น ซึ่งรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้องจะเป็นกลไกสำคัญของภาครัฐในการสนับสนุนการดำเนินการตามความตกลงดังกล่าว ให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่อาเซียนกำหนด</p>
<p>การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในสาขาท่องเที่ยว (ตามข้อ 1.6.2)</p>	<p>ททท.</p>	<p>- การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในสาขาท่องเที่ยวเพื่ออำนวยความสะดวกด้านการเคลื่อนย้ายของผู้ให้บริการวิชาชีพด้านการท่องเที่ยว อาเซียนได้จัดทำ MRAs สาขาวิชาชีพด้านการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนามาตรฐานร่วมกันของอาเซียนสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพในสาขาดังกล่าว ซึ่งมาตรการดังกล่าว เป็นการเพิ่มผู้ให้บริการด้านการท่องเที่ยวมากขึ้นตามข้อตกลงร่วม MRAs ประกอบกับประเทศไทยมีแหล่งท่องเที่ยวมากมาย ซึ่งคาดว่าจะมีผู้ให้บริการวิชาชีพด้านการท่องเที่ยวเข้ามาให้บริการเพิ่มมากขึ้น ดังนั้น อาจมีผลกระทบเช่นเดียว กับหัวข้อการเปิดเสรีการค้าบริการ ภายใต้ความตกลงด้านการค้าบริการอาเซียนดังกล่าวข้างต้น</p>
<p>การเสริมสร้างการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา (ตามข้อ 2.3.1)</p>	<p>ว. อก.</p>	<p>- การเสริมสร้างการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา ทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้รับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาจากประเทศสมาชิกอาเซียนมากขึ้น ทำให้เกิดความชัดเจนในการประสาน การจดทะเบียน และการคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาภายในอาเซียน ซึ่งรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง จะเป็นกลไกสำคัญของภาครัฐในการสนับสนุนการดำเนินการตามความตกลงดังกล่าว ให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่อาเซียนกำหนด</p>
<p>ความร่วมมือด้านสิทธิบัตรของอาเซียน (ตามข้อ 2.3.4)</p>	<p>ว. อก.</p>	<p>- ภายใต้ความร่วมมือด้านสิทธิบัตรของอาเซียน หน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ได้รับการอำนวยความสะดวกในการขอสิทธิบัตรในประเทศสมาชิกอาเซียนมากขึ้น ซึ่งรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง จะเป็นกลไกสำคัญของภาครัฐในการสนับสนุนการดำเนินการตามความตกลงดังกล่าว ให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่อาเซียนกำหนด</p>

ผลกระทบและบทบาทที่เหมาะสมของรัฐวิสาหกิจ ภายใต้ AEC

สมมติฐานและเงื่อนไขในการวิเคราะห์

ในการศึกษาเพื่อสร้างความชัดเจนในบทบาทของรัฐวิสาหกิจ ภายใต้ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) ครั้งนี้ จะวิเคราะห์ถึงผลกระทบที่เกิดจากมาตรการและกฎระเบียบต่างๆ ที่กำหนดขึ้นเพื่อนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ของ AEC ซึ่งมีผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศในภาพรวม โดยเฉพาะบทบาทในด้านต่างๆ ของรัฐวิสาหกิจ ทั้งนี้ การศึกษาในหัวข้อนี้ ไม่ได้เจาะจงในสาขาหรือรัฐวิสาหกิจ รายแห่งโดยตรง เนื่องจากรัฐวิสาหกิจในแต่ละแห่งอาจมีการดำเนินงานตามหน้าที่ในหลายบทบาท อย่างไรก็ตาม บทบาทของรัฐวิสาหกิจในปัจจุบันสามารถแบ่งได้เป็น 3 กลุ่ม เพื่อการเชื่อมโยงด้านบทบาทและผลกระทบ ของรัฐวิสาหกิจภายใต้ AEC ดังนี้

1. บทบาทของรัฐวิสาหกิจในการให้บริการโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะ

รัฐวิสาหกิจที่มีหน้าที่ให้บริการโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์สาธารณะ และตอบสนองความต้องการของประชาชนในส่วนรวมเป็นหลัก เช่น การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย การประปานครหลวง การประปาส่วนภูมิภาค การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย การไฟฟ้านครหลวง การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) และการท่าเรือแห่งประเทศไทย เป็นต้น

2. บทบาทของรัฐวิสาหกิจในการเป็นผู้กำกับดูแลและส่งเสริมการประกอบธุรกิจของภาคเอกชน

รัฐวิสาหกิจที่มีหน้าที่กำกับดูแลและส่งเสริมการประกอบธุรกิจของภาคเอกชนในแต่ละสาขา โดยมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานเพื่อรักษาผลประโยชน์ของประชาชนส่วนรวม สร้างการแข่งขันที่ยุติธรรม ในตลาด และควบคุมคุณภาพสินค้าและกระบวนการผลิตให้ได้มาตรฐาน ตลอดจนดูแลความเหมาะสม ของการกำหนดราคาสินค้า นอกจากนี้ ยังมีหน้าที่อำนวยความสะดวกแก่ภาคเอกชนในการประกอบธุรกิจ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลมากที่สุด เพื่อให้เศรษฐกิจเกิดการขยายตัว และเพิ่มการจ้างงาน เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง องค์การส่งเสริมกิจการโคนม แห่งประเทศไทย องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร องค์การสะพานปลา บริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด และสถาบันการบินพลเรือน เป็นต้น

3. บทบาทของรัฐวิสาหกิจในการประกอบการเชิงธุรกิจ

รัฐวิสาหกิจที่ประกอบกิจการที่มีวัตถุประสงค์ในเชิงธุรกิจเพื่อให้ได้รับผลตอบแทนจากกำไร ที่ได้รับจากการประกอบธุรกิจนั้นๆ ตลอดจนสร้างการแข่งขันที่เหมาะสมในตลาด เช่น ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) บริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) โรงงานยาสูบ โรงงานไฟ โรงพิมพ์ ตำรวจ บริษัท อู่กรุงเทพ จำกัด องค์การสวนยาง และองค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย เป็นต้น

รัฐวิสาหกิจที่ทำหน้าที่ให้บริการโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะ

ผลกระทบเชิงบวก:

1. มีโอกาสในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะต่างๆ ให้สามารถรองรับความต้องการการบริการสาธารณะได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการใช้ประโยชน์จากมาตรการความร่วมมือทางด้านการเงินและการลงทุน เพื่อหาแหล่งเงินทุนเพื่อใช้ในการพัฒนาดังกล่าว โดยไม่จำเป็นต้องพึ่งพางบประมาณจากภาครัฐเพียงอย่างเดียว
2. ปริมาณผู้ใช้บริการเพิ่มขึ้นจากการรวมตัวทางเศรษฐกิจ ทำให้มีรายได้เพิ่มมากขึ้น และสามารถลดต้นทุนการผลิตได้จากการประหยัดจากขนาด (Economy of Scale)
3. สามารถเสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขันระหว่างประเทศของภูมิภาคได้ โดยการสร้างความร่วมมือกับประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นๆ ในการเชื่อมโยงการให้บริการสาธารณะในด้านต่างๆ เช่น ด้านคมนาคมและขนส่ง หรือด้านพลังงาน เป็นต้น
4. มีแหล่งวัตถุดิบในการผลิตสินค้าและบริการสาธารณะมากขึ้น เช่น การลงทุนสร้างเขื่อนเพื่อผลิตกระแสไฟฟ้าในประเทศเพื่อนบ้าน และนำกระแสไฟฟ้าที่ผลิตได้มาใช้ภายในประเทศ
5. มีการบริหารจัดการทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น เนื่องจากการถ่ายทอดเทคโนโลยีจากในประเทศสมาชิกอาเซียนที่มีความชำนาญในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น สิงคโปร์ และมาเลเซีย เป็นต้น

ผลกระทบเชิงลบ

1. อาจเกิดปัญหาในการจัดหาวัตถุดิบที่ใช้ในการบริการสาธารณะ เช่น ในสาขาพลังงานและสาขาสาธารณสุข จากการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ทำให้ความต้องการการให้บริการสาธารณะเพิ่มขึ้น
2. อาจเกิดการต่อต้านจากเจ้าหน้าที่และผู้ที่เกี่ยวข้องในหน่วยงานต่างๆ หากมีการปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการทรัพยากรต่างๆ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ
3. อาจเกิดปัญหาการบริการสาธารณะไม่เพียงพอกับความต้องการของประชาชน
4. ต้นทุนในการจัดหาวัตถุดิบที่ใช้ในการบริการสาธารณะต่างๆ อาจสูงขึ้น เนื่องจากมีความต้องการในการใช้บริการสาธารณะที่เพิ่มขึ้น แต่วัตถุดิบที่สามารถจัดหาได้มีจำกัด

บทบาทที่เหมาะสม

เชิงรุก: ใช้ประโยชน์จากมาตรการต่างๆ ใน AEC ในการพัฒนาการบริการโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะให้มีประสิทธิภาพและสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างทั่วถึงและเพียงพอ เพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจและกิจกรรมที่เพิ่มขึ้น จากทั้งในและนอกอาเซียนที่เข้ามาใช้บริการโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะต่างๆ ในประเทศ รวมทั้งเร่งแสวงหาความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในประเทศสมาชิกอาเซียนต่างๆ เพื่อสนับสนุนให้เกิดการเชื่อมโยง การใช้ทรัพยากรร่วม และเตรียมรองรับผลกระทบดังกล่าว ตลอดจนแสวงหาแหล่งวัตถุดิบเพื่อให้มีความเพียงพอ

เชิงรับ: ปรับปรุงดำเนินงานและการบริการให้สามารถตอบสนองความต้องการให้ได้อย่างทั่วถึงและเพียงพอ โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

รัฐวิสาหกิจที่มีหน้าที่ในการให้บริการโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะจะต้องเป็นส่วนสำคัญในการเสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขันของประเทศและของภูมิภาค โดยมีแนวทางที่เหมาะสมในการดำเนินงานภายใต้ AEC คือ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการบริการสาธารณะให้มีความเพียงพอและมีประสิทธิภาพ ตลอดจนเชื่อมโยงกับประเทศต่างๆ ในภูมิภาค ทั้งทางด้านกายภาพและการบริหารจัดการ ทั้งนี้ รัฐวิสาหกิจควรศึกษาแนวทางการใช้ประโยชน์จากมาตรการและกฎระเบียบต่างๆ ภายใต้ AEC โดยเฉพาะความร่วมมือทางด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการลงทุนที่เกี่ยวกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานมากขึ้น ซึ่งจะเป็นการเพิ่มโอกาสในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของการบริการสาธารณะให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ผลกระทบต่อรัฐวิสาหกิจที่มีบทบาทในการเป็นผู้กำกับดูแลและส่งเสริมการประกอบธุรกิจของภาคเอกชน

ผลกระทบเชิงบวก:

1. ภายใต้ AEC มีมาตรการความร่วมมือในด้านต่างๆ ที่ชัดเจน ทำให้รัฐวิสาหกิจสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการสนับสนุนและส่งเสริมการประกอบธุรกิจต่างๆ ของภาคเอกชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. การผลิตสินค้าและบริการภายใต้ AEC ได้มีการกำหนดมาตรฐานในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องไว้อย่างชัดเจน ตั้งแต่กระบวนการผลิตจนถึงคุณภาพของสินค้า ทำให้รัฐวิสาหกิจมีแนวทางในการกำกับดูแลที่ชัดเจนมากขึ้น ทั้งสินค้านำเข้าจากต่างประเทศและสินค้าที่ผลิตในประเทศ
3. สินค้าและบริการในสาขาที่รัฐวิสาหกิจให้การส่งเสริม หากได้รับการรับรองมาตรฐานและสามารถปฏิบัติตามกฎระเบียบด้านเทคนิคระหว่างสมาชิกอาเซียนแล้ว สามารถขอการรับรองคุณภาพและมาตรฐานจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายในประเทศได้ โดยไม่ต้องถูกตรวจสอบจากประเทศคู่ค้าในอาเซียนอื่น ๆ อีกครั้ง ซึ่งเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพและลดความซ้ำซ้อนในการตรวจสอบ อีกทั้งเป็นการลดทุนการดำเนินงานได้อีกทางหนึ่ง

ผลกระทบเชิงลบ:

1. การส่งเสริมและอำนวยความสะดวกต่างๆ ให้แก่ผู้ประกอบการภายในประเทศ ในการใช้สิทธิประโยชน์จาก AEC โดยรัฐวิสาหกิจ อาจถูกกล่าวหาได้ว่าเป็นการช่วยเหลือภาคธุรกิจในประเทศจากภาครัฐ ซึ่งจะเป็นการกีดกันทางการค้าที่มีใช้ภาษี
2. การกำกับดูแลการประกอบธุรกิจต่างๆ ของภาคเอกชนให้สามารถปฏิบัติตามกฎเกณฑ์และมาตรฐานที่กำหนดไว้ใน AEC ได้นั้น อาจไม่ได้รับความสนใจจากภาคเอกชนเท่าที่ควร เพราะอาจต้องใช้เงินทุนสูงในการปรับปรุงและพัฒนาการผลิตสินค้าบางสาขาเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว
3. หน่วยงานที่มีบทบาทในการสนับสนุนและช่วยเหลือไม่สามารถประเมินสถานการณ์และความต้องการที่แท้จริงของภาคเอกชนได้ ทำให้ไม่สามารถระบุแนวทางการช่วยเหลือได้อย่างชัดเจน เนื่องจากผู้ประกอบการบางราย อาจไม่มีความเข้าใจในมาตรการและกฎระเบียบต่างๆ ภายใต้ AEC ทำให้ไม่ตระหนักถึงความสำคัญของผลกระทบที่จะเกิดขึ้น และไม่ได้แสดงความจำนงที่จะขอรับการสนับสนุนและช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการไม่ยอมเปิดเผยข้อมูลบางอย่าง โดยอ้างว่าเป็นความลับทางธุรกิจ

บทบาทที่เหมาะสม:

เชิงรุก: ส่งเสริมและอำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบการธุรกิจต่างๆ ในประเทศ ให้สามารถแสวงหาประโยชน์จากมาตรการส่งเสริมความร่วมมือในด้านต่างๆ ภายใต้ AEC ได้ และกำกับดูแลสินค้าและกระบวนการการผลิตของผู้ประกอบการภายในประเทศและสินค้านำเข้าจากประเทศต่างๆ ให้เป็นไปตามมาตรฐานของ AEC

เชิงรับ: ช่วยเหลือและสนับสนุนการเตรียมความพร้อมของผู้ประกอบการภาคเอกชนในธุรกิจต่างๆ โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานให้สามารถลดผลกระทบในทางลบที่จะเกิดขึ้น ภายใต้ AEC ได้ในระดับที่หน่วยงานภาคเอกชนนั้นๆ สามารถดำเนินธุรกิจได้เป็นปกติตลอดจนแสดงบทบาทในการกำกับดูแลคุณภาพของสินค้านำเข้าจากประเทศต่างๆ ให้เป็นไปตามกฎเกณฑ์และมาตรฐานที่กำหนดไว้ใน AEC

ข้อเสนอแนะ

รัฐวิสาหกิจที่มีบทบาทและหน้าที่ในการกำกับดูแลและส่งเสริมการประกอบการของภาคเอกชน ควรศึกษาและทำความเข้าใจกับมาตรการและกฎเกณฑ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจที่รับผิดชอบอย่างถ่องแท้ เพื่อที่จะสามารถเป็นผู้ให้คำปรึกษาแก่ผู้ประกอบการภาคเอกชน ในการแนะนำแนวทางการดำเนินธุรกิจให้เกิดประโยชน์สูงสุด ภายใต้ AEC นอกจากนี้ ยังควรเป็นผู้กำกับดูแลกระบวนการผลิตและบริการต่างๆ ให้เป็นไปตามกฎระเบียบและมาตรฐานใน AEC เพื่อทำให้มั่นใจได้ว่าสินค้าที่ผลิตในประเทศจะได้รับการยอมรับ และสามารถจำหน่ายในประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นๆ ได้ อีกทั้ง ควรเป็นผู้ตรวจสอบและควบคุมคุณภาพของสินค้านำเข้าในธุรกิจที่รับผิดชอบให้ตรงตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด เพื่อรักษาผลประโยชน์ของผู้บริโภคในประเทศ

ผลกระทบต่อรัฐวิสาหกิจที่มีบทบาทในการเป็นผู้ประกอบการเชิงธุรกิจ

ผลกระทบเชิงบวก

1. มีทางเลือกของแหล่งวัตถุดิบมากขึ้น ทั้งปริมาณและความหลากหลายของวัตถุดิบที่เพิ่มขึ้น
2. มีการเพิ่มขึ้นของปัจจัยการผลิตต่างๆ เช่น ทุน แรงงาน เป็นต้น
3. มีการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตจากประเทศที่มีองค์ความรู้ที่ดี ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น
4. สามารถลดต้นทุนการผลิตได้ ทั้งจากการนำเข้าวัตถุดิบและสินค้าขั้นกลางที่ใช้ในการผลิตในราคาที่ต่ำลง การพัฒนาประสิทธิภาพการผลิต และเกิดการประหยัดจากขนาดการผลิตที่เพิ่มขึ้น
5. มีช่องทางการจำหน่ายสินค้าที่เพิ่มขึ้น จากการขยายตัวของตลาดผู้บริโภค ทั้งจากประเทศสมาชิกอาเซียน และประเทศที่เป็นคู่เจรจา เช่น จีน ญี่ปุ่น เกาหลี อินเดีย ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ เป็นต้น
6. มีโอกาสขยายการลงทุนไปสู่ประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นๆ
7. มีจำนวนผู้บริโภคเพิ่มขึ้น จากการขยายตัวของตลาดและความสะดวกในการเดินทางระหว่างกันในประเทศสมาชิกอาเซียน

ผลกระทบเชิงลบ

1. สินค้าที่ไม่ได้มาตรฐานแต่ราคาถูก อาจเข้ามาวางจำหน่ายในประเทศไทยมากขึ้น ส่งผลกระทบต่อผู้ผลิตในประเทศที่เน้นการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพและมีต้นทุนการผลิตสูงอาจถูกแย่งตลาดไป
2. เกิดต้นทุนในการปรับตัว (Adjustment Cost) เพื่อพัฒนาศักยภาพและมาตรฐานการผลิตให้สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานต่างๆ และการแข่งขันที่เพิ่มมากขึ้นภายใต้ AEC
3. มีการแข่งขันที่เพิ่มมากขึ้น ทั้งจากสินค้านำเข้า และการเข้ามาลงทุนเพื่อตั้งฐานการผลิตของผู้ประกอบการจากประเทศต่างๆ ทั้งจากประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นๆ และประเทศคู่เจรจา
4. อาจมีการขาดแคลนแรงงานฝีมือในสาขาต่างๆ เนื่องจากการเปิดเสรีในตลาดแรงงาน
5. อาจมีการย้ายฐานการผลิตของคู่ค้าที่อยู่ในห่วงโซ่การผลิตไปยังประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นๆ ซึ่งอาจทำให้เกิดการขาดแคลนวัตถุดิบในการผลิตได้
6. หน่วยงานที่ไม่มีความพร้อมและไม่สามารถปรับตัว อาจได้รับผลกระทบจากการแข่งขันที่เพิ่มขึ้นจนไม่สามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้

บทบาทที่เหมาะสม

เชิงรุก: แสวงหาประโยชน์จากมาตรการส่งเสริมและอำนวยความสะดวกทางการค้าการลงทุนต่างๆ ใน AEC เพื่อสร้างผลตอบแทนและเพิ่มมูลค่าให้กับองค์กร โดยเลือกใช้ประโยชน์จากอาเซียนตามความหลากหลายและความชำนาญของแต่ละประเทศ ยกตัวอย่างเช่น ใช้เทคโนโลยีจากสิงคโปร์และมาเลเซีย ใช้ฟิลิปปินส์และอินโดนีเซียเป็นฐานการผลิต โดยใช้ปัจจัยการผลิตจากลาว พม่า กัมพูชา และเวียดนาม เป็นต้น

เชิงรับ: ศึกษาและประเมินผลกระทบที่เกิดจาก AEC ต่อหน่วยงาน และเตรียมการป้องกันเพื่อรองรับผลกระทบที่อาจเกิดจาก AEC โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในปัจจุบันอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้สามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างเป็นปกติมากที่สุด โดยไม่ได้ใช้ประโยชน์ที่เกิดขึ้นจาก AEC แต่อย่างใด

ข้อเสนอแนะ

รัฐวิสาหกิจที่ประกอบการเชิงธุรกิจนั้น เป็นหน่วยงานที่ดำเนินการคล้ายคลึงกับธุรกิจภาคเอกชน จึงทำให้การเตรียมความพร้อมในการรองรับผลกระทบที่เกิดจาก AEC มีความคล้ายคลึงกับภาคเอกชนเช่นกัน ซึ่งในการรองรับกับสภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่เปลี่ยนไปภายใต้ AEC นั้น รัฐวิสาหกิจควรศึกษามาตรการต่างๆ ใน AEC อย่างละเอียด เพื่อหาแนวทางในการใช้ประโยชน์จาก AEC ทั้งในด้านการป้องกันผลกระทบที่จะเกิดขึ้น และในด้านการสร้างผลตอบแทนจากโอกาสเพิ่มขึ้นภายใต้มาตรการการอำนวยความสะดวกทางการค้าการลงทุนใน AEC โดยนำผลการศึกษาที่ได้มาประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับศักยภาพของรัฐวิสาหกิจในแต่ละแห่ง

สรุปบทบาทและแนวทางการดำเนินงานที่เหมาะสมของรัฐวิสาหกิจ ภายใต้ AEC

บทบาทที่เหมาะสมของรัฐวิสาหกิจภายใต้ AEC

1. เป็นส่วนสำคัญในการเสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขันของประเทศและภูมิภาค
2. ส่งเสริมความร่วมมือในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของรัฐวิสาหกิจ
3. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้สามารถเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แนวทางการดำเนินงานที่เหมาะสมของรัฐวิสาหกิจภายใต้ AEC

1. พัฒนาการบริหารจัดการองค์กรให้สามารถแข่งขันได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด
2. ศึกษามาตรการที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนโอกาสและอุปสรรคต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นภายใต้ AEC
3. กำหนดแนวทางในการลดผลกระทบและแสวงหาประโยชน์จากโอกาสที่เกิดขึ้นภายใต้ AEC

ส่วนที่ 3: ภาคผนวก

เอกสารแนบ 1

ข้อมูลพื้นฐานประเทศสมาชิกอาเซียน 10 ประเทศ

ราชอาณาจักรกัมพูชา (Kingdom of Cambodia)

1. ข้อมูลทั่วไป

พื้นที่: 181,035 ตร.กม. (พื้นดิน 176,525 ตร.กม. พื้นน้ำ 4,520 ตร.กม.) หรือมีขนาดประมาณ 1 ใน 3 ของประเทศไทย กว้าง 500 กม. ยาว 450 กม.

ภูมิอากาศ: ร้อนชื้น มีฤดูฝนยาวนาน อุณหภูมิโดยเฉลี่ย 20-36 องศาเซลเซียส

เมืองหลวง: กรุงพนมเปญ (Phnom Penh) มีประชากรประมาณ 1,000,000 คน เป็นแหล่งการค้า การลงทุนที่สำคัญ

- เมืองสำคัญ:**
- 1) กำปงจาม เป็นเมืองท่าการค้า มีประชากร ประมาณ 1,513,500 คน
  - 2) เสียมราฐ เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวและธุรกิจโรงแรม เนื่องจากเป็นที่ตั้งของนครวัด นครธมซึ่งเป็นสิ่งมหัศจรรย์ของโลก
  - 3) พระตะบอง เป็นเมืองกระจายสินค้า
  - 4) เกาะกง เป็นที่ตั้งของท่าเรือจามเยียม ซึ่งเป็นเมืองท่าที่สำคัญของประเทศ
  - 5) สีหนุวิลล์ (กำปงโสม) เป็นเมืองท่าการค้าและการท่องเที่ยว

เวลา: GMT +7 เท่ากับประเทศไทย

ประชากร: 14 ล้านคน ประชากรร้อยละ 80 อาศัยอยู่ในชนบท มีอัตราเพิ่มของประชากร 1.7% ต่อปี

เชื้อชาติ: กัมพูชา 90% เวียดนาม 5% จีน 1% อื่นๆ 4%

ศาสนา: พุทธศาสนานิกายเถรวาท 95% (มี 2 นิกายย่อย ได้แก่ ธรรมยุติกและมหานิกาย โดยมีสมเด็จพระสังฆราช 2 องค์) ศาสนาอิสลาม (หรือเขมรจาม ซึ่งมีประมาณ 200,000 คน) และศาสนาคริสต์

ภาษา: ภาษาราชการ ได้แก่ ภาษาเขมร ส่วนภาษาที่ใช้กันทั่วไป ได้แก่ ภาษาอังกฤษ ฝรั่งเศส เวียดนาม จีน และไทย

2. เครื่องชี้วัดทางเศรษฐกิจ

ผลิตภัณฑ์มวลรวม: 25.8 พันล้านเหรียญสหรัฐ จำแนกเป็นภาคเกษตรกรรม 33.7% ภาคอุตสาหกรรม 27.1% และภาคบริการ 39.1%

ผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัว: 1,800 เหรียญสหรัฐ

อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ: 8.5%

3. การค้าระหว่างประเทศ

ประเทศคู่ค้าที่สำคัญ: สหรัฐอเมริกา ไทย จีน ฮองกง และสิงคโปร์

มูลค่าการส่งออก: 4.1 พันล้านเหรียญสหรัฐ

สินค้าส่งออกที่สำคัญ: เครื่องนุ่งห่ม ไม้ซุง ยางพารา ข้าว ปลา ไบยาสูบ รองเท้า

แหล่งส่งออกที่สำคัญ: สหรัฐฯ (53.3%) ฮองกง (15.2%) เยอรมนี (6.6%) UK (4.3%)

มูลค่าการนำเข้า: 5.3 พันล้านเหรียญสหรัฐ

สินค้านำเข้าที่สำคัญ: ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม ยาสูบ ทองคำ วัสดุก่อสร้าง เครื่องจักร ยานพาหนะ และเภสัชภัณฑ์

แหล่งนำเข้าที่สำคัญ: ฮองกง (18.1%) จีน (17.5%) ไทย (13.93%) ไต้หวัน (12.7%) เวียดนาม (9.0%)

สกุลเงิน: เรียล (Riel หรือ KHR)

อัตราแลกเปลี่ยน: อัตราแลกเปลี่ยน 4,085 เรียล/1 เหรียญสหรัฐ หรือประมาณ 118.4 เรียล/1 บาท

เนการาบรูไน ดารุสซาลาม (Negara Brunei Darussalam)

1. ข้อมูลทั่วไป

พื้นที่: 5,765 ตารางกิโลเมตร โดยพื้นที่ 70% เป็นป่าเขตร้อน

ภูมิอากาศ: อากาศโดยทั่วไปค่อนข้างร้อนชื้น มีปริมาณฝนตกค่อนข้างมาก และมีอุณหภูมิอบอุ่น โดยมีอุณหภูมิเฉลี่ย 28 องศาเซลเซียส

เมืองหลวง: กรุงบันดาร์เสรีเบกาวัน (Bandar Seri Begawan)

เวลา: +8 GMT เร็วกว่าประเทศไทย 1 ชั่วโมง

ประชากร: 379,444 คน (2549) มีอัตราการเติบโตของประชากร 1.9% ต่อปี

เชื้อชาติ: มาเลย์ 67% จีน 15% ชาวพื้นเมือง 6% อื่นๆ 12%

ศาสนา: อิสลาม 67% พุทธ 13% คริสต์ 10% และอื่นๆ 10%

ภาษา: ภาษามาเลย์ (Malay หรือ Bahasa Malayu) เป็นภาษาราชการ รองลงมาเป็นภาษาอังกฤษและจีน

2. เครื่องชี้วัดทางเศรษฐกิจ

ผลิตภัณฑ์มวลรวม: 9.531 พันล้านเหรียญสหรัฐ มาจากภาคเกษตร 0.9% ภาคอุตสาหกรรม 71.6% ภาคบริการ 27.5%

ผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัว: 25,600 เหรียญสหรัฐ

อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ: 0.4%

3. การค้าระหว่างประเทศ

มูลค่าการส่งออก: 6.247 พันล้านเหรียญสหรัฐ

สินค้าส่งออกที่สำคัญ: น้ำมันดิบ ก๊าซธรรมชาติ ปิโตรเลียมกลั่น เสื้อผ้า

แหล่งส่งออกที่สำคัญ: ญี่ปุ่น (36.8%) อินโดนีเซีย (19.3%) เกาหลีใต้ (12.7%) สหรัฐอเมริกา (9.5%) ออสเตรเลีย (9.3%)

มูลค่าการนำเข้า: 1,481 พันล้านเหรียญสหรัฐ

สินค้านำเข้าที่สำคัญ: เครื่องจักรและอุปกรณ์การขนส่ง อาหาร เคมีภัณฑ์

แหล่งนำเข้าที่สำคัญ: สิงคโปร์ (32.7%) มาเลเซีย (23.3%) ญี่ปุ่น (6.9%) สหราชอาณาจักร (5.3%) ไทย (4.5%) เกาหลีใต้ (4%)

สกุลเงิน: ดอลลาร์บรูไน (Bruneian Dollar: BND)

อัตราแลกเปลี่ยน: 1,558 ดอลลาร์บรูไน/1 เหรียญสหรัฐ หรือประมาณ 22.98 บาท/1 ดอลลาร์บรูไน

ประเทศมาเลเซีย (Malaysia)

1. ข้อมูลทั่วไป

พื้นที่: 330,257 ตารางกิโลเมตร

ภูมิอากาศ: เขตร้อนชื้น มีลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ในเดือน เม.ย.-ต.ค. และตะวันออกเฉียงเหนือในเดือน ต.ค.-ก.พ. อุณหภูมิเฉลี่ย 28 องศาเซลเซียส

เมืองหลวง: กรุงกัวลาลัมเปอร์ (Kuala Lumpur)

เมืองสำคัญ: เมืองปุตราจายา (Putrajaya) เป็นเมืองราชการ เวลา: GMT +7 เท่ากับประเทศไทย

เวลา: GMT + 8 เร็วกว่าประเทศไทย 1 ชั่วโมง

ประชากร: 26.24 ล้านคน (2550) มีอัตราการเพิ่มประชากร 1.76%

เชื้อชาติ: มาเลย์ 50.4% จีน 23.% ชนพื้นเมือง 11% อินเดีย 7.1% อื่นๆ 7.8%

ศาสนา: อิสลาม 60.4% พุทธ 19.2% คริสต์ 11.6% ฮินดู 6.3% อื่นๆ 2.5%

ภาษา: Bahasa Melayu เป็นภาษาราชการ อังกฤษ จีน (Cantonese, Mandarin, Hokkien, Hakka, Hainan, Foochow) Telugu Malayalam Panjabi ไทย และทางตะวันออกเฉียงใต้มีภาษาท้องถิ่น ซึ่งส่วนใหญ่ใช้ภาษา Iban และ Kadazan

2. เครื่องชี้วัดทางเศรษฐกิจ

ผลิตภัณฑ์มวลรวม: 165.0 พันล้านเหรียญสหรัฐ มาจากภาคเกษตร 8.4% ภาคอุตสาหกรรม 48%
ภาคบริการ 43.6%

ผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัว: 6,146 เหรียญสหรัฐ

อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ: 5.3%

3. การค้าระหว่างประเทศ

มูลค่าการส่งออก: 176.3 พันล้านเหรียญสหรัฐ

สินค้าส่งออกที่สำคัญ: เครื่องจักรอิเล็กทรอนิกส์ เครื่องจักรกล ปิโตรเลียมและก๊าซธรรมชาติ เหลว
ไม้และผลิตภัณฑ์ไม้ น้ำมันปาล์ม ยางพารา สิ่งทอ ผลิตภัณฑ์เคมี

แหล่งส่งออกที่สำคัญ: สหรัฐอเมริกา (15.6%) สิงคโปร์ (14.6%) ญี่ปุ่น (9.1%) จีน (8.8%) ไทย (5.0%)

มูลค่าการนำเข้า: 147.1 พันล้านเหรียญสหรัฐ

สินค้านำเข้าที่สำคัญ: อิเล็กทรอนิกส์ เครื่องจักร ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม เหล็ก และผลิตภัณฑ์ เหล็กกล้า
พลาสติก ผลิตภัณฑ์เคมี ยานพาหนะ

แหล่งนำเข้าที่สำคัญ: ญี่ปุ่น (13.0%) จีน (12.9%) สิงคโปร์ (11.5%) สหรัฐอเมริกา (10.9%) ไทย (5.4%)

สกุลเงิน: ริงกิต (Ringgits : MYR)

อัตราแลกเปลี่ยน: 3.75 ริงกิต/1เหรียญสหรัฐ หรือ 10.65 บาท/1 ริงกิต

ราชอาณาจักรไทย (Kingdom of Thailand)

1. ข้อมูลทั่วไป

พื้นที่: 513,254 ตารางกิโลเมตร

ภูมิอากาศ: เขตร้อนชื้น มี 3 ฤดู ได้แก่ ฤดูร้อนเริ่มตั้งแต่เดือน ก.พ.-เม.ย. ฤดูฝนในช่วง เดือน พ.ค.-ต.ค. ฤดูหนาวจะเริ่มต้นเดือน พ.ย.-ม.ค. พื้นที่ทั้งหมดอยู่ภายใต้อิทธิพลของลมมรสุม คือ มรสุมตะวันตกเฉียงใต้ จากแถบมหาสมุทรอินเดียใน ฤดูฝน และมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือจากทะเลจีนใต้ในฤดูหนาว อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปี ประมาณ 18-34 องศาเซลเซียส

เมืองหลวง: กรุงเทพมหานคร (Bangkok)

เวลา: GMT+7

ประชากร: 63 ล้านคน (2550) มีอัตราการเพิ่มประชากร 0.82%

เชื้อชาติ: ไทย (75%) จีน (14%) อื่นๆ (11%)

ศาสนา: พุทธ (94.6%) อิสลาม (4.6%) คริสต์ (0.7%) อื่นๆ (0.1%)

ภาษา: ไทย อังกฤษ ภาษาท้องถิ่น

2. เครื่องชี้วัดทางเศรษฐกิจ

ผลิตภัณฑ์มวลรวม: 245.5 พันล้านเหรียญสหรัฐ จากภาคเกษตร 10.7% ภาคอุตสาหกรรม 44.6% ภาคบริการ 44.7%

ผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัว: 3,720 เหรียญสหรัฐ

อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ: 4.8%

3. การค้าระหว่างประเทศ

มูลค่าการส่งออก: 163.5 พันล้านเหรียญสหรัฐ

สินค้าส่งออกที่สำคัญ: เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ น้ำมันสำเร็จรูป อัญมณีและเครื่องประดับ ยางพารา

แหล่งส่งออกที่สำคัญ: สหรัฐอเมริกา (13.2%) ญี่ปุ่น (12.7%) จีน (8.9%) ฮองกง (4.7%)

มูลค่าการนำเข้า: 151.7 พันล้านเหรียญสหรัฐ

สินค้านำเข้าที่สำคัญ: น้ำมันดิบ เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ เคมีภัณฑ์ เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์ แผงวงจรไฟฟ้า

แหล่งนำเข้าที่สำคัญ: ญี่ปุ่น (20.7%) จีน (11.5%) สหรัฐอเมริกา (7.0%) มาเลเซีย (6.3%) สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ (4.4%)

สกุลเงิน: บาท (Baht : THB)

อัตราแลกเปลี่ยน: 31.5 บาท/1 เหรียญสหรัฐ (มี.ค. 51)

สหภาพพม่า (Union of Myanmar)

1. ข้อมูลทั่วไป

พื้นที่: 678,500 ตร.กม. ประมาณ 1.3 เท่าของไทย

ภูมิอากาศ: มรสุมเขตร้อน

เมืองหลวง: เมืองเนปีดอ (Naypyidaw) เป็นเมืองหลวงใหม่ตั้งอยู่ตอนกลางของประเทศ อยู่ห่างจากกรุงย่างกุ้งไปทางตอนเหนือราว 320 กม.

- เมืองสำคัญ:
- 1) ย่างกุ้ง เมืองหลวงเก่าของประเทศ และเป็นเมืองศูนย์กลางการคมนาคม
  - 2) มัณฑะเลย์ ศูนย์กลางธุรกิจการค้าในประเทศทางตอนบน
  - 3) เมียวดี เมืองค้าขายสินค้าชายแดนกับไทย ตรงข้ามอ.แม่สอด จ.ตาก
  - 4) ท่าซี้เหล็ก เมืองค้าขายสินค้าชายแดนกับไทย ตรงข้ามอ.แม่สาย จ.เชียงราย
  - 5) เกาะสอง เมืองค้าขายสินค้าชายแดนกับไทย ตรงข้าม จ. ระนอง
  - 6) มูเซ เมืองค้าขายสินค้าชายแดนกับจีน ตรงข้ามเมืองลู่ลี่

เวลา: GMT+6.30 (เร็วกว่าประเทศไทย 30 นาที)

ประชากร: 60 ล้านคน (ปี 2554) มีอัตราการเพิ่มประชากร 0.8% (ปี 2550)

เชื้อชาติ: มีเผ่าพันธุ์ 135 เผ่าพันธุ์ ประกอบด้วยเชื้อชาติหลักๆ 8 กลุ่ม คือ พม่า (68%) ไทยใหญ่ (8%) กะเหรี่ยง (7%) ยะไข่ (4%) จีน (3%) มอญ (2%) อินเดีย (2%)

ศาสนา: ส่วนใหญ่ชาวพม่านับถือศาสนาพุทธ 90% ศาสนาคริสต์ 4% ศาสนาอิสลาม 3% ศาสนาฮินดู 0.7% นับถือผีไสยศาสตร์ 2.3%

ภาษา: ร้อยละ 85 ใช้ภาษาพม่า นอกนั้น ร้อยละ 15 พูดภาษากระเหรี่ยง มอญ จีนกลาง ภาษาราชการคือ ภาษาพม่า

2. เครื่องชีวิตทางเศรษฐกิจ

ผลิตภัณฑ์มวลรวม: 91.1 พันล้านเหรียญสหรัฐ จำแนกเป็น ภาคเกษตรกรรม 53.9% ภาคอุตสาหกรรม 10.6% ภาคบริการ 35.5%

ผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัว: 1,900 เหรียญสหรัฐ

อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ: 3.56%

3. การค้าระหว่างประเทศ

มูลค่าการส่งออก: 6.6 พันล้านเหรียญสหรัฐ

สินค้าส่งออกที่สำคัญ: กาชาธรรมชาติ ไม้และผลิตภัณฑ์ ถั่วต่างๆ สินค้าประมง ข้าว

แหล่งส่งออกที่สำคัญ: ไทย (48.8%) อินเดีย (12.7%) จีน (5.2%) ญี่ปุ่น (5.2%) (2549)

มูลค่าการนำเข้า: 2.6 พันล้านเหรียญสหรัฐ

สินค้านำเข้าที่สำคัญ: ผ้าฝ้าย ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม ปุ๋ย พลาสติก เครื่องจักรกล อุปกรณ์การขนส่ง

แหล่งนำเข้าที่สำคัญ: จีน (35.1%) ไทย (22.1%) สิงคโปร์ (16.4%) มาเลเซีย (4.8%) (2549)

สกุลเงิน: จี๊ด (Kyat : MMK) = 100 Pyas

อัตราแลกเปลี่ยน (ทางการ): 6 จี๊ด/1 เหรียญสหรัฐ

อัตราแลกเปลี่ยน (ไม่เป็นทางการ): 1,305 จี๊ด/1 เหรียญสหรัฐ : 37.8 จี๊ด/1 บาท

สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม (The Socialist Republic of Vietnam)

1. ข้อมูลทั่วไป

พื้นที่: 331,689 ตารางกิโลเมตร หรือ 0.645 เท่าของประเทศไทย

ภูมิอากาศ: มีความแตกต่างตามลักษณะทางพื้นที่ภูมิศาสตร์ของเวียดนาม คือ ภาคเหนือมีอากาศค่อนข้างหนาวเย็น แบ่งออกเป็น 4 ฤดู ได้แก่ ฤดูใบไม้ผลิ ฤดูร้อน ฤดูใบไม้ร่วง และฤดูหนาว ขณะที่ภาคกลางและภาคใต้มีสภาพภูมิอากาศที่ค่อนข้างร้อนตลอดทั้งปี ซึ่งมีเพียง 2 ฤดู ได้แก่ ฤดูฝนและฤดูแล้ง

เมืองหลวง: กรุงฮานอย (Hanoi)

เมืองสำคัญ: 1) เมืองไฮฟอง (Hai Phong) เป็นเมืองท่าที่สำคัญ และเขตอุตสาหกรรมหนัก โดยเฉพาะอุตสาหกรรมต่อเรือเคมิภัณฑ์และวัสดุก่อสร้าง

2) เมืองกว๋างนินห์ (Quang Ninh) เป็นเมืองที่อุดมสมบูรณ์ด้วยทรัพยากรธรรมชาติ ป่าไม้ และเป็นแหล่งถ่านหินที่ใหญ่ที่สุดของประเทศ

3) เมืองเว้ (Hue) เป็นเมืองประวัติศาสตร์และแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ

4) เมืองกว๋างนัม-ดานัง (Quang Nam-Da Nang) เป็นศูนย์กลางทางธุรกิจการค้าและการท่องเที่ยว

5) นครโฮจิมินห์ (Ho Chi Minh City) เป็นศูนย์กลางทางธุรกิจการค้า และเมืองท่าสำคัญ

6) เมืองด่งไน (Dong Nai) เป็นเมืองที่ตั้งของนิคมอุตสาหกรรมที่มากที่สุดของประเทศ และเป็นแหล่งผลิตวัตถุดิบเกษตรเพื่อป้อนอุตสาหกรรมการเกษตร เช่น ยางพารา ถั่วเหลือง กาแฟ ข้าวโพด อ้อย และยาสูบ

7) เมืองเกิ่นเทอ (Can Tho) เป็นเมืองอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารและแหล่งเพาะปลูกข้าวที่ใหญ่ที่สุดของประเทศ

8) เมืองเตี๋ยยาง (Tien Giang) เป็นแหล่งผลิตข้าวและผลไม้ต่างๆ เช่น ทุเรียน มะม่วง และผลไม้เมืองร้อนชนิดอื่นๆ

9) เมืองบาเรีย-วุงเต่า (Ba Ria-Vuong Tau) เป็นเมืองที่มีการผลิตน้ำมันดิบ และก๊าซธรรมชาติ รวมทั้งเป็นเมืองตากอากาศชายทะเลที่สำคัญของเวียดนาม

ประชากร: 85.3 ล้านคน (ก.ค. 2550) มีอัตราการเพิ่มประชากร 1.0% ต่อปี

เชื้อชาติ: เวียดนามร้อยละ 85-90 ที่เหลือเป็น จีน ไทย เขมร และชาวเขาเผ่าต่างๆ

ศาสนา: พุทธนิกายมหายานร้อยละ 70 ที่เหลือนับถือศาสนาคริสต์ ซึ่งส่วนใหญ่ นับถือนิกายโรมันคาทอลิก ศาสนาอิสลาม และความเชื่อที่สืบทอดมาจากบรรพบุรุษ

2. เครื่องชี้วัดทางเศรษฐกิจ

ผลิตภัณฑ์มวลรวม: 222.5 พันล้านเหรียญสหรัฐ มาจากภาคเกษตรกรรม 19.4% ภาคอุตสาหกรรม 42.3% และภาคบริการ 38.3%

ผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัว: 2,600 เหรียญสหรัฐ

อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ: 8.2%

3. การค้าระหว่างประเทศ

มูลค่าการส่งออก: 49.9 พันล้านเหรียญสหรัฐ

สินค้าส่งออกที่สำคัญ: น้ำมันดิบ ผลิตภัณฑ์ประมง ข้าว กาแฟ ยางพารา ชา เสื้อผ้าสำเร็จรูป รองเท้า

แหล่งส่งออกที่สำคัญ: สหรัฐอเมริกา (21.1%) ญี่ปุ่น (12.3%) ออสเตรเลีย (9.4%) จีน (5.7%)

เยอรมนี (4.5%)

มูลค่าการนำเข้า: 52.0 พันล้านเหรียญสหรัฐ

สินค้านำเข้าที่สำคัญ: เครื่องจักร ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม ปุ๋ย ผลิตภัณฑ์เหล็ก ฝ้าย เมล็ดธัญพืช

ปูนซีเมนต์ จักรยานยนต์

แหล่งนำเข้าที่สำคัญ: จีน (17.7%) สิงคโปร์ (12.9%) ไต้หวัน (11.5%) ญี่ปุ่น (9.8%)

สกุลเงิน: ดอง (Dong: VND)

อัตราแลกเปลี่ยน: 16,119 ดอง/1 เหรียญสหรัฐ หรือ 467.2 ดอง/1 บาท

สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ (The Republic of the Philippines)

1. ข้อมูลทั่วไป

พื้นที่: พื้นที่ดิน 298,170 ตารางกิโลเมตร ประกอบด้วยเกาะขนาดต่างๆ 7,107 เกาะ เกาะที่สำคัญ ได้แก่ เกาะลูซอน (Luzon) หมู่เกาะวิซายา (Visayas) และเกาะมินดาเนา (Mindanao)

ภูมิอากาศ: มรสุมเขตร้อน ได้รับความชุ่มชื้นจากลมมรสุมทั้ง 2 ฤดู ช่วงระหว่าง พ.ย.- เม.ย. มีมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือระหว่าง พ.ค.-ต.ค. มีมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ได้รับฝนจากลมพายุไต้ฝุ่น และดีเปรสชัน บริเวณที่ฝนตกมากที่สุด คือ เมืองบาเกียว เป็นเมืองที่ฝนตกมากที่สุดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

เมืองหลวง: กรุงมะนิลา (Metro Manila)

เมืองสำคัญ: เซบู ดาเวา บาเกียว

เวลา: GMT+8 (เร็วกว่าประเทศไทย 1 ชั่วโมง)

ประชากร: 91 ล้านคน (2550) มีอัตราการเพิ่มของประชากร 1.8% (2549)

เชื้อชาติ: ตากาล็อก 28.1% Cebuano 13.1% Ilocano 9% Bisaya/Binisaya 7.6% Hiligaynon Ilonggo 7.5% Bikol 6% Waray 3.4% อื่นๆ 25.3%

ศาสนา: ฟิลิปปินส์เป็นประเทศที่มีประชากรนับถือศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก อันดับ 4 ของโลก นิกายโปรเตสแตนต์อันดับ 13 ของโลก ศาสนาอิสลามอันดับที่ 40 ของโลก ศาสนาฮินดูอันดับที่ 7 ของโลก และพระพุทธศาสนาอันดับที่ 17 ของโลก 92% ของชาวฟิลิปปินส์ทั้งหมดนับถือศาสนาคริสต์ โดย 83% นับถือนิกายโรมันคาทอลิก และ 9% เป็นนิกายโปรเตสแตนต์

ภาษา: ภาษาราชการ คือ ภาษาอังกฤษ และภาษาตากาล็อก (ภาษาฟิลิปปิน) มีการใช้ภาษามากกว่า 170 ภาษา โดยส่วนมากเป็นตระกูลภาษาย่อยมาลาโย-โปลินีเซียนตะวันตก ภาษาต่างประเทศอื่นๆ ใน ฟิลิปปินส์ มีทั้งหมด 8 ภาษา ได้แก่ สเปน จีนฮกเกี้ยน จีนแต้จิ๋ว อินโดนีเซีย จีนด์ ปัญจาบ เกาหลี และอาหรับ

2. เครื่องชี้วัดทางเศรษฐกิจ

ผลิตภัณฑ์มวลรวม: 142.3 พันล้านเหรียญสหรัฐ มาจากภาคบริการ 48.4% ภาคอุตสาหกรรม 32.8% เกษตรกรรม 18.8%

ผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัว: 1,563 เหรียญสหรัฐ

อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ: 7.3%

3. การค้าระหว่างประเทศ

มูลค่าการส่งออก: 96.1 พันล้านเหรียญสหรัฐ

สินค้าส่งออกที่สำคัญ: ผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์ เครื่องจักรกล เสื้อผ้าสำเร็จรูป

แหล่งส่งออกที่สำคัญ: สหรัฐอเมริกา (17.1%) ญี่ปุ่น (14.5%) ฮองกง (11.6%) จีน (11.4%) เนเธอร์แลนด์ (8.2%)

มูลค่าการนำเข้า: 50.3 พันล้านเหรียญสหรัฐ

สินค้านำเข้าที่สำคัญ: ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ เครื่องจักรกล น้ำมันเชื้อเพลิง เครื่องจักรกล เหล็ก

ยานพาหนะ และพลาสติก

แหล่งนำเข้าที่สำคัญ: สหรัฐอเมริกา (14.4%) ญี่ปุ่น (12%) สิงคโปร์ (11.5%) ไต้หวัน (7.4%) จีน (7.3%)

ซาอุดีอาระเบีย (6.7%)

สกุลเงิน: ฟิlippินส์ เปโซ (Philippine peso : PHP)

อัตราแลกเปลี่ยน: 48.3 เปโซ/1 เหรียญสหรัฐ หรือ 1.5 เปโซ/1 บาท (มี.ค.51)

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (The Lao People's Democratic Republic or Lao PDR)

1. ข้อมูลทั่วไป

พื้นที่: 236,800 ตร.กม. หรือประมาณครึ่งหนึ่งของประเทศไทย

ภูมิอากาศ: แบบเขตร้อน มีฝนตกชุกระหว่าง พ.ค.-ก.ย. อุณหภูมิเฉลี่ยที่นครหลวงเวียงจันทน์ 25 องศาเซลเซียส (ม.ค.) และ 36-37 องศาเซลเซียส (เม.ย.) ปริมาณฝนเฉลี่ย 1,715 มม.ต่อปี

เมืองหลวง: นครหลวงเวียงจันทน์ อยู่ตรงข้ามจังหวัดหนองคายมีประชากร 606,000 คน

เมืองสำคัญ: แขวงสะหวันนะเขต มีประชากรมากที่สุดในประเทศ 690,000 คน อยู่ตรงข้ามจังหวัดมุกดาหาร แขวงจำปาสัก มีประชากรมากเป็นอันดับสาม 500,000 คน มีพื้นที่ติดต่อกับจังหวัดอุบลราชธานี แขวงคำม่วนมีประชากร 280,000 คน และมีป่าไม้และแร่ธาตุอุดมสมบูรณ์ อยู่ตรงข้ามจังหวัดนครพนม

เวลา: GMT+7 เท่ากับประเทศไทย

ประชากร: 6.5 ล้านคน (ก.ค. 50) มีอัตราการเพิ่มประชากร 2.4% ต่อปี

เชื้อชาติ: ลาวลุ่ม ร้อยละ 68 ลาวเทิง ร้อยละ 22 ลาวสูง ร้อยละ 9 และอื่นๆ รวม ประมาณ 68 ชนเผ่า

ศาสนา: ศาสนาพุทธ 75% นับถือผี 16-17% คริสต์ ประมาณ 100,000 คน อิสลาม ประมาณ 300 คน

ภาษา: ภาษาราชการ ได้แก่ ภาษาลาว ภาษาที่ใช้ในการติดต่อธุรกิจ ได้แก่ ภาษาไทย อังกฤษ และฝรั่งเศส

2. เครื่องชีวิตทางเศรษฐกิจ

ผลิตภัณฑ์มวลรวม: 12.6 พันล้านเหรียญสหรัฐ มาจากภาคเกษตรกรรม 49% ภาคอุตสาหกรรม 26% และภาคบริการ 25%

ผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัว: 570 เหรียญสหรัฐต่อปี

อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ: 7.0%

3. การค้าระหว่างประเทศ

มูลค่าการส่งออก: 720.9 ล้านเหรียญสหรัฐ

สินค้าส่งออกที่สำคัญ: เครื่องนุ่งห่ม ไม้และผลิตภัณฑ์ ก๊าซไฟฟ้า ดิบุก

แหล่งส่งออกที่สำคัญ: ไทย (41.0%) เวียดนาม (9.7%) จีน (4.1%) มาเลเซีย (4.0%) (2549)

มูลค่าการนำเข้า: 1.2 พันล้านเหรียญสหรัฐ

สินค้านำเข้าที่สำคัญ: เครื่องจักร ยานพาหนะ ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม สินค้าอุปโภคบริโภค

แหล่งนำเข้าที่สำคัญ: ไทย (69.0%) จีน (11.4%) เวียดนาม (5.6%) (2549)

สกุลเงิน: กีบ (Kip : LAK)

อัตราแลกเปลี่ยน: 9,658 กีบ/1 เหรียญสหรัฐ หรือ 280 กีบ/1 บาท

สาธารณรัฐสิงคโปร์ (The Republic of Singapore)

1. ข้อมูลทั่วไป

พื้นที่: 699.0 ตารางกิโลเมตร

ภูมิอากาศ: อากาศร้อนชื้น และฝนตกตลอดทั้งปี

เมืองหลวง: สิงคโปร์

เวลา: GMT+8 (เร็วกว่าประเทศไทย 1 ชั่วโมง)

ประชากร: 4.6 ล้านคน (2550) มีอัตราการเพิ่มของประชากร 3.3%

เชื้อชาติ: จีน 76% มาเลย์ 14% อินเดีย 8.3% และอื่นๆ 1.7%

ศาสนา: พุทธ (42.5%) อิสลาม (14.9%) คริสต์ (14.5%) ฮินดู (4%)

ภาษา: ภาษาประจำชาติ คือ ภาษามาเลย์ ภาษาที่ใช้เป็นทางการ คือ ภาษาอังกฤษ มีภาษาราชการ

4 ภาษา คือ ภาษามาเลย์ จีนกลาง ทมิฬ และอังกฤษ

2. เครื่องชี้วัดทางเศรษฐกิจ

ผลิตภัณฑ์มวลรวม: 147.5 พันล้านเหรียญสหรัฐ ภาคอุตสาหกรรม 26.8% ภาคธุรกิจบริการ 12.6% การคมนาคมและการสื่อสาร 11.9% ภาคการเงิน 10.8% ก่อสร้างและสาธารณูปโภค 3.6% อื่นๆ 34.3

ผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัว: 32,074 เหรียญสหรัฐ

อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ: 7.5%

3. การค้าระหว่างประเทศ

มูลค่าการส่งออก: 450.6 พันล้านเหรียญสหรัฐ

สินค้าส่งออกที่สำคัญ: เครื่องจักรกล เครื่องใช้ไฟฟ้า เคมีภัณฑ์ เสื้อผ้า

แหล่งส่งออกที่สำคัญ: มาเลเซีย (12.9%) ฮองกง (10.5%) อินโดนีเซีย (9.8%) จีน (9.7%) สหรัฐอเมริกา (10.0%)

มูลค่าการนำเข้า: 395.9 พันล้านเหรียญสหรัฐ

สินค้านำเข้าที่สำคัญ: เครื่องจักรกล ชิ้นส่วนอุปกรณ์ไฟฟ้า น้ำมันดิบ เคมีภัณฑ์ เสื้อผ้า

แหล่งนำเข้าที่สำคัญ: มาเลเซีย (13.1%) สหรัฐอเมริกา (12.3%) จีน (12.1%) ญี่ปุ่น (8.2%)

สกุลเงิน: สิงคโปร์ดอลลาร์ (SGD)

อัตราแลกเปลี่ยน: 1.44 เหรียญสิงคโปร์/1 เหรียญสหรัฐ หรือ 21.9 บาท/1 เหรียญสิงคโปร์

สาธารณรัฐอินโดนีเซีย (Republic of Indonesia)

1. ข้อมูลทั่วไป

พื้นที่: 1,919,440 ตารางกิโลเมตร (พื้นดิน 1,826,440 ตาราง กม. และพื้นน้ำ 93,000 ตาราง กม.)

ภูมิอากาศ: เขตร้อนชื้นแบบศูนย์สูตร มี 2 ฤดู คือ ฤดูแล้ง (พ.ค.-ต.ค.) และฤดูฝน (พ.ย.-เม.ย.)

เมืองหลวง: จาการ์ตา (Jakarta)

เมืองสำคัญ: สุราบายา บันดุง เมดาน บาหลี

เวลา: GMT +7 เวลาเท่าประเทศไทย

ประชากร: 240 ล้านคน (61% อาศัยอยู่บนเกาะชวา) มีอัตราการเพิ่มประชากร 1.41%

เชื้อชาติ: จาวา 40.6% ซุนดา 15% มาดู 3.3% มาเลย์ 7.5% อื่นๆ 26%

ศาสนา: อิสลาม 87% คริสต์นิกายโปรเตสแตนต์ 6% นิกายแคทอลิก 3.5% ฮินดู 1.8% และพุทธ 1.3%
ภาษา: Bahasa Indonesia เป็นภาษาราชการ (ดัดแปลงมาจากภาษามลายู) อังกฤษ ดัตช์ และภาษาพื้นเมืองกว่า 583 ภาษา (ส่วนใหญ่พูดภาษาจาวา)

2. เครื่องชี้วัดทางเศรษฐกิจ

ผลิตภัณฑ์มวลรวม: 935 พันล้านเหรียญสหรัฐ มาจากภาคเกษตรกรรม 13.1% ภาคอุตสาหกรรม 46% และภาคบริการ 41%

ผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัว: 4,684 เหรียญสหรัฐ

อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ: 6.2%

3. การค้าระหว่างประเทศ

มูลค่าการส่งออก: 118.4 พันล้านเหรียญสหรัฐ

สินค้าส่งออกที่สำคัญ: น้ำมันและก๊าซ เครื่องใช้ไฟฟ้า ไม้อัด เสื้อผ้าสำเร็จรูป ยางพารา

แหล่งส่งออกที่สำคัญ: ญี่ปุ่น (21.6%) สหรัฐฯ (11.2%) สิงคโปร์ (8.9%) จีน (8.3%) เกาหลีใต้ (7.6%)

มูลค่าการนำเข้า: 86.24 พันล้านเหรียญสหรัฐ

สินค้านำเข้าที่สำคัญ: เครื่องจักรและอุปกรณ์ เคมีภัณฑ์ น้ำมันและก๊าซ อาหาร

แหล่งนำเข้าที่สำคัญ: สิงคโปร์ (16.4%) ญี่ปุ่น (9%) จีน (10.9%) สหรัฐฯ (6.7%) เกาหลีใต้ (7.6%)

ไทย (6%)

สกุลเงิน: รูเปียห์ (Indonesian Rupiah : IDR)

อัตราแลกเปลี่ยน: 9,056 รูเปียห์/1 เหรียญสหรัฐ

ที่มา: กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, ASEAN Economic Community ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (กรุงเทพมหานคร: กระทรวงพาณิชย์, 2551) หน้า 67-91

การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ (International Economic Integration)

การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ หมายถึง การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ตั้งแต่ 2 ประเทศขึ้นไป โดยยึดหลักของความเท่าเทียมกัน และสร้างกระบวนการยกเลิกวิธีการเลือกปฏิบัติ ทั้งทางด้านการค้า และการชำระเงินระหว่างประเทศของ 2 ประเทศหรือหลายประเทศ

สาเหตุที่ทำให้เกิดการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

1. ความเชื่อทางทฤษฎีว่าการค้าเสรีระหว่างประเทศ จะทำให้เกิดประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจ ทั้งในด้านการผลิต การใช้ทรัพยากรการผลิต และการขยายตัวทางเศรษฐกิจ
2. การใช้มาตรการกีดกันทางการค้าของประเทศต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการออกกฎหมาย ฝ่ายเดียวเพื่อกีดกันสินค้าที่ตนเองเสียเปรียบ ทำให้ประเทศคู่ค้าอื่นๆ ที่ถูกกีดกันทางการค้าจึงรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจเพื่อพึ่งพากันในกลุ่มกันเองมากขึ้น
3. การเจรจาการค้าขององค์การการค้าโลก (World Trade Organization: WTO) ดำเนินไปอย่างไม่มีประสิทธิภาพ ทำให้แนวคิดการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจขยายตัวอย่างรวดเร็ว เนื่องจากดำเนินการได้รวดเร็วและเห็นประโยชน์ที่ชัดเจนกว่า

ประโยชน์ของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

1. ปริมาณการค้าระหว่างประเทศเพิ่มขึ้น เนื่องจากมาตรการลดหรือยกเลิกอุปสรรคกีดขวางทางการค้า (Trade restriction) ทั้งในรูปภาษีและมีใช้ภาษีศุลกากร
2. เป็นการขยายตลาดสินค้าและตลาดปัจจัยการผลิต ให้มีปริมาณและความหลากหลายเพิ่มขึ้น
3. สามารถดึงดูดการลงทุนจากประเทศนอกกลุ่มมากขึ้น
4. เพิ่มอำนาจการต่อรองในการเจรจากับกลุ่มประเทศอื่น
5. สร้างความมั่นคง ทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมต่อประเทศในกลุ่ม
6. เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตและพัฒนาคุณภาพของสินค้า จากการแข่งขันที่มากขึ้น

ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

1. ทฤษฎีพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันระหว่างประเทศ (Interdependence Theory) อธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในปัจจุบันมีลักษณะการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน เช่น การพึ่งพาสินค้า การลงทุน เทคโนโลยี และทรัพยากรต่างๆ เป็นต้น และแม้ว่าการพึ่งพาที่เกิดขึ้น อาจจะเป็นไปในลักษณะที่ไม่เท่าเทียมกัน แต่ประเทศในโลกก็ยังคงต้องพึ่งพาอาศัยกัน

2. ทฤษฎีบูรณาการทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ (International Integration Theory)

เป็นทฤษฎีที่สนับสนุนให้ประเทศต่างๆ มีการรวมกลุ่มกันเพื่อสร้างความร่วมมือในทางเศรษฐกิจ ซึ่งทฤษฎีที่มีชื่อเสียงในกลุ่มนี้ คือ ทฤษฎีการบูรณาการทางเศรษฐกิจในระดับภูมิภาคของ Bela Balassa ซึ่งใช้ในการอธิบายการบูรณาการของยุโรป โดยมีขั้นตอนของการบูรณาการทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค 5 ขั้นตอน ดังนี้

1) **ความร่วมมือจัดตั้งเขตการค้าเสรี (Free Trade Area / Agreement: FTA)** หมายถึง การร่วมมือกันของประเทศสมาชิกในภูมิภาคเพื่อขจัดอุปสรรคทางการค้า ยกเลิกภาษีทางการค้าระหว่างกัน มีการเคลื่อนย้ายสินค้าโดยเสรีระหว่างประเทศสมาชิก โดยประเทศสมาชิกยังจัดเก็บภาษีศุลกากรกับประเทศนอกกลุ่มได้ตามนโยบายของตนเอง

2) **สหภาพศุลกากร (Custom Union)** หมายถึง ประเทศสมาชิกในกลุ่ม นอกจากจะยกเลิกภาษีทางการค้าลดอุปสรรคระหว่างกันแล้วยังใช้ระบบภาษีศุลกากรกับประเทศนอกกลุ่มในอัตราเดียวกัน (Common Custom Policy)

3) **ตลาดร่วม (Common Market)** หมายถึง การขยายความร่วมมือด้านการค้าถึงขนาดที่เปิดโอกาสให้ทุน แรงงาน การประกอบการเคลื่อนไหวอย่างเสรีภายในกลุ่ม เช่นแรงงานในเยอรมันไปทำงานในฝรั่งเศส ในอังกฤษ และประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปอื่นๆ ได้อย่างเสรี

4) **สหภาพทางเศรษฐกิจ (Economic Union)** หมายถึง การรวมตัวกันตั้งแต่ขั้นตอนที่ 1 ถึง 3 รวมกับการกำหนดนโยบายสังคม เศรษฐกิจ การเงิน การคลังร่วมกัน

5) **สหภาพการเมือง (Political Union)** หมายถึง การใช้นโยบายการเมืองและความมั่นคงนโยบายเดียวกัน ซึ่งถือว่าเป็นจุดสุดท้ายของการบูรณาการทางเศรษฐกิจ เช่นเดียวกับ United States of America ขั้นตอนนี้ยังคงเป็นไปได้ยากเพราะรัฐต่าง ๆ ยังอยากสงวนอำนาจอธิปไตยในการกำหนดนโยบายการเมืองและความมั่นคงของตนเองอยู่

ความสำเร็จในช่วงที่ผ่านมา: “AFTA (1992)...เขตการค้าเสรีอาเซียน”

ASEAN Free Trade Area

วัตถุประสงค์ 1. สร้างความสามารถในการแข่งขันของสินค้าอาเซียน 2. ดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศ 3. สร้างอำนาจต่อรอง	เป้าหมายหลัก 1. การขจัดการขึ้นค่า - สมาชิกเดิม ปี ค.ศ. 2010 - สมาชิกใหม่ ปี ค.ศ. 2015 2. ยกเลิกอุปสรรคทางการค้าที่มีใช้ภายในระหว่างกัน	สินค้าที่จะได้รับสิทธิประโยชน์ 1. อยู่ในแผนการลดภาษีของทั้งประเทศส่งออก และนำเข้า และลดภาษีต่ำกว่า 20% แล้ว 2. มีสัดส่วนการแปดโลอาเซียน อย่างต่ำ 40%
--	---	---

สถานะการลดภาษีของไทยภายใต้อาเซียน
 ปัจจุบัน ไทยได้ปรับขึ้นค่าทุกรายการเข้ามาลดภาษีในอาเซียนครบทุกรายการ (8,301 รายการ)
 - 6,643 รายการ มีอัตราภาษีเป็น 0% แล้ว และอีก 1,658 รายการจะลดภาษีเป็น 0% ในปี 2553 ทั้งนี้ ไทยมีรายการสินค้าข้อยกเว้น จำนวน 4 ชนิดสินค้า ได้แก่ กาแฟ มันฝรั่ง เมล็ดข้าวโพด และไม้ตัดดอก ซึ่งจะลดภาษีในปี 2553 เป็น 5%

รายละเอียดการลดภาษีและอัตราภาษีของสินค้าเข้าไปได้ที่ www.aseansec.org

ในปี 2535 เมื่อผู้นำอาเซียนได้ลงนามกรอบความตกลงแม่บทว่าด้วยการขยายความร่วมมือทางเศรษฐกิจของอาเซียน (Framework Agreement on Enhancing ASEAN Economic Cooperation) และรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนลงนามความตกลงว่าด้วยการใช้อัตราภาษีพิเศษที่เท่ากันสำหรับเขตการค้าเสรีอาเซียน [Agreement on the Common Effective Preferential Tariff (CEPT) Scheme for the ASEAN Free Trade Area (AFTA)] เป็นการประกาศเริ่มต้นการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area: AFTA) ครอบคลุมสินค้าอุตสาหกรรม เกษตรแปรรูป และสินค้าเกษตรไม่แปรรูป โดยมีความยืดหยุ่นให้แก่สินค้าอ่อนไหวได้

เป้าหมายการลดภาษีภายใต้ AFTA

สมาชิกอาเซียนเดิม 6 ประเทศ :

ปี 2546 (ค.ศ. 2003)	ปี 2550 (ค.ศ. 2007)	ปี 2553 (ค.ศ. 2010)
ลดภาษีเหลือ 0% ร้อยละ: 60 ของ IL	ลดภาษีเหลือ 0% ร้อยละ: 80 ของ IL	ลดภาษีเหลือ 0% ร้อยละ: 100 ของ IL

IL: Inclusion List (บัญชีลดภาษี)

สมาชิกใหม่ CLMV :

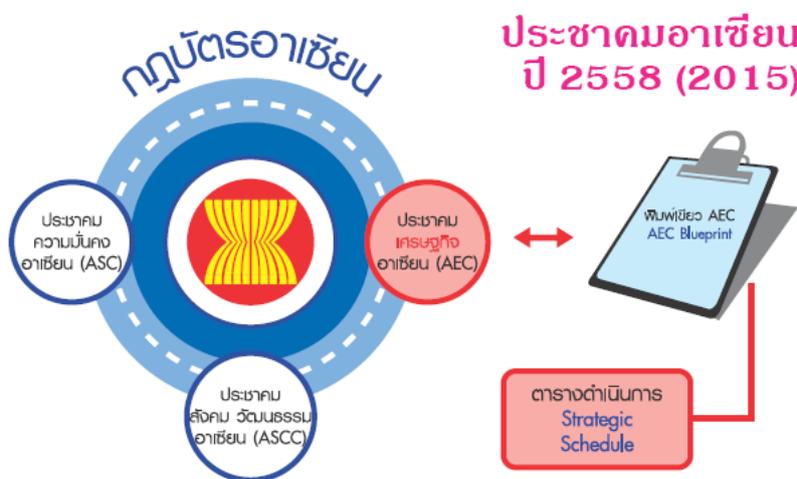
ปี 2546 (ค.ศ. 2003)	ปี 2548 (ค.ศ. 2005)	ปี 2550 (ค.ศ. 2007)	ปี 2558 (ค.ศ. 2015)
ให้เวียดนามลดภาษี เหลือ 0-5% ให้มากที่สุด	ให้ลาวและพม่าลดภาษี เหลือ 0-5% ให้มากที่สุด	ให้กัมพูชาลดภาษี เหลือ 0-5% ให้มากที่สุด	ลดภาษีเหลือ 0% ร้อยละ: 100 ของ IL

ที่มา: กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, ASEAN Economic Community ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (กรุงเทพมหานคร: กระทรวงพาณิชย์, 2551) หน้า 11, 13

แนวคิดของการจัดตั้งประชาคมอาเซียน

“ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community)” เป็นการรวมกลุ่มเศรษฐกิจของประเทศสมาชิกอาเซียนเป็นหนึ่งเดียว เพื่อเพิ่มอำนาจต่อรองและขีดความสามารถ การแข่งขันในเวทีการค้าระหว่างประเทศในทุกๆ ด้านสามารถรับมือกับปัญหาทางการค้าที่ส่งผลกระทบต่อภูมิภาคอาเซียนหรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ การเป็นประชาคมอาเซียน คือ การทำให้ประเทศสมาชิกอาเซียนเป็น “ครอบครัวเดียวกัน” ที่มีความแข็งแกร่งและมีภูมิคุ้มกันมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดี ปลอดภัย และสามารถทำมาค้าขายได้อย่างสะดวกมากยิ่งขึ้น การจัดตั้งประชาคมอาเซียน ถือเป็น การปรับตัวครั้งใหญ่และวางรากฐานของการพัฒนาทางเศรษฐกิจท่ามกลางสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองระหว่างประเทศที่เปลี่ยนแปลงไป อีกทั้งต้องเผชิญกับความท้าทายใหม่ๆ เช่น โรคระบาด อาชญากรรมข้ามชาติ ภัยพิบัติธรรมชาติ ปัญหาสิ่งแวดล้อม ภาวะโลกร้อน และความเสี่ยงที่อาเซียนจะต้องแข่งขันทางเศรษฐกิจกับประเทศอื่นๆ โดยเฉพาะจีนและอินเดีย ซึ่งมีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างก้าวกระโดด

ประชาคมอาเซียนถือกำเนิดจากปฏิญญา Declaration of ASEAN Concord II หรือ Bali Concord II ระบุให้มีการจัดตั้งประชาคมอาเซียนในปี 2563 แต่ต่อมาได้ตกลงที่จะร่นระยะเวลาจัดตั้งเป็นปี 2558 โดยมีกฎบัตรอาเซียน (ASEAN Charter) เป็นพื้นฐานทางกฎหมายร่วมกันที่จะต้องปฏิบัติตาม (Legal Binding) อันเป็นกรอบกระบวนการปฏิรูปอาเซียนเพื่อปรับสภาพนิติบุคคลและจัดโครงสร้างองค์กรใหม่เพื่อการเป็นประชาคมอาเซียน โดยมุ่งเน้นการสร้างนิติฐานะ (Legal Status) ทางกฎหมายและมีพันธะสัญญาต่อกันในเวทีระหว่างประเทศของอาเซียนกฎบัตรอาเซียนจะเกี่ยวข้องกับโครงสร้างองค์กร สถานะทางกฎหมาย กระบวนการตัดสินใจ และกลไกการระงับข้อพิพาทระหว่างประเทศสมาชิก รวมทั้งเรื่องกองทุนและงบประมาณในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของอาเซียน อันประกอบด้วย 3 ประชาคมย่อย ซึ่งเปรียบเสมือน 3 เสาหลัก (Pillars) ซึ่งเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันดังนี้

1. ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Security Community: ASC)

มุ่งให้ประเทศสมาชิกอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เสริมสร้างความมั่นคง และมีระบบแก้ไขความขัดแย้งระหว่างกันที่ดี มีเสถียรภาพอย่างรอบด้าน และมีความร่วมมือเพื่อรับมือกับภัยคุกคามความมั่นคงทุกรูปแบบ เพื่อให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่มั่นคงและปลอดภัย

2. ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC)

มุ่งให้มีการรวมตัวทางเศรษฐกิจ อำนวยความสะดวกในการติดต่อค้าขายระหว่างกัน อันจะทำให้อาเซียนมีความเจริญมั่งคั่ง เพื่อความอยู่ดีกินดีของประชาชน

3. ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community: ASCC)

มุ่งให้ประชาชนอาเซียนอยู่ร่วมกัน ภายใต้สังคมที่เอื้ออาทรมีความร่วมมือแก้ไขปัญหาคความยากจน เสริมสร้างความเสมอภาค รวมถึงการปราบปรามอาชญากรข้ามชาติ การป้องกันและจัดการกับภัยพิบัติทางธรรมชาติ การจัดการด้านสิ่งแวดล้อม การสาธารณสุข การส่งเสริมความเข้าใจระหว่างประชาชนทุกระดับ การเรียนรู้ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของกันและกัน

ที่มา: โครงการเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้ SMEs ภาคการผลิตเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC), ถนนสู่ AEC เพื่อ SMEs ไทย (กรุงเทพมหานคร: สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย)
หน้า 2-3

เงื่อนไขการได้รับสิทธิประโยชน์จากเขตการค้าเสรีอาเซียน

(ASEAN Free Trade Area: AFTA)

1. ต้องเป็นสินค้าที่อยู่ในบัญชีลดภาษีหรือ Inclusion List (IL) ของทั้งประเทศผู้ส่งออกและนำเข้า
2. เป็นสินค้าที่มีการผลิตในอาเซียนประเทศใดประเทศหนึ่งหรือมากกว่า (ASEAN Content) รวมกันแล้วคิดเป็นมูลค่าอย่างน้อยร้อยละ 40 ของมูลค่าสินค้า (แต่ก่อน อาเซียนเคยกำหนดว่าสินค้าจากประเทศสมาชิกอาเซียนใดประเทศหนึ่ง จะได้รับสิทธิประโยชน์ AFTA เมื่อส่งออกไปยังประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นๆ ก็ต่อเมื่อสินค้านั้นมีสัดส่วนการผลิต (local content) ภายในประเทศสมาชิกผู้ส่งออกไม่ต่ำกว่าร้อยละ 40 ต่อมาอาเซียนได้ผ่อนคลายนข้อกำหนดดังกล่าว โดยนำกฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้าแบบสะสมบางส่วน (Partial Cumulation) มาใช้ (สัดส่วนขั้นต่ำร้อยละ 20) ตัวอย่างเช่น เวียดนามส่งสินค้าที่มี local content 20% มาไทย เวียดนามจะไม่รับสิทธิประโยชน์ AFTA จากไทย แต่ไทยสามารถนำสินค้านี้มาใส่ local content ของไทยเพิ่ม หากเพิ่มจนถึง 40% และส่งออกไปยังประเทศสมาชิกอาเซียนอื่น ไทยก็จะได้รับสิทธิประโยชน์ภายใต้กรอบ AFTA
3. ล่าสุด อาเซียนได้เริ่มนำกฎการแปลงสภาพอย่างเพียงพอ (Substantial Transformation) มาใช้ กล่าวคือ สินค้าที่แปรรูปไปจากวัตถุดิบอย่างมาก โดยในกรณีที่มีประเทศที่เกี่ยวข้องกับการผลิตมากกว่าหนึ่งประเทศจะถือว่าสินค้านั้นมีแหล่งกำเนิดจากประเทศสุดท้ายที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากเกิดขึ้น โดยพิจารณาจากการเปลี่ยนพิกัดศุลกากร โดยนำมาใช้กับสินค้าบางประเภทแล้ว ได้แก่ สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม แป้งข้าวสาลี ผลิตภัณฑ์ไม้ ผลิตภัณฑ์อลูมิเนียม และเหล็ก เป็นต้น

ที่มา: กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, ASEAN Economic Community ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (กรุงเทพมหานคร: กระทรวงพาณิชย์, 2551) หน้า 2-3

อุปสรรคทางการค้าที่มีใช้ภาษี (Non-Tariff Barriers: NTB)

หลักการการค้าเสรีเป็นหลักทฤษฎีที่เชื่อว่าการค้าโดยปราศจากการกีดกันทางการค้าในทุกรูปแบบ จะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด แต่อย่างไรก็ตาม แม้จะมีการยอมรับหลักดังกล่าวอย่างกว้างขวาง แต่เศรษฐกิจภายในประเทศเป็นสิ่งที่สำคัญกว่า ดังนั้น เมื่อรัฐประสบปัญหาทางเศรษฐกิจจึงมักจะนำนโยบายการกีดกันทางการค้าไปปฏิบัติ โดยใช้มาตรการต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นมาตรการภาษี (Tariff measures) หรือมาตรการที่มีใช้ภาษี (Non-Tariff measures) เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศของตนให้มากที่สุด ในที่นี้จะขอกล่าวถึงเฉพาะอุปสรรคทางการค้าที่มีใช้ภาษี (Non-Tariff Barriers: NTB) โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ลักษณะของอุปสรรคทางการค้าที่มีใช้ภาษี

แม้ว่ามาตรการทางภาษีจะมีผลต่อกลไกตลาด คือ มีผลต่อต้นทุนของสินค้าทำให้ราคาสินค้าสูงขึ้น แต่ยังไม่ถึงกับเป็นการขัดต่อหลักความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ เพราะผู้บริโภคยังสามารถเลือกซื้อสินค้าในปริมาณเท่าเดิม มีเพียงระดับราคาเท่านั้นที่เปลี่ยนไปในทางตรงกันข้าม มาตรการที่มีใช้ภาษีเป็นการแทรกแซงกลไกตลาด เพราะเป็นการจำกัดทางเลือกของผู้บริโภค ทั้งยังนำไปสู่การจัดสรรทรัพยากรอย่างไม่มีประสิทธิภาพ

มาตรการที่มีใช้ภาษีมักถูกใช้ควบคู่ไปกับมาตรการทางภาษีหรือมาตรการที่มีใช้ภาษีประเภทอื่นๆ ทำให้สินค้าโดนกีดกันด้วยมาตรการหลายประเภท การประเมินผลถึงการบิดเบือนทางการค้าจึงทำได้ยาก นอกจากนี้ การใช้มาตรการยังขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของประเทศผู้นำเข้าซึ่งบางครั้งมีลักษณะตามอำเภอใจและเลือกปฏิบัติ ซึ่งทำให้เกิดการเสี่ยงต่อผู้ผลิตต่างประเทศเพราะไม่อาจคาดการณ์ล่วงหน้าได้ (Unpredictable) ยากต่อการดำเนินการและการวางแผนการผลิต และยากต่อการคำนวณทางสถิติอีกด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง มาตรการนี้ ยังเป็นการเพิ่มต้นทุน เพราะทำให้ผู้ส่งออกต้องปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของแต่ละประเทศ ที่แตกต่างกัน

ยิ่งไปกว่านี้ กฎเกณฑ์ของแกตต์ (General Agreement on Tariffs and Trade: GATT) ยังไม่ครอบคลุมมาตรการที่มีใช้ภาษีได้อย่างทั่วถึง ทำให้มักมีการเจรจาแบบทวิภาคี (bilateral) มากกว่า หรือใช้มาตรการฝ่ายเดียว (unilateral) และมักจะไม่ประสบความสำเร็จในการเจรจาระดับพหุภาคี (multilateral) เพราะแต่ละประเทศมักจะสงวนเอาไว้เพื่อใช้เป็นอำนาจในการต่อรองกับประเทศอื่นๆ อย่างไรก็ตาม ประเทศกำลังพัฒนามักจะได้รับผลกระทบจากมาตรการนี้มากกว่าเพราะมีอำนาจในการต่อรองต่ำและมีความสามารถในการปรับตัวที่ต่ำกว่า รวมทั้ง การเข้าถึงแหล่งข้อมูลและความชำนาญด้านการตลาดมีน้อยกว่า สิ่งเหล่านี้ล้วนแล้วแต่ทำให้ประเทศกำลังพัฒนาไม่สามารถประเมินผลให้ทัน ตามความเปลี่ยนแปลงจากมาตรการเหล่านั้น

ประเภทของอุปสรรคทางการค้าที่มีใช้ภาษี

เป็นการแบ่งประเภทตามแบบการแบ่งของการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการค้าและการพัฒนา (The United Nations Conference on Trade and Development: UNCTAD) ซึ่งได้นำแนวเสนอของ Ingo Walter โดยแยกตามวัตถุประสงค์ของการนำไปใช้ สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภท ดังนี้

ประเภทที่ 1: มาตรการทางการค้า (Trade Measures) มีจุดประสงค์หลักในการคุ้มครองผู้ผลิตสินค้าที่ทดแทนการนำเข้า โดยปราศจากการแข่งขันจากต่างประเทศ หรือเพื่อช่วยเหลือผู้ส่งออกในตลาดต่างประเทศ มีดังนี้

1. มาตรการที่ใช้ในการควบคุมด้านปริมาณการค้า

1.1 **การห้ามนำเข้า (Import Prohibition)** เป็นมาตรการกีดกันทางการค้าที่รุนแรงมาก เพราะเป็นการแทรกแซงการแข่งขันอย่างสิ้นเชิง ผู้บริโภคถูกจำกัดทางเลือกต่อสินค้าประเภทนั้น โดยไม่สามารถที่จะพิจารณาถึงข้อดีข้อเสีย

1.2 **โควตา (Quota)** เป็นมาตรการกีดกันทางการค้าที่มีใช้ภาษีที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลายที่สุด เพราะสามารถควบคุมสินค้าได้ในปริมาณที่แน่นอน จึงเป็นการปิดโอกาสการแข่งขัน ไม่เหมือนกับกรณีการเก็บภาษี เนื่องจากแม้ว่าจะมีการเก็บภาษี ซึ่งทำให้สินค้ามีราคาสูงขึ้นแต่ผู้ผลิตต่างประเทศอาจลดต้นทุนการผลิตเพื่อให้สินค้ามีราคาต่ำลง ผลก็คือ ยังคงสามารถแข่งขันได้อยู่ ดังนั้น การใช้โควตาจึงประสบผลสำเร็จในการกีดกันได้ชัดเจนและแน่นอนกว่า การให้โควตามักจะอยู่ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง โดยขึ้นอยู่กับความเห็นของแต่ละประเทศว่าสินค้านำเข้าประเภทนั้น ควรที่จะนำเข้ามาภายในประเทศในปริมาณเท่าใด ซึ่งการจัดสรรโควตามีหลายวิธี อาจกำหนดโควตาแบบทั่วไป (global quota) หรืออาจจะเลือกเป็นรายประเทศ (selective quota) โดยจัดสรรให้แต่ละประเทศในปริมาณที่ไม่เท่ากันก็ได้ ซึ่งมักจะเกิดจากการทำความตกลงสองฝ่าย (bilateral agreement)

1.3 **การออกใบอนุญาตการนำเข้า (Import Licensing)** จะใช้ในกรณีการให้โควตานำเข้า แต่ผู้นำเข้าจะต้องแจ้งเพื่อขอใบอนุญาตการนำเข้าต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในประเทศที่ต้องการจะนำเข้า โดยในการออกใบอนุญาตการนำเข้า นั้น เป็นดุลยพินิจของหน่วยงานในประเทศผู้นำเข้า ซึ่งแม้จะมีข้อกำหนดต่างๆ ในการควบคุมดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ก็ตาม แต่รัฐก็อาจจะยังใช้ดุลยพินิจดังกล่าว ในการกีดกันสินค้านำเข้า ซึ่งการกีดกันประเภทนี้เป็นกีดกันที่ต่อจากการกำหนดโควตานำเข้า ทำให้ประสบผลสำเร็จในการกีดกันมากยิ่งขึ้น โดยปกติแล้วประเทศที่กำหนดโควต้ามักจะออกใบอนุญาตให้แก่ผู้นำเข้าจนกว่าจะครบจำนวนตามโควตาที่ได้กำหนดไว้

1.4 **การจำกัดการส่งออกโดยความสมัครใจ (Voluntary Export Restraints)** เป็นโควตาประเภทหนึ่ง แต่เป็นกรณีที่ประเทศผู้ส่งออกจำกัดปริมาณสินค้าส่งออกประเภทหนึ่งเอง มิใช่เป็นมาตรการของประเทศผู้นำเข้า อย่างไรก็ตาม แม้จะเกิดจากความสมัครใจของประเทศผู้ส่งออกเองก็ตาม แต่แท้จริงแล้วมักจะเกิดมาจากการทำความตกลงสองฝ่าย (bilateral agreement) ซึ่งประเทศที่ยอมจำกัดตนเองมักเป็นผลมาจากการบีบบังคับของอีกฝ่ายหนึ่งมากกว่าการสมัครใจที่จะจำกัดการส่งออกอย่างแท้จริง

1.5 การค้าโดยรัฐ (State Trading) เป็นการที่รัฐเข้ามาแทรกแซงกิจกรรมทางเศรษฐกิจไม่ว่าจะอยู่ในรูปแบบใด เช่น การเข้ามาควบคุมวิสาหกิจ (enterprise) โดยปกติแล้ว ได้แก่ รัฐวิสาหกิจ (State enterprise) และวิสาหกิจ ซึ่งไม่ว่าจะเป็นรัฐวิสาหกิจหรือไม่ ก็อาจได้รับเอกสิทธิ์เฉพาะหรือเอกสิทธิ์พิเศษบางอย่าง จะเป็นทางการหรือไม่ก็ตาม วิสาหกิจทั้งหมดนี้มักจะถูกใช้เป็นเครื่องมือของรัฐในการกีดกันทางการค้า ซึ่งรัฐมักจะอ้างเหตุผลต่างๆ มากมาย เช่น เพื่อเป็นการหารายได้เข้ารัฐ เพื่อเหตุผลด้านความมั่นคงหรือเพื่อรักษาเสถียรภาพทางราคา เป็นต้น นอกจากนี้ ยังรวมถึงหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่จัดซื้อจัดจ้างด้วย (Government Procurement) โดยหน่วยงานดังกล่าว มักจะจัดซื้อสินค้าเฉพาะที่เป็นสินค้าที่ผลิตภายในประเทศ แม้ว่าบางครั้งสินค้านำเข้าจะมีราคาต่ำกว่าและมีคุณภาพดีกว่าก็ตาม

2. มาตรการดำเนินงานด้านต้นทุนและราคา

2.1 การให้ผลประโยชน์ด้านภาษี (Tax Benefit) กับอุตสาหกรรมภายในประเทศที่ผลิตสินค้าแข่งขันกับสินค้านำเข้า โดยอาจจะเป็นการยกเว้นการเก็บภาษี หรือจัดเก็บภาษีในอัตราที่ต่ำกว่า โดยการกระทำดังกล่าว ย่อมทำให้ต้นทุนในการผลิตของอุตสาหกรรมประเทศผู้ส่งออกได้รับผลประโยชน์ลดลง ซึ่งเป็นการบิดเบือนทางการค้า (Trade Distortion)

2.2 การให้เงินอุดหนุน (Subsidisation) แก่อุตสาหกรรมภายในประเทศที่ผลิตสินค้าแข่งขันกับสินค้านำเข้าไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อม (directly or indirectly) ซึ่งอาจจะเป็นการอุดหนุนภายในประเทศ (Domestic Support) หรือการอุดหนุนการส่งออก (Export Subsidy) ซึ่งต่างก็มีผลในการลดต้นทุนการผลิต

ประเภทที่ 2: มาตรการที่ถูกกำหนดขึ้นเป็นครั้งคราว ตามปัญหาที่อาจจะไม่เกี่ยวข้องกับนโยบายการค้าโดยตรง แต่เพื่อจำกัดการนำเข้าหรือเพื่อกระตุ้นการส่งออก

1. มาตรการที่ใช้ในการควบคุมปริมาณการค้า

การจำกัดปริมาณการขายในตลาด (Quantitative Marketing Restraint) การบิดเบือนทางการค้าย่อมเกิดขึ้นหากมีการจำกัดปริมาณสินค้าที่จะเข้าสู่ตลาด เป็นการกีดกันสินค้าไม่ให้เข้าสู่ตลาดโดยเสรี

2. มาตรการดำเนินงานด้านต้นทุนและราคา

กฎระเบียบเกี่ยวกับการบรรจุหีบห่อและฉลากสินค้า (Packaging and Labeling), มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (Sanitary and Phytosanitary Standard), วิธีประเมินราคาทางศุลกากร (Customs Valuation Procedure), การจำแนกประเภทสินค้าตามพิธีการศุลกากร (Customs Classification), กฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้า (Rule of Origin), มาตรฐานคุณภาพสินค้า (Quality Standards)

ประเภทที่ 3: มาตรการที่ดำเนินต่อเนื่องกันโดยไม่ได้มีจุดมุ่งหมายหรือมีจุดมุ่งหมายที่จะคุ้มครองอุตสาหกรรมภายในประเทศเพียงเล็กน้อย แต่มีผลกระทบอย่างมาก (spillover effect) ต่อการค้า

การผูกขาด (Monopoly), ความแตกต่างในการชั่งน้ำหนักและการวัด (Weights and Measures), มาตรฐานแรงงาน (Labor Standard), ความมั่นคงของรัฐ (National Security), มาตรฐานสิ่งแวดล้อม (Environmental Standard), การควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (Exchange Control)

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าอุปสรรคทางการค้าที่มีใช้ภายใต้ประเภทต่างๆ ข้างต้น มีลักษณะที่แตกต่างกันออกไป ทำให้ยากต่อการที่จะวัดผลถึงการบิดเบือนทางการค้า และการที่จะขจัดหรือลดอุปสรรคเหล่านี้ให้หมดสิ้นไป คงทำได้ยากเช่นเดียวกัน แต่อย่างไรก็ตาม ในการเจรจาต่อรองต่างๆ ของแก็ตต์ที่ผ่านมาได้มีความพยายามที่จะจัดทำความตกลงย่อยเพื่อกำหนดกรอบการใช้ NTB มิให้มีการใช้ NTB ด้วยวัตถุประสงค์เพื่อกีดกันทางการค้า หรือใช้ตามอำเภอใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อมีการจัดตั้งองค์การการค้าโลก ทำให้มีการกำหนดกฎเกณฑ์เกี่ยวกับ NTB ไว้หลายฉบับ จึงถือได้ว่ามีความพยายามในการสร้างกรอบการใช้ NTB แต่ยังคงต้องมีการพัฒนาบทบัญญัติเหล่านี้กันต่อไปเพื่อมิให้มีการใช้ NTB เป็นเครื่องมือในการกีดกันทางการค้า

ตัวอย่าง

ปี 2554 ผู้ผลิตสินค้าชนิด A ในประเทศไทยมีความสามารถผลิตสินค้าชนิดดังกล่าวออกสู่ตลาดได้ปีละ 20 ล้านตัน ทั้งนี้ ประเทศไทยได้ทำความตกลงกับประเทศญี่ปุ่นว่าประเทศไทยอนุญาตให้ผู้ผลิตสินค้าชนิดดังกล่าว จากประเทศญี่ปุ่นสามารถส่งออกสินค้าชนิด A เข้ามายังประเทศไทยในช่วงปี 2554 - 2555 ได้จำนวน 10 ล้านตัน ในขณะที่ประเทศไทยทำความตกลงกับประเทศสหรัฐอเมริกาว่าประเทศไทยอนุญาตให้ผู้ผลิตสินค้าชนิด A จากประเทศสหรัฐอเมริกาสามารถส่งออกสินค้าชนิดเดียวกันนี้ เข้ามายังประเทศไทยในช่วงเวลาเดียวกันได้จำนวน 10 ล้านตันเช่นกัน แต่ได้กำหนดเพิ่มเติมว่าผู้ส่งออกจากประเทศสหรัฐอเมริกาต้องแจ้งการขอใบอนุญาตการนำเข้าต่อประเทศไทยด้วย แต่ทั้งนี้ ประเทศไทยได้กำหนดห้ามนำเข้าสินค้าชนิดดังกล่าวจากประเทศสวิตเซอร์แลนด์อย่างสิ้นเชิง การกระทำของประเทศไทยดังกล่าว เป็นการใช้อุปสรรคทางการค้าที่มีใช้ภายใต้ประเภทใด และอย่างไรบ้าง

คำตอบ

เมื่อประเทศไทย ประเทศญี่ปุ่น ประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ต่างเป็นประเทศภาคีของแก็ตต์ โดยประเทศไทยมีฐานะเป็นประเทศภาคีผู้นำเข้า ส่วนประเทศญี่ปุ่น ประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศสวิตเซอร์แลนด์เป็นประเทศภาคีผู้ส่งออกสินค้าชนิดเดียวกัน คือ สินค้าชนิด A ประเทศไทยจึงมีข้อผูกพันที่จะต้องเรียกเก็บภาษีภายในประเทศจากทั้งผู้ผลิตภายในประเทศไทยเองและจากทั้งสามประเทศอย่างเท่าเทียมกัน

แต่เมื่อประเทศไทยต้องการช่วยเหลือผู้ผลิตสินค้าชนิด A ในประเทศและเพื่อกีดกันการแข่งขันจากผู้ผลิตสินค้าชนิดดังกล่าวจากประเทศภาคีอื่น โดยประเทศไทยไม่สามารถใช้มาตรการทางภาษีเพื่อกีดกันสินค้าจากประเทศภาคีอื่นได้ เนื่องจากประเทศไทยมีข้อผูกพันที่จะต้องปฏิบัติตามแกตต์แล้ว ประเทศไทยจึงได้ใช้มาตรการที่มีใช้ภาษีเพื่อให้เป็นอุปสรรคทางการค้าของประเทศภาคีอื่น ดังนี้

1. **การห้ามนำเข้า (Import Prohibition)** เนื่องจากประเทศไทยห้ามนำเข้าสินค้าชนิด A จากประเทศสวิตเซอร์แลนด์อย่างสิ้นเชิง แม้มาตรการนี้จะเป็นการช่วยเหลือผู้ผลิตภายในประเทศเพื่อลดการแข่งขันของสินค้าชนิดเดียวกันจากประเทศสวิตเซอร์แลนด์ แต่ก็มีผลทำให้ผู้บริโภคในประเทศไทยถูกจำกัดทางเลือกในการบริโภคต่อสินค้าชนิดนี้

2. **โควตา (Quota)** เนื่องจากประเทศไทยได้ใช้มาตรการที่มีใช้ภาษี ในการควบคุมด้านปริมาณการค้าประเภทโควตานำเข้าแก่ทั้งประเทศญี่ปุ่นและสหรัฐอเมริกา โดยให้โควตานำเข้าแก่ทั้ง 2 ประเทศในปริมาณที่เท่ากัน คือ จำนวน 10 ล้านตัน ภายในเวลา 1 ปี ดังนั้น ภายใน 1 ปี แต่ละประเทศจะส่งสินค้าชนิดนี้เข้ามาในประเทศไทยเกินกว่าจำนวนของโควตาที่ประเทศไทยกำหนดให้ไม่ได้ ทั้งนี้ ในกรณีของประเทศสหรัฐอเมริกานั้น ประเทศไทยยังได้เพิ่มมาตรการกีดกันที่ต่อจากการกำหนดโควตานำเข้าอีกประเภทหนึ่ง คือ การกำหนดให้ประเทศสหรัฐอเมริกาต้องแจ้งขอใบอนุญาตนำเข้าต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของประเทศไทยอีกชั้นหนึ่งด้วย ซึ่งทำให้การกีดกันสินค้าชนิดเดียวกันนี้ จากประเทศสหรัฐอเมริกาเพิ่มมากยิ่งขึ้นกว่าการกีดกันจากประเทศญี่ปุ่น แต่อย่างไรก็ตาม การที่ประเทศไทยได้กำหนดโควตาในการนำเข้าสินค้าชนิดดังกล่าว จากประเทศภาคีทั้งสองนี้ ไม่ว่าจะกำหนดในปริมาณมากน้อยเพียงใดก็ตาม ก็ถือเป็นการใช้มาตรการกีดกันทางการค้าที่มีใช้ภาษี เพื่อควบคุมปริมาณสินค้าชนิด A จากทั้งประเทศญี่ปุ่นและสหรัฐอเมริกาที่จะเข้ามาแข่งขันกับสินค้าชนิดเดียวกันที่ผลิตในประเทศไทยแล้ว มาตรการดังกล่าว จึงยังคงเป็นการปิดโอกาสการแข่งขันของสินค้าชนิด A จากทั้งประเทศญี่ปุ่นและประเทศสหรัฐอเมริกาต่อตลาดภายในของประเทศไทยอยู่นั่นเอง

สรุป ประเทศไทยกำหนดอุปสรรคทางการค้าที่มีใช้ภาษีประเภทมาตรการทางการค้าในกลุ่มมาตรการที่ใช้ในการควบคุมด้านปริมาณการค้าของสินค้าชนิด A ดังนี้

1. **กรณีของประเทศสวิตเซอร์แลนด์** ประเทศไทยห้ามการนำเข้าอย่างสิ้นเชิง
2. **กรณีของประเทศญี่ปุ่น** ประเทศไทยกำหนดโควตาการนำเข้าไว้ที่ 10 ล้านตัน
3. **กรณีของประเทศสหรัฐอเมริกา** ประเทศไทยได้กำหนดทั้งโควตาการนำเข้าในปริมาณ 10 ล้านตัน และการออกใบอนุญาตการนำเข้าด้วย

ข้อผูกพันการเปิดตลาดการค้าบริการชุดที่ 7
ภายใต้ความตกลงด้านการค้าบริการอาเซียน
(ASEAN Framework Agreement on Services: AFAS)

ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับตารางข้อผูกพัน

การจัดทำตารางข้อมูลข้อผูกพันของไทยจัดทำเป็น ๒ ตาราง ได้แก่ ตารางข้อผูกพันทั่วไป (Horizontal Commitment) เป็นข้อผูกพันที่ใช้บังคับทุกรายสาขาบริการ และตารางข้อผูกพันเฉพาะสาขา (Specific Commitment) ซึ่งมีผลผูกพันเฉพาะสาขาหากมีเงื่อนไขระบุไว้ในสาขานั้นๆ ทั้งนี้ การระบุเงื่อนไขการให้บริการในทั้งสองตารางได้แยกเป็นเงื่อนไขตามรูปแบบการให้บริการ (Mode of Supply) ซึ่งมี ๔ รูปแบบ ได้แก่

• **รูปแบบที่ 1: การบริการข้ามพรมแดน (Cross-border Supply)** หรือ การค้าบริการ mode 1 เป็นการให้บริการจากพรมแดนของประเทศสมาชิกหนึ่งไปสู่อพรมแดนของประเทศสมาชิกอื่นที่เป็นลูกค้า โดยผู้ให้บริการไม่ต้องปรากฏตัวอยู่ในประเทศประเทศลูกค้า เช่น การศึกษาผ่านทางไกล บริการผ่านสื่อสารโทรคมนาคม และบริการให้คำปรึกษาผ่าน internet เป็นต้น

• **รูปแบบที่ 2: การบริโภคในต่างประเทศ (Consumption Abroad)** หรือ การค้าบริการ mode 2 เป็นการให้บริการที่เกิดขึ้นในพรมแดนของประเทศผู้ให้บริการ โดยอาศัยการเคลื่อนย้ายของผู้บริโภคเป็นเงื่อนไขสำคัญ เช่น บริการด้านการท่องเที่ยว การออกไปรับการรักษาพยาบาลในโรงพยาบาลต่างประเทศ การไปศึกษาในต่างประเทศ เป็นต้น

• **รูปแบบที่ 3: การจัดตั้งธุรกิจเพื่อให้บริการ (Commercial Presence)** หรือ การค้าบริการ mode 3 เป็นการเข้าไปลงทุนจัดตั้งธุรกิจในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้บริการในประเทศลูกค้า เช่น การจัดตั้งสาขาสถาบันงานตัวแทน หรือบริษัท เป็นต้น

• **รูปแบบที่ 4: การให้บริการโดยบุคคลธรรมดา (Presence of Natural Person)** หรือการค้าบริการ mode 4 เป็นการเข้าไปทำงานประกอบอาชีพในสาขาบริการด้านต่างๆ เป็นการชั่วคราว ในประเทศลูกค้า เช่น การเข้ามาประกอบวิชาชีพที่ปรึกษากฎหมายของนักกฎหมายชาวต่างชาติในไทย ครูต่างชาติเข้ามาให้บริการสอนภาษาในประเทศไทย เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม ความตกลงการค้าบริการโดยทั่วไปจะกำหนดให้สมาชิกจะต้องลดหรือยกเลิกข้อจำกัดภายในตารางข้อผูกพันที่เป็นอุปสรรคต่อการค้าบริการใน 2 ลักษณะ คือ ข้อจำกัดในการเข้าสู่ตลาด (limitation to market access) และข้อจำกัดในการให้การปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ (limitation to national treatment) ข้อจำกัด 2 ประเภทดังกล่าว ที่ต้องลดหรือยกเลิกมีลักษณะดังนี้

ข้อจำกัดในการเข้าสู่ตลาด คือ กฎหมาย กฎระเบียบ หรือเงื่อนไขต่างๆ ที่สมาชิกกำหนดขึ้น อันเป็นอุปสรรคต่อการเข้ามาประกอบธุรกิจและให้บริการของผู้ให้บริการต่างชาติ GATS กำหนดข้อจำกัดในการเข้าสู่ตลาดไว้ 6 ข้อ คือ

1. การจำกัดจำนวนผู้ให้บริการ ไม่ว่าจะ เป็นในรูปแบบของโควตา การผูกขาด หรือเงื่อนไขเกี่ยวกับการทดสอบความจำเป็นทางเศรษฐกิจ เช่น การออกใบอนุญาตให้กับผู้ประกอบการรายใหม่
  2. ข้อจำกัดเกี่ยวกับมูลค่ารวมของธุรกรรมการค้าบริการหรือสินทรัพย์ ในรูปแบบของโควตา หรือเงื่อนไขเกี่ยวกับการทดสอบความจำเป็นทางเศรษฐกิจ เช่น จำกัดมูลค่าธุรกรรมของสาขาของธนาคารต่างชาติ ต้องไม่เกินกึ่งเปอร์เซ็นต์ของทรัพย์สินในประเทศทั้งหมดของทุกสาขารวมกัน
  3. ข้อจำกัดเกี่ยวกับจำนวนทั้งหมดของการประกอบบริการ หรือปริมาณผลผลิตที่ได้จากบริการ หรือเงื่อนไขเกี่ยวกับการทดสอบความจำเป็นทางเศรษฐกิจ เช่น จำกัดจำนวนภาพยนตร์ต่างชาติที่เข้าฉาย เป็นต้น
  4. ข้อจำกัดเกี่ยวกับจำนวนทั้งหมดของบุคคลธรรมดาที่จ้างในสาขาบริการใดโดยเฉพาะ ในรูปแบบของโควตา หรือเงื่อนไขการทดสอบความจำเป็นทางเศรษฐกิจ เช่น จำกัดจำนวนแรงงานต่างชาติในบริษัท ต้องไม่เกินจำนวนที่กำหนด เป็นต้น
  5. มาตรการซึ่งจำกัดหรือกำหนดประเภทเฉพาะของการจัดตั้งธุรกิจ เช่น กำหนดว่าต้องมีการร่วมทุนกับคนในชาติ จึงจะสามารถจัดตั้งธุรกิจได้
  6. ข้อจำกัดในการเข้าร่วมทุนของต่างชาติในรูปแบบของการจำกัดสัดส่วนการถือหุ้นของต่างชาติ เช่น สัดส่วนการถือหุ้นของต่างชาติในธุรกิจโทรคมนาคมในประเทศต้องไม่เกิน 49% เป็นต้น
- ข้อจำกัดในการให้การปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ หรือ Limitation to national treatment คำว่า national treatment หมายถึง การให้การปฏิบัติต่อบริการหรือผู้ให้บริการต่างชาติทัดเทียมกับของคนชาติตน ดังนั้น ข้อจำกัดในการให้การปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ มักเป็นกฎระเบียบที่มีการเลือกปฏิบัติ คือ ให้การปฏิบัติต่อต่างชาติ ต่ำกว่าคนในชาติของตน เช่น กรณีที่รัฐบาลให้การอุดหนุนเฉพาะคนชาติ หรือการกำหนดเงื่อนไขให้บริษัทต่างชาติต้องถ่ายทอดเทคโนโลยีและประสบการณ์ของตนแก่คนในชาติ เป็นต้น

ที่มา: สำนักการค้าบริการและการลงทุน, กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, (กรุงเทพมหานคร: มกราคม, 2554)

ข้อผูกพันเปิดตลาดการค้าบริการชุดที่ 7 ของไทย ภายใต้กรอบอาเซียน

ข้อผูกพันเปิดตลาดการค้าบริการชุดที่ 7 ถูกปรับปรุงมาจากข้อผูกพันเปิดตลาดการค้าบริการชุดที่ 6 ที่เดิมมี 112 รายการ โดยได้ผูกพันเพิ่มเติม 31 รายการ ซึ่งรวมแล้วครอบคลุมธุรกิจบริการทั้งสิ้น 143 รายการ อย่างไรก็ตาม มีข้อผูกพัน 65 รายการที่จะต้องผูกพันให้เป็นไปตามที่กำหนดในแผนงานการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยยกเลิกละมาตรการหรือเงื่อนไขในข้อจำกัดเกี่ยวกับการให้บริการแบบข้ามพรมแดน (Mode 1 และ Mode 2) การเข้ามาจัดตั้งธุรกิจ (Mode 3) และการเคลื่อนย้ายบุคคลธรรมดา (Mode 4) โดยครอบคลุมสาขาบริการหลัก อาทิเช่น บริการธุรกิจ (เช่น วิชาชีพวิศวกรรม สถาปัตยกรรม บัญชี เป็นต้น) คอมพิวเตอร์และการสื่อสาร (เช่น บริการที่ปรึกษาเกี่ยวกับการติดตั้งอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ บริการประมวลผลข้อมูล และบริการฐานข้อมูล เป็นต้น) การก่อสร้าง (เช่น บริการงานติดตั้ง งานประกอบ และบริการงานจัดการอาคาร เป็นต้น) การจัดจำหน่าย (เช่น บริการค้าส่งเครื่องกีฬา บริการแฟรนไชส์) และบริการตัวแทนนายหน้า เป็นต้น) การศึกษา (เช่น การศึกษาระดับก่อนวัยเรียน การศึกษาระดับมัธยมศึกษา และการศึกษาระดับอุดมศึกษา เป็นต้น) บริการด้านสุขภาพ (เช่น บริการด้านพยาบาล แพทย์ ทันตแพทย์ และโรงพยาบาล เป็นต้น) บริการสิ่งแวดล้อม (เช่น บริการที่ปรึกษาสิ่งแวดล้อม บริการกำจัดของเสีย และบริการลดมลภาวะทางเสียง เป็นต้น) บริการท่องเที่ยว (เช่น บริการด้านโรงแรม ที่พักริมทาง และบริการจัดเลี้ยง เป็นต้น) ขนส่งและโลจิสติกส์ (เช่น บริการด้านการบรรจุภัณฑ์ บริการสนับสนุนสำหรับการขนส่งสินค้าทางทะเล และบริการบริหารจัดการสินค้าทางทะเล เป็นต้น) โดยไทยยังคงสงวนเงื่อนไขต่างๆ ที่เป็นไปตามกรอบกฎหมายไทย เช่น อนุญาตให้ต่างชาติจากประเทศสมาชิกอาเซียนมีสิทธิถือหุ้นในนิติบุคคลที่เข้ามาประกอบธุรกิจในประเทศไทยได้ไม่เกินร้อยละ 49 เป็นต้น

ประโยชน์ที่ไทยจะได้รับ

สิทธิประโยชน์ที่ไทยจะได้รับ คือ สมาชิกอาเซียนทุกประเทศก็ต้องผูกพันเปิดตลาดบริการให้ไทยด้วย เช่นเดียวกันโดยมีระดับของการผูกพันเปิดตลาด ไม่น้อยไปกว่าระดับการเปิดตลาดของไทย ซึ่งผู้ประกอบการไทยจะสามารถเข้าไปลงทุนในธุรกิจบริการตามที่สมาชิกอาเซียนได้ผูกพันไว้ในตารางข้อผูกพัน โดยการลงทุนของไทยก็จะได้รับการปฏิบัติจากรัฐบาลของสมาชิกอาเซียนอย่างเป็นธรรม รวมทั้งการลดความเข้มงวดในการใช้มาตรการและกฎระเบียบต่างๆ ต่อการลงทุนของไทยด้วย นอกจากนี้ ไทยจะได้รับประโยชน์ทั้งในเรื่องของการดึงดูดการลงทุนเข้ามาในประเทศ และยังเป็นการส่งสัญญาณด้านบรรยากาศการลงทุนที่ดีต่อประเทศนอกภูมิภาคอาเซียนด้วย โดยข้อผูกพันของไทยได้แสดงให้เห็นถึงการดำเนินการของภาครัฐในการเปิดให้มีการลงทุนจากต่างประเทศภายใต้ข้อผูกพันเป็นลายลักษณ์อักษร มีความโปร่งใสและชัดเจน สร้างความมั่นใจต่อนักลงทุน

สรุปข้อเสนอปรับปรุงการเปิดตลาดการค้าบริการที่เพิ่มเติม/ปรับปรุงสำหรับข้อผูกพันเปิดตลาดการค้าบริการชุดที่ 7 ของไทย

1. สาขาบริการที่ผูกพันเพิ่มเติม

รายการบริการที่ผูกพันเพิ่มเติม	สรุปรายละเอียดเงื่อนไขการเปิดตลาด	หมายเหตุ
<p>บริการด้านวิชาชีพ: บริการวิชาชีพด้านการสัตวแพทย์ (เฉพาะสัตว์เลี้ยง)</p> <p>บริการด้านธุรกิจ: ประกอบด้วยบริการด้านการวิจัยและพัฒนา ด้านสหวิทยาการ, บริการให้เช่าอสังหาริมทรัพย์ประเภทที่อยู่อาศัย โดยผู้เป็นเจ้าของหรือผู้เช่า, บริการบริหารจัดการอสังหาริมทรัพย์, บริการให้เช่าเรือ/รถยนต์ส่วนบุคคล (โดยไม่มีคนขับ) และอุปกรณ์กีฬา/สันทนาการ, บริการที่เกี่ยวข้องกับการปรึกษาด้านการจัดการ (เฉพาะโครงการที่ไม่ใช่โครงการก่อสร้าง), บริการสรรหาบุคลากรระดับผู้บริหาร (เฉพาะการจัดหางานภายในประเทศ), บริการให้คำปรึกษาด้านการสำรวจ/ผลิตน้ำมันและก๊าซ, บริการบำรุงรักษาและซ่อมแซมอุปกรณ์ (เฉพาะเครื่องจักรและอุปกรณ์ โดยได้รับค่าธรรมเนียมหรือโดยการทำสัญญาจ้าง), บริการทำความสะอาดอาคาร (เฉพาะการฆ่าเชื้อและกำจัดแมลง), บริการถ่ายภาพพิเศษเฉพาะทาง (ยกเว้นบริการถ่ายภาพทางอากาศ)</p> <p>บริการด้านโทรคมนาคมอื่นๆ: ประกอบด้วยบริการวีดิโอเท็กซ์, บริการการประชุมทางไกล และบริการให้เช่าวงจรในประเทศ</p> <p>บริการด้านโสตทัศน: ประกอบด้วยบริการบันทึกเสียงเฉพาะการผลิต (ไม่รวมการออกอากาศและบริการโสตทัศน), บริการตกแต่งภาพด้วยระบบดิจิทัลสำหรับงานโสตทัศนต่างๆ</p>	<p>1) การให้ต่างชาติให้บริการข้ามพรมแดนเข้ามาในประเทศ (Mode 1)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผูกพันโดยไม่มีข้อจำกัด - สำหรับบริการวีดิโอเท็กซ์, บริการการประชุมทางไกล และบริการให้เช่าวงจรในประเทศ ยังคงเงื่อนไขว่าผู้ให้บริการต้องใช้เครือข่ายโทรคมนาคมสาธารณะภายใต้หน่วยงานโทรคมนาคมแห่งชาติ และบริการที่ใช้คลื่นวิทยุจะขึ้นอยู่กับความเพียงพอของคลื่นที่จะจัดสรร <p>2) การเดินทางไปบริโภคบริการในต่างประเทศ (Mode 2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผูกพันโดยไม่มีข้อจำกัด <p>3) การให้ต่างชาติเข้ามาลงทุนประกอบธุรกิจ (Mode 3)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ให้ต่างชาติเข้ามาจัดตั้งธุรกิจโดยมีสัดส่วนหุ้นต่างชาติไม่เกิน 49% - เฉพาะบริการด้านโทรคมนาคมอื่นๆ ต้องเป็นบริษัทไทยจดทะเบียนโดยมีสัดส่วนหุ้นต่างชาติและจำนวนผู้ถือหุ้นต่างชาติได้ไม่เกิน 40% โดยให้เป็นไปตามกฎระเบียบของไทย - สำหรับบริการวิชาชีพด้านการสัตวแพทย์ มีเงื่อนไขเพิ่มเติมว่าสามารถดำเนินการได้หนึ่งแห่งเท่านั้น และผู้ขออนุญาตต้องมีถิ่นที่อยู่ในไทย - สำหรับบริการให้เช่าเรือ มีเงื่อนไขเพิ่มเติมว่าต้องไม่ใช่เรือชกธงไทย - สำหรับบริการด้านการศึกษาในระดับพื้นฐานและโรงเรียนสอนภาษา มีเงื่อนไขเพิ่มเติมว่านิติบุคคลจะต้องมีกรรมการและกรรมการผู้จัดการเป็นสัญชาติไทยไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง และผู้ขอรับใบอนุญาต/ผู้อำนวยการ/รองผู้อำนวยการ/ผู้จัดการโรงเรียน จะต้องมีสัญชาติไทย - เฉพาะบริการด้านการศึกษาในระดับอุดมศึกษา มีเงื่อนไขเพิ่มเติมว่ากรรมการสภามหาวิทยาลัยต้องมีสัญชาติไทยไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง <p>4) การให้บุคลากรต่างชาติเข้ามาทำงานในประเทศ (Mode 4)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ไม่ผูกพัน <p>5) อื่นๆ</p> <ul style="list-style-type: none"> - สำหรับบริการด้านการศึกษา ให้มีข้อสงวนเกี่ยวกับการรับรองวุฒิการศึกษาของต่างชาติสำหรับการศึกษาต่อ การทำงาน หรือการประกอบวิชาชีพ ในไทย นอกจากนี้ ผู้ให้บริการการศึกษาอาจต้องแจ้งหรือลงทะเบียนกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้วย 	<p>1. การปรับปรุงข้อผูกพันดังกล่าวเป็นไปเพื่อให้สอดคล้องตามมติของรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนที่ให้ดำเนินการเปิดตลาดตามเป้าหมายที่อาเซียนกำหนด</p> <p>2. การเพิ่มเติมข้อผูกพันดังกล่าวของไทยในครั้งนี้ในเรื่องสัดส่วนหุ้นต่างชาติ ข้อผูกพันทั้งหมดของไทยเปิดให้ไม่เกิน 49% ซึ่งยังเป็นไปตามกฎหมายภายในทั้งหมด</p> <p>3. การปรับปรุงรายการบริการทั้งหมดดังกล่าวได้มีการหารือและประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้ว</p>

<p>บริการด้านการจัดจำหน่าย: ประกอบด้วย บริการค้าส่งเครื่องกีฬา, บริการแฟร รนไชส์ (ที่ไม่ใช่สินทรัพย์ทางการเงิน) และบริการค้าปลีกน้ำมัน เชื้อเพลิงและน้ำมันเตา</p> <p>บริการด้านการศึกษา: ประกอบด้วย บริการการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับ ก่อนวัยเรียน, ระดับอุดมศึกษา และ โรงเรียนสอนภาษาต่างประเทศ</p> <p>บริการด้านนันทนาการและกีฬา: ประกอบด้วย บริการจัดหาภาพข่าว ให้กับธุรกิจสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือพิมพ์และวารสาร เป็นต้น และบริการห้องสมุด</p> <p>บริการด้านขนส่ง: ประกอบด้วย บริการบำรุงรักษาและซ่อมแซมเรือ (ขนาดมากกว่า 100,000 DWT), บริการช่วยเหลือฉุกเฉินทางด้าน รถยนต์ และบริการที่จอดรถ</p> <p>บริการอื่นๆ บริการฝึกอบรมด้าน ทักษะเกี่ยวกับการผลิตพลังงาน ทางเลือก (โดยได้รับค่าธรรมเนียม หรือโดยการทำสัญญาจ้าง)</p>		
---	--	--

2. สาขาบริการที่ปรับปรุงจากเดิม

รายการบริการที่มีการปรับปรุง	สรุปรายละเอียดเงื่อนไขการเปิดตลาด	หมายเหตุ
<p>บริการด้านธุรกิจ: ประกอบด้วย บริการโฆษณา, บริการทดสอบและ วิเคราะห์ทางเทคนิค, บริการตัวแทนผู้ เป็นนายหน้า</p>	<p>1) การให้ต่างชาติให้บริการข้ามพรมแดนเข้ามาในประเทศ (Mode 1) - - ผู้ถือหุ้นโดยไม่มีข้อจำกัด</p> <p>2) การเดินทางไปบริโภคบริการในต่างประเทศ (Mode 2) - ผู้ถือหุ้นโดยไม่มีข้อจำกัด</p> <p>3) การให้ต่างชาติเข้ามาลงทุนประกอบธุรกิจ (Mode 3) - ให้ต่างชาติเข้ามาจัดตั้งธุรกิจโดยมีสัดส่วนหุ้นต่างชาติ ไม่ เกิน 49%</p>	<p>1. รายการบริการ ทั้งหมดที่มี ปรับปรุงในครั้งนี้ เป็นรายการที่ได้มี ข้อผูกพันแล้วใน กรอบอาเซียน</p> <p>2. เป็นการ ปรับปรุงเฉพาะการ ผูกพันให้ต่างชาติ</p>

	<p>4) การให้บุคลากรต่างชาติเข้ามาทำงานในประเทศ (Mode 4)</p> <p>a. ให้บุคลากรต่างชาติเข้ามาทำงานได้สำหรับประเภท</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้มาติดต่อทางธุรกิจหรือจัดตั้งธุรกิจ มีระยะเวลาไม่เกิน 90 วัน และอาจต่อได้ถึง 1 ปี 2. ผู้โอนย้ายเข้ามาทำงานกับบริษัทในเครือเฉพาะในระดับผู้บริหาร ผู้จัดการ หรือผู้เชี่ยวชาญ มีระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี และอาจต่อได้ไม่เกิน 3 ครั้ง ครั้งละ 1 ปี <p>b. สำหรับบริการวิชาชีพด้านการแพทย์ทั่วไป, บริการวิชาชีพด้านการแพทย์เฉพาะทาง, บริการวิชาชีพด้านทันตกรรม, บริการวิชาชีพด้านพยาบาล และบริการด้านโรงพยาบาล มีเงื่อนไขเพิ่มเติมว่าผู้ที่จะดำเนินการธุรกิจนั้น ต้องมีใบอนุญาตดำเนินการ และต้องเป็นผู้มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพที่เกี่ยวข้องด้วย</p>	<p>ให้บริการข้ามพรมแดนเข้ามาในประเทศไทยเท่านั้น</p> <p>3. ข้อผูกพันการให้บริการในรูปแบบอื่นยังคงเงื่อนไขเดิมตามข้อผูกพันชุดเดิม</p>
--	---	---

<p>สรุปแผนการเปิดเสรีการค้าบริการภายใต้ ASEAN ตาม AEC Blueprint (โดยสังเขป)</p>	
<p>ขอบเขตสาขาที่เปิดเสรี</p>	<p>เป้าหมายระดับการเปิดเสรี</p>
<p>1. สาขาบริการที่เร่งรัดเปิดเสรี (Priority Sectors) ภายในปี 2010</p> <ul style="list-style-type: none"> • บริการด้านคอมพิวเตอร์และโทรคมนาคม • บริการด้านสุขภาพ • บริการด้านท่องเที่ยว • บริการโลจิสติกส์ เช่น ขนส่งทางทะเล • ทางถนน และทางรางและบริการที่เกี่ยวข้อง (ขยายจนถึงปี 2013) 	<ul style="list-style-type: none"> • การค้าบริการแบบข้ามพรมแดน : ให้เปิดเสรีโดยไม่มีข้อจำกัด • การให้นักลงทุนอาเซียนเข้ามาลงทุนจัดตั้งธุรกิจ : <ol style="list-style-type: none"> 1. บริการที่เร่งรัดเปิดเสรี : <ul style="list-style-type: none"> ทยอยเปิดให้นักลงทุนอาเซียนถือหุ้นได้ <ul style="list-style-type: none"> ■ 49% (ปี 2006) 51% (ปี 2008) และ 70% (ปี 2010) 2. สาขาโลจิสติกส์ : <ul style="list-style-type: none"> จะทยอยเปิดให้นักลงทุนอาเซียนถือหุ้นได้ <ul style="list-style-type: none"> ■ 49% (ปี 2008) 51% (ปี 2010) และ 70% (ปี 2013) 3. บริการสาขาอื่นๆ ทั้งหมด : <ul style="list-style-type: none"> จะทยอยเปิดให้นักลงทุนอาเซียนถือหุ้นได้ <ul style="list-style-type: none"> ■ 49% (ปี 2008) 51% (ปี 2010) และ 70% (ปี 2015) 4. ยกเลิกข้อจำกัดอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการให้นักลงทุนอาเซียนเข้ามาจัดตั้งธุรกิจด้วย • การเปิดให้บุคลากรอาเซียนเข้ามาทำงานได้มากขึ้น • เป้าหมายระดับการเปิดเสรีดังกล่าวข้างต้น อาจมีความยืดหยุ่น (Flexibility) ได้บ้าง
<p>2. บริการสาขาอื่น ๆ ทั้งหมด (Other Sectors) ภายในปี 2015 เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> • บริการด้านวิชาชีพ • บริการด้านธุรกิจอื่น ๆ • บริการด้านก่อสร้าง • บริการด้านจัดจำหน่าย • บริการด้านการศึกษา • บริการด้านสิ่งแวดล้อม • บริการด้านสันหนนาการ 	
<p>3. บริการเฉพาะอื่นๆ ได้แก่ การเงิน</p>	<ul style="list-style-type: none"> • จะได้มีการเปิดตลาดโดยลดข้อจำกัดอย่างค่อยเป็นค่อยไป และเป็นไปตามนโยบายและระดับการพัฒนาของประเทศสมาชิก

ความตกลงด้านการลงทุนอาเซียน

(ASEAN Comprehensive Agreement on Investment: ACIA)

สาระสำคัญของ ACIA

- ประกอบด้วย 4 หลักใหญ่ คือ เปิดเสรี ให้ความคุ้มครอง ส่งเสริมและอำนวยความสะดวกด้านการลงทุน
- ครอบคลุมการลงทุนในธุรกิจ 5 สาขา ประกอบด้วย เกษตร ประมง ป่าไม้ เหมืองแร่ และอุตสาหกรรมการผลิต รวมถึงบริการที่เกี่ยวเนื่องกับ 5 สาขาข้างต้น โดยรวมทั้งทางตรง (FDI) และลงทุนในหลักทรัพย์ (portfolio)
- ผู้ที่จะได้รับประโยชน์ คือ นักลงทุนอาเซียนและต่างชาติที่มีกิจการอยู่ในอาเซียน (ไทยสงวนไม่ให้เป็น non-Party)
- การเปิดเสรี - รัฐผูกพันที่จะลด/เลิกข้อจำกัดหรือเงื่อนไขที่เป็นอุปสรรคต่อการลงทุน หรือไม่ออกกฎระเบียบใหม่ๆ ที่เข้มงวดกว่าระดับที่ผูกพันไว้ ตามพันธกรณีว่าด้วยการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ National Treatment (NT) และการปฏิบัติเยี่ยงชาติที่ได้รับความอนุเคราะห์ยิ่ง Most-Favored-Nation Treatment (MFN)
- การคุ้มครองการลงทุนใน ACIA ประกอบด้วย การชดเชยค่าเสียหายกรณียึดทรัพย์ เว้นคืน หรือเกิดเหตุการณ์ไม่สงบ การเคลื่อนย้ายเงินโดยเสรี การอนุญาตให้นักลงทุนสามารถฟ้องร้องรัฐได้หากทำผิดพันธกรณีและก่อให้เกิดความเสียหายต่อการลงทุนนั้นภายใต้กระบวนการระงับข้อพิพาทระหว่างประเทศ

การจัดทำข้อสงวนเปิดตลาด

- อนุญาตให้ประเทศสมาชิกอาเซียนสามารถสงวนสาขาที่ยังไม่พร้อมเปิดตลาด หรือมาตรการที่เป็นเงื่อนไขในการลงทุนได้ โดยเขียนไว้ในรายการข้อสงวน แต่ระดับการเปิดตลาดจะต้องไม่น้อยกว่าที่เคยผูกพันไว้ใน (AIA)
- รายการข้อสงวน ACIA เป็นแบบ Negative List (เช่นเดียวกับ AIA) คือ ให้เขียนสงวนมาตรการที่เป็นเงื่อนไขในการเข้ามาลงทุนของต่างชาติในแต่ละสาขา หากไม่เขียนสงวนหมายถึงเปิดตลาดในสาขานั้นๆ
- รายการข้อสงวนของไทยมีระดับการเปิดเสรีเท่ากับกฎหมายภายในที่บังคับใช้อยู่ (current regime) ซึ่งแนวทางในการจัดทำรายการข้อสงวนภายใต้ ACIA นั้น ยังคงใช้ พรบ. การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวเป็นหลัก และพิจารณาประกอบกับกฎหมายเฉพาะอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
- การพิจารณาจัดทำรายการข้อสงวนภายใต้ความตกลง ACIA ต้องคำนึงถึงพันธกรณีที่ไทยผูกพันไว้กับอาเซียน กฎหมายภายในของไทย และความเห็นจากทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ที่เกี่ยวข้อง โดยจะมีการนำเสนอรายการข้อสงวนเพื่อขอความเห็นชอบจากคณะอนุกรรมการกำกับดูแลการเจรจาความตกลงการค้าเสรี, คณะกรรมการนโยบายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ, คณะรัฐมนตรี, และรัฐสภา ตามลำดับ ก่อนที่ไทยจะนำเสนอรายการข้อสงวนดังกล่าวต่อสำนักเลขาธิการอาเซียน เพื่อนำเสนอขอความเห็นชอบจากที่ประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียน-คณะกรรมการจัดการลงทุนอาเซียน (AEM-AIA Council Meeting) ต่อไป

การเปิดเสรีการลงทุนภายใต้ ACIA ครอบคลุม	สิ่งที่ไม่ครอบคลุม ACIA ไม่ครอบคลุม
<p>1. ประเภทของการลงทุน</p> <ul style="list-style-type: none"> - การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (FDI) - การลงทุนในตลาดหลักทรัพย์หรือการถือหุ้นน้อยกว่า 10% (Portfolio) <p>2. สาขาการลงทุน</p> <ul style="list-style-type: none"> - อุตสาหกรรมการผลิต - เกษตร - ประมง - ป่าไม้ - เหมืองแร่ <p>และบริการที่เกี่ยวข้องกับทั้ง 5 ภาคดังกล่าว</p> <p>เพื่อรองรับแนวโน้มการขยายตัวของกิจการรับช่วงต่อ (Subcontract)</p>	<p>1. มาตรการทางภาษี</p> <p>ยกเว้น มาตรการภาษีที่เกี่ยวข้องกับข้อบทการโอนเงินและการเวนคืน</p> <p>2. การอุดหนุนโดยรัฐ (Subsidies)</p> <p>3. การจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ</p> <p>4. การบริการโดยรัฐ</p> <p>5. การเปิดเสรีกิจการบริการ</p> <p>เนื่องจากมาตรการทางภาษี, การอุดหนุนโดยรัฐ, การจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ, และการบริการโดยรัฐ เป็นประเด็นที่ควรให้แต่ละประเทศสามารถกำหนดนโยบายได้โดยเสรี ไม่ผูกพันภายใต้ความตกลง และอาเซียนมีความตกลงด้านการเปิดเสรีบริการอยู่แล้ว (AFAS)</p>

สาขาที่ไทยจะผ่อนปรนเงื่อนไขให้นักลงทุนอาเซียนเพื่อเป็นการเปิดเสรี

เหมืองแร่

เหมืองแร่ เป็นสาขาเดียวที่ไทยอนุญาตให้นักลงทุนอาเซียนสามารถถือหุ้นได้มากถึง 60% เป็นกรณีพิเศษ สาเหตุที่ไทยจำเป็นต้องเปิดเสรีให้นักลงทุนอาเซียนเข้ามาลงทุนโดยสามารถถือหุ้นได้ถึง 60% ในกิจการเหมืองแร่ เนื่องจากไทยได้ให้สิทธิพิเศษนี้แก่ออสเตรเลีย ภายใต้ความตกลงเขตการค้าไทย-ออสเตรเลีย (TAFTA) และพันธกรณีระหว่างอาเซียนกำหนดให้ไทยต้องขยายสิทธิพิเศษดังกล่าวให้แก่นักลงทุนอาเซียนเช่นกัน ตามหลักการว่าอาเซียนต้องได้รับสิทธิพิเศษสูงสุดเสมอ

ทั้งนี้ นักลงทุนอาเซียนจะสามารถถือหุ้นได้ถึง 60% แต่ต้องเป็นไปตามเงื่อนไขดังต่อไปนี้

- ❖ นักลงทุนที่เป็นนิติบุคคลต้องจดทะเบียนในประเทศไทยในรูปแบบของห้างหุ้นส่วนสามัญ ห้างหุ้นส่วนจำกัด หรือบริษัทจำกัด
- ❖ ต้องมีสัดส่วนหนี้สินต่อทุน ที่ 3 ต่อ 1
- ❖ ไทยขอสงวนสิทธิในการออกหรือรักษามาตรการใดๆ ก็ตามในระดับรัฐบาลท้องถิ่น (ต้องไม่เลือกปฏิบัติและไม่มีเจตนาทำให้ประเทศสมาชิกอาเซียนเกิดความเสียหาย)
- ❖ ต้องได้รับสัมปทานจากกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ กระทรวงอุตสาหกรรม ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
- ❖ 2 ใน 5 ของกรรมการบริหารต้องเป็นสัญชาติไทย

สาขาที่ไทยเคยผูกพันไว้ภายใต้ความตกลง AIA เดิมว่าจะเปิดเสรีภายในปี 2553

1. การผลิตแป้งจากข้าวและพืชไร่ 2. การทำประมง เฉพาะการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ 3. การทำป่าไม้จากป่าปลูก 4. การทำกิจการเพาะขยายหรือปรับปรุงพันธุ์พืช	}	บัญชี 3

สาขาดังกล่าวข้างต้น มีการระบุเงื่อนไขการเข้ามาลงทุน ดังนี้

- ต่างชาติสามารถถือหุ้นได้น้อยกว่า 50% ของทุนจดทะเบียน
- หากต้องการถือหุ้นมากกว่านั้น ต้องขออนุญาตจากอธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ตาม พรบ. การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 ต้องได้รับการส่งเสริม ภายใต้ พรบ. ส่งเสริมการลงทุน หรือได้รับอนุญาตตามกฎหมายการนิคมแห่งประเทศไทย
- ต้องมีทุนขั้นต่ำไม่น้อยกว่า 3 ล้านบาท
- ต้องขอใบรับรองจากกรมพัฒนาธุรกิจการค้า
- ต้องเป็นไปตามเงื่อนไขอื่นๆ ที่ระบุใน พรบ. การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542

ทั้งนี้ หากไทยไม่เปิดเสรีสาขาดังกล่าวข้างต้นภายในปี 2553 เท่ากับเป็นการผิดพันธกรณี ประเทศสมาชิกอาเซียนสามารถฟ้องร้องรัฐบาลไทยได้ ซึ่งในขณะนี้ ยังอยู่ในระหว่างการพิจารณาถึงความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการผ่อนปรนเงื่อนไขเพื่อเปิดเสรี หรือยังคงเงื่อนไขเดิมเนื่องจากภาคเอกชนไทยยังไม่พร้อมที่จะแข่งขัน

สาขาที่ไทยไม่อนุญาตให้ต่างชาติเข้ามาลงทุนโดยเด็ดขาด

1. การทำกิจการหนังสือพิมพ์ 2. การทำนา ทำไร่ ทำสวน 3. การเลี้ยงสัตว์ 4. การทำป่าไม้และการแปรรูปไม้จากป่าธรรมชาติ 5. การทำการประมง เฉพาะการจับสัตว์น้ำในน่านน้ำไทย และในเขตเศรษฐกิจจำเพาะของประเทศไทย 6. การสกัดสมุนไพรไทย 7. การทำหรือหล่อพระพุทธรูป และการทำบาตร 8. การผลิตอาวุธ 9. การผลิตไฟฟ้า 10. การผลิตบุหรี่ 11. การผลิตน้ำตาลจากอ้อย	}	อยู่ในบัญชี 1 แนบท้าย พรบ. การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 ไม่อนุญาตให้คนต่างด้าว ประกอบกิจการด้วย เหตุผลพิเศษ ➡ อยู่ในบัญชี 2 แนบท้าย พรบ. การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว ห้ามไม่ให้ต่างด้าวประกอบกิจการที่เกี่ยวกับความปลอดภัย หรือ ความมั่นคงของประเทศไทย ➡ ห้ามตาม พรบ. ยาสูบ พ.ศ. 2509 ➡ ห้ามตาม พรบ. ไฟฟ้า พ.ศ. 2486 ➡ เว้นแต่ได้รับอนุญาตจาก ครม.

สาขาที่ไทยห้ามไม่ให้ต่างชาติถือหุ้นข้างมาก (ต้องเป็นนิติบุคคลไทย) เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากกรม.	
<ol style="list-style-type: none"> 1. การผลิตเครื่องไม้แกะสลัก 2. การเลี้ยงไหม 3. การผลิตเส้นไหมไทย การทอผ้าไหม หรือการพิมพ์ ลวดลายผ้าไหมไทย 4. การผลิตเครื่องดนตรีไทย 5. การผลิตเครื่องทอง เครื่องเงิน เครื่องถม เครื่องทองลงหิน หรือเครื่องเงิน 6. การผลิตถ้วยชามหรือเครื่องปั้นดินเผาที่เป็น ศิลปวัฒนธรรมไทย 7. การทำนาเกลือ รวมทั้งการทำเกลือสินเธาว์	อยู่ในบัญชี 2 แนบท้าย พรบ. การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 ไม่อนุญาตให้คนต่างด้าว ประกอบกิจการ เพราะมีผลกระทบต่อ ศิลปวัฒนธรรม หัตถกรรมพื้นบ้าน หรือจารีตประเพณี ทรัพยากรธรรมชาติ

สาขาที่ไทยห้ามไม่ให้ต่างชาติถือหุ้นข้างมาก (ต้องเป็นนิติบุคคลไทย) เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้า	
<ol style="list-style-type: none"> 1. การสีข้าว 2. การผลิตไม้อัด แผ่นไม้วีเนียร์ ชิปบอร์ด หรือฮาร์ดบอร์ด 3. การผลิตปูนขาว	อยู่ในบัญชี 3 แนบท้าย พรบ. การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว ไม่อนุญาตให้คนต่างด้าวประกอบ กิจการ เนื่องจากเป็นธุรกิจที่คนไทย ยังไม่พร้อมจะแข่งขัน

นอกเหนือจากการกำหนดเงื่อนไขในการเข้ามาลงทุนเป็นรายสาขากิจการแล้ว ไทยยังสงวนมาตรการที่เป็นเงื่อนไขสำหรับนักลงทุนอาเซียนที่จะเข้ามาลงทุนในประเทศไทยในทุกประเภทกิจการอีกด้วย

ข้อสงวนรายการ
<ol style="list-style-type: none">
1. การกำหนดทุนขั้นต่ำ 2 ล้านบาท สำหรับการประกอบกิจการทั่วไป และ 3 ล้านบาทสำหรับการประกอบกิจการที่สงวนเป็นรายสาขา
2. การกำหนดเงื่อนไขให้นักลงทุนอาเซียนต้องขอใบอนุญาต/ใบรับรองในการประกอบธุรกิจจากกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ ในทุกกรณี
3. การจำกัดสิทธิในการถือครองที่ดิน
4. การจำกัดสิทธิในการถือครองที่อยู่อาศัย
5. การกำหนดสัดส่วนการจ้างแรงงาน และห้ามประกอบอาชีพ 39 อาชีพสงวนของไทย
6. การสงวนสิทธิให้รัฐบาลไทยสามารถกำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องกับกิจการของรัฐ หรือกิจการที่เกี่ยวข้องกับภาครัฐ
7. การสงวนสิทธิในกิจการขนาดย่อม (SMEs)
8. การสงวนสิทธิในการลงทุนใน Portfolio
9. มาตรการอื่นๆ ซึ่งในขณะนี้อยู่ในระหว่างพิจารณาเพิ่มเติมตามความจำเป็นและเหมาะสม

แผนงานการรวมกลุ่มทางการเงินและการคลังของอาเซียน

(Roadmap for Monetary and Financial Integration of ASEAN: RIA-Fin)

ตามแผนงานการรวมกลุ่มทางการเงินและการคลังของอาเซียน อาเซียนจะดำเนินมาตรการต่าง ๆ ดังนี้

1. การเปิดเสรีการค้าบริการทางการเงิน (Financial Service Liberalization) โดยการเปิดเสรีการค้าบริการทางการเงินแบบก้าวหน้า ภายในปี 2558 ยกเว้นสาขาย่อยบางสาขาและธุรกรรมบางรายการ โดยมีความยืดหยุ่นที่ ตกลงกันไว้ล่วงหน้า ณ ปัจจุบัน อาเซียนได้สรุปผลการเจรจาจัดทำข้อผูกพันการเปิดตลาดบริการทางการเงินไปแล้ว 4 รอบ การเจรจารอบที่ 5 จะสรุปผลภายในปี 2553

2. การเปิดเสรีการเคลื่อนย้ายบัญชีทุน (Capital Account Liberalisation) โดยการยกเลิกมาตรการการควบคุมเงินทุนเคลื่อนย้าย (capital controls) และข้อจำกัดต่างๆ เพื่ออำนวยความสะดวกการเคลื่อนย้ายเงินทุนที่เสรีขึ้น โดยครอบคลุมถึงการยกเลิกข้อจำกัดในการเคลื่อนย้ายเงินบัญชีเดินสะพัด และเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ รวมถึงเงินลงทุนในหลักทรัพย์ (portfolio flows)

3. การพัฒนาตลาดทุน (Capital Market Development) โดยการเสริมสร้างศักยภาพและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในระยะยาวสำหรับการพัฒนาตลาดทุนของอาเซียน โดยมีเป้าหมายระยะยาว คือ เพื่อให้เกิดความร่วมมือของตลาดทุนระหว่างประเทศในอาเซียน โดยได้มีการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อไปสู่การพัฒนาตลาดทุนของอาเซียนอย่างบูรณาการ (Implementation Plan for an Integrated Capital Market) เพื่อเสริมสร้างการเข้าถึงตลาด ความเชื่อมโยงกัน และการมีสภาพคล่อง

4. ความมีเสถียรภาพและการรวมตัวทางการเงินในเอเชียตะวันออก อาเซียนได้ดำเนินหลายมาตรการเพื่อสนับสนุนเสถียรภาพทางการเงินในเอเชียตะวันออก เพื่อมุ่งสู่การรวมตัวทางการเงินมากขึ้น กับจีน ญี่ปุ่น และสาธารณรัฐเกาหลี มาตรการสำคัญประการหนึ่ง ได้แก่ ความคิดริเริ่มเชียงใหม่พหุภาคี (Chiang Mai Initiative Multilateralisation: CMIM) ซึ่งเป็นความตกลงการแลกเปลี่ยนเงินตราแบบพหุภาคี เพื่อให้ความช่วยเหลือประเทศสมาชิกที่ประสบปัญหาสภาพคล่องระยะสั้น มีวงเงิน 1.2 ล้านเหรียญสหรัฐฯ โดยได้เริ่มดำเนินโครงการ CMIM ตั้งแต่วันที่ 24 มีนาคม 2553 ความริเริ่มอื่น ได้แก่ การพัฒนาตลาดตราสารหนี้เอเชีย (Asian Bond Market Initiative: AMBI) ซึ่งริเริ่มขึ้นในปี 2548 โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาตลาดตราสารหนี้สกุลเงินตราท้องถิ่นที่ลึกซึ้งในประเทศสมาชิกอาเซียน+3 (จีน ญี่ปุ่น และสาธารณรัฐเกาหลี) ภายใต้แผนงานการพัฒนาตลาดตราสารหนี้เอเชีย มาตรการที่สำคัญลำดับแรก คือ การเสริมสร้างความเข้มแข็งในการออกตราสารหนี้ การอำนวยความสะดวกความต้องการของผู้ซื้อ การเสริมสร้างด้านกฎระเบียบ และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการพัฒนาตลาดตราสารหนี้ โดยเมื่อเดือนพฤษภาคม 2553 อาเซียนได้จัดตั้งองค์กรค้ำประกันสินเชื่อและการลงทุน (Credit Guarantee and Investment Facility: CGIF) เพื่อสนับสนุนการออกพันธบัตรตราสารหนี้ของภาคเอกชนในอาเซียน+3

5. การเสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบระวังภัยทางเศรษฐกิจของภูมิภาคและการเฝ้าติดตาม

อาเซียนได้เริ่มกระบวนการระวังภัยทางเศรษฐกิจตั้งแต่ปี 2542 รวมทั้งสนับสนุนการหารือเชิงนโยบายระดับภูมิภาค ทบทวนประเด็นด้านเศรษฐกิจ และสนับสนุนการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจและการเงินในภูมิภาคอย่างต่อเนื่อง ปัจจุบัน อาเซียนอยู่ระหว่างจัดตั้งหน่วยระวังภัยทางเศรษฐกิจและการเงินของอาเซียน (Macroeconomic and Finance Surveillance Office: MFSO) ณ สำนักงานเลขาธิการอาเซียน มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างศักยภาพในการติดตามและเฝ้าระวังภัยในการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในภูมิภาค

ที่มา: กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC Factbook) (กรุงเทพมหานคร: กระทรวงพาณิชย์, 2554) หน้า 19

ผู้ประสานงานหลัก (Country Coordinators) ในแต่ละสาขา
ภายใต้การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในสาขานำร่อง
(Priority Integration Sectors)

สำหรับการรวมกลุ่มการค้าเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนได้มีการตกลงที่จะรวมกลุ่มสินค้าและบริการใน 12 สาขาสำคัญของอาเซียน (Priority Integration Sectors) เป็นโครงการนำร่องบนพื้นฐานของการส่งเสริมให้เกิดการเคลื่อนย้ายสินค้าและบริการในสาขาดังกล่าวได้อย่างเสรี และให้มีการรวมกลุ่มในด้านการผลิตและการจัดซื้อวัตถุดิบ เพื่อส่งเสริมการเป็นฐานการผลิตร่วมและให้มีการใช้ทรัพยากรอาเซียนอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ได้กำหนดประเทศผู้ประสานงานหลักในแต่ละสาขาไว้ ดังนี้

ประเทศ	สาขากลุ่มสินค้าและบริการ
อินโดนีเซีย	ยานยนต์ ไม้
มาเลเซีย	ยาง สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม
พม่า	เกษตร ผลิตภัณฑ์ประมง
ฟิลิปปินส์	อิเล็กทรอนิกส์
สิงคโปร์	เทคโนโลยีสารสนเทศ สุขภาพ
ไทย	การท่องเที่ยว การบิน
เวียดนาม	โลจิสติกส์

ที่มา: กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ (2552)

ที่มา: โครงการเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้ SMEs ภาคการผลิตเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC), อนุสัญญา AEC เพื่อ SMEs ไทย (กรุงเทพมหานคร: สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย)
หน้า 14

ความร่วมมือด้านการขนส่งของอาเซียน

ความร่วมมือด้านการขนส่งของอาเซียนได้มุ่งเน้นเรื่องการเสริมสร้างความเชื่อมโยงในการขนส่งหลายรูปแบบ การส่งเสริมการเคลื่อนย้ายคนและสินค้าแบบไร้พรมแดน และการส่งเสริมการเปิดเสรีบริการด้านขนส่งทางน้ำและทางอากาศให้ยิ่งขึ้น เพื่ออำนวยความสะดวกด้านการเคลื่อนย้ายสินค้าในภูมิภาคอาเซียน อาเซียนได้จัดทำกรอบความตกลงด้านการอำนวยความสะดวกด้านการขนส่งที่สำคัญ 3 ฉบับ ดังนี้

(1) กรอบความตกลงอาเซียนว่าด้วยการอำนวยความสะดวกในการขนส่งสินค้าผ่านแดน (ASEAN Framework Agreement on the Facilitation of Goods in Transit: AFAFGIT)

(2) กรอบความตกลงอาเซียนว่าด้วยการขนส่งหลายรูปแบบ (ASEAN Framework Agreement on Multimodal Transport: AFAMT)

(3) กรอบความตกลงอาเซียนว่าด้วยการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามแดน (ASEAN Framework Agreement on the Facilitation of Inter-State Transport: AFAFIST)

ทั้งนี้ กรอบความตกลงทั้ง 3 ฉบับ มีวัตถุประสงค์เพื่อลดขั้นตอนในกระบวนการด้านการค้า/การขนส่งในอาเซียนให้ง่ายขึ้น มีการปรับประสานกัน จัดทำแนวทางและข้อกำหนดร่วมกันในการจดทะเบียนผู้ประกอบการขนส่งผ่านแดน และขนส่งหลายรูปแบบ รวมทั้ง ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการขนส่งสินค้าแบบไร้พรมแดน

ความร่วมมือด้านการขนส่งทางอากาศ

ในด้านการขนส่งผู้โดยสารทางอากาศ ได้มีการให้สิทธิรับขนส่งการจราจรเสรีภาพที่ 3, 4, และ 5 อย่างไม่จำกัดระหว่างเมืองใดๆ ในอาเซียน ซึ่งสายการบินสามารถทำการบินไปยังเมืองที่มีท่าอากาศยานระหว่างประเทศ และสามารถให้สิทธิรับขนส่งการจราจรระหว่างเมืองต่างๆ ของอาเซียน และระหว่างเมืองหลวงของประเทศสมาชิกอาเซียน โดยสิทธิเสรีภาพคล้ายคลึงกันนี้จะขยายรวมถึงการให้บริการระหว่างเมืองอื่นๆ ของอาเซียน ภายใต้ความตกลงพหุภาคีอาเซียนว่าด้วยการเปิดเสรีอย่างเต็มที่ของบริการขนส่งผู้โดยสารทางอากาศ (ASEAN Multilateral Agreement on the Full Liberalization of Passenger Air Services: MAFLPAS) สำหรับการเปิดน่านฟ้าเสรี (Open Skies) อย่างเต็มรูปแบบในส่วนของเที่ยวบินขนส่งเฉพาะสินค้า ประเทศสมาชิกอาเซียนได้มุ่งมั่นที่จะเปิดเสรีอย่างเต็มที่ที่เที่ยวบินขนส่งสินค้าทางอากาศ และให้สิทธิรับขนส่งการจราจรเสรีภาพที่ 3, 4, และ 5 อย่างไม่จำกัดในการบริการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศ ณ เมืองใดๆ ที่มีท่าอากาศยานระหว่างประเทศภายในอาเซียน ขณะนี้อาเซียนอยู่ระหว่างการพัฒนา การบังคับใช้กฎหมาย เพื่อบรรลุการเป็นตลาดการบินร่วมอาเซียนภายในปี 2015 สำหรับการเชื่อมโยงด้านการขนส่งทางอากาศกับประเทศคู่เจรจา อาเซียนและจีนใกล้บรรลุผลการเจรจาจัดทำความตกลงว่าด้วยการขนส่งทางอากาศกับจีน และอาเซียนมีกำหนดจะเจรจากับอินเดียและเกาหลีต่อไป

ความร่วมมือด้านการขนส่งทางน้ำ

อาเซียนได้จัดทำแผนปฏิบัติการว่าด้วยการขนส่งทางทะเล ที่มีการรวมตัวเพื่อเพิ่มขีดความสามารถแข่งขันในภูมิภาคอาเซียน เป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งด้านการบริการและการตลาดขนส่งสินค้าทางเรือภายในอาเซียน ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาโครงสร้างสาธารณูปโภค และการเชื่อมโยงทางการตลาด โดยจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาการรวมกลุ่มสาขาการขนส่งทางทะเลของอาเซียนเป็นตลาดเดียว (ASEAN Single Shipping Market) ทรัพยากรมนุษย์ โดยขณะนี้อาเซียนอยู่ระหว่างการจัดทำกรอบยุทธศาสตร์ดังกล่าว

ความร่วมมือด้านการขนส่งทางบก

อาเซียนได้ให้ความสำคัญต่อการดำเนินโครงการเชื่อมโยงเส้นทางรถไฟสายสิงคโปร์ - Kunming (The Singapore-Kunming Rail Link: SKRL) และการพัฒนาโครงการโครงข่ายทางหลวงอาเซียน (AHN) โดยเส้นทางผ่านสิงคโปร์-มาเลเซีย-ไทย-กัมพูชา เวียดนาม-จีน (Kunming) เป็นเส้นทางหลักของ SKRL คือผ่านทาง และมีเส้นทางเชื่อมไทย-พม่า และไทย-ลาว จากข้อมูลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับโครงการโครงข่ายทางหลวงอาเซียน (AHN) ได้รายงานไว้ว่า โครงข่ายเส้นทางหลวงอาเซียนทั้งหมด มีระยะทาง 26,207.8 กิโลเมตร โดยมีสัดส่วนโครงข่ายเส้นทางที่มีมาตรฐานขั้นต่ำที่ 3 (ถนนลาดยาง 2 ช่องจราจร ผิวทางกว้าง 6 เมตร) หรือสูงกว่า เป็นระยะทางเกือบ 24,000 กิโลเมตร ทั้งนี้ ยังได้ให้ความสำคัญต่อการปรับปรุงถนนต่ำกว่าขั้นต่ำที่ 3 สำหรับเส้นทางขนส่งผ่านแดน (Transit Transport Routes: TTR) เป็นระยะทาง 1,858 กิโลเมตร ในประเทศลาว พม่า และฟิลิปปินส์ภายในปี 2015 นอกจากนี้ การสนับสนุนด้านเงินลงทุนยังเป็นสิ่งจำเป็นในการปรับปรุงโครงข่ายและเส้นทางหลวงให้มีมาตรฐานอย่างน้อยขั้นต่ำที่ 1 และการบำรุงรักษาถนนเส้นทางหลวงอาเซียนที่มีอยู่เดิม

ขณะนี้อาเซียนอยู่ระหว่างการดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์ด้านการขนส่งอาเซียน (ASEAN Strategic Transport Plan) ปี 2554-2558 ซึ่งได้รับการรับรองแล้ว เมื่อเดือนพฤศจิกายน 2553

ที่มา: กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC Factbook) (กรุงเทพมหานคร: กระทรวงพาณิชย์, 2554) หน้า 36-38

สถานการณ์อุตสาหกรรมไทยในปัจจุบันและผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทย

นับตั้งแต่ปี 2550 เป็นต้นมา จะเห็นได้ว่าเศรษฐกิจโลกมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก อาทิ วิกฤตสินเชื่อ Sub-Prime ที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจสหรัฐอเมริกาอย่างรุนแรง ภาวะเศรษฐกิจโลกถดถอยในกลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว ปัญหาราคาน้ำมันที่มีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม การเปิดเสรีภายใต้กรอบของ WTO และการเปิดเสรีภายใต้กรอบ FTA และ AEC ที่ส่งผลให้การแข่งขันรุนแรงขึ้นทั้งการแข่งขันในตลาดภายในประเทศ และตลาดต่างประเทศ รวมถึงปัญหาการเมืองและอัตราเงินเฟ้อในประเทศ ที่ส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของนักลงทุนและผู้บริโภค เป็นต้น

จากภาพรวมภาวะเศรษฐกิจโลก และปัจจัยต่างๆ ในประเทศ เห็นได้อย่างชัดเจนว่า การพัฒนาอุตสาหกรรมไทยที่ผ่านมายังให้น้ำหนักไปที่การสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจเป็นหลัก ทำให้มีการส่งเสริมสาขาอุตสาหกรรมที่มีขนาดใหญ่และเป็นอุตสาหกรรมที่เน้นการส่งออก ซึ่งมีความอ่อนไหวต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและความต้องการของตลาดโลก มากกว่าที่จะให้ความสำคัญกับการพัฒนาอุตสาหกรรมที่สอดคล้องกับศักยภาพและทรัพยากรที่มีอยู่ในประเทศ เมื่อเผชิญกับภาวะวิกฤตเศรษฐกิจจึงทำให้ภาคอุตสาหกรรมไทยได้รับผลกระทบโดยตรง

ดังนั้น เพื่อเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในภาคอุตสาหกรรมของไทย เพื่อต่อสู้ในระบบเศรษฐกิจโลก และเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน หรือ AEC ภาคอุตสาหกรรมไทยจึงจำเป็นต้องมุ่งแสวงหาแนวทางการพัฒนาใหม่ๆ โดยปรับเปลี่ยนจากเศรษฐกิจยุคเก่าที่ใช้ทรัพย์สินที่จับต้องได้ (Tangible Assets) หรือปัจจัยการผลิต (Factor driven growth) ดั้งเดิม ได้แก่ ที่ดิน แรงงาน และทุน เป็นตัวขับเคลื่อนหลัก ไปสู่เศรษฐกิจยุคใหม่ที่ใช้ทรัพย์สินที่จับต้องไม่ได้ (Intangible Assets) หรือทรัพย์สินทางปัญญา และการสร้างสรรค์มูลค่าเป็นปัจจัยขับเคลื่อนใหม่ โดยเน้นความคิดสร้างสรรค์ (Creativity driven growth) มุ่งเน้นไปที่การเพิ่มคุณค่า/สร้างมูลค่าให้กับสินค้ากลุ่มที่ไทยมีความสามารถในการแข่งขันอยู่แล้ว รวมถึง การมุ่งเน้นส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับกลุ่มสินค้าที่ไทยมีศักยภาพ/ความสามารถหลัก (Core Competency) เป็นการเฉพาะเจาะจงมากยิ่งขึ้น

และเพื่อให้การพัฒนาเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในภาคอุตสาหกรรมของไทย เพื่อต่อสู้ในระบบเศรษฐกิจโลก และเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน หรือ AEC เป็นไปอย่างมีระบบและประสิทธิภาพสูงสุด จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเข้าใจถึงสถานการณ์ของอุตสาหกรรมไทยในปัจจุบัน จากการศึกษาของกระทรวงอุตสาหกรรม พบว่า สถานภาพของอุตสาหกรรมไทยในปัจจุบัน โดยใช้ SWOT Analysis สามารถสรุปได้ ดังนี้

จุดแข็ง (Strength) ของภาคอุตสาหกรรมไทย

- 1. ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีแรงงานที่มีทักษะเมื่อเทียบกับประเทศอื่นๆ** และจัดอยู่ในกลุ่มของประเทศที่มีอัตราค่าแรงงานต่ำ ส่งผลให้ภาคการผลิตของไทยส่วนใหญ่เป็นภาคการผลิตที่ใช้แรงงานเป็นหลัก
- 2. ค่าจ้างแรงงานของไทยยังไม่สูงเท่าใดนัก** ทำให้ภาคการผลิตของไทยยังคงมีความสามารถในการแข่งขันด้านแรงงาน
- 3. มีวัตถุดิบทางการเกษตรที่มีศักยภาพ** ประเทศไทยมีวัตถุดิบด้านการเกษตรที่มีศักยภาพ ทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ และมีผลผลิตทางการเกษตรที่หลากหลาย เช่น ข้าว ยางพารา อ้อย ผักและผลไม้สด เป็นต้น จึงเป็นจุดแข็งของประเทศไทยที่สามารถนำวัตถุดิบด้านการเกษตรเหล่านี้ มาผลิตสินค้าเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม อันจะนำไปสู่การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับประเทศไทยได้
- 4. ประเทศไทยมีที่ตั้งเหมาะสมในการเป็นศูนย์กลางภูมิภาค** ซึ่งถือเป็นจุดยุทธศาสตร์ (Strategic Location) ในแถบภูมิภาคนี้ เนื่องจากประเทศไทยตั้งอยู่ในทวีปเอเชียในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ในบริเวณพื้นที่ที่เรียกว่า "คาบสมุทรอินโดจีน" ที่ตั้งสำหรับประเทศไทยจัดว่ามีลักษณะดีและส่งผลดีในหลายด้าน โดยเฉพาะที่ตั้งทางเศรษฐกิจ (Economic Location) เนื่องจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีประชากรหนาแน่นเป็นแหล่งที่อุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติหลายชนิด เป็นแหล่งเกษตรกรรมที่ยิ่งใหญ่ของโลก ดังนั้นจึงนับได้ว่าภูมิภาคนี้เป็นตลาดที่สำคัญตลาดหนึ่งและยังเป็นแหล่งวัตถุดิบในการผลิตที่สำคัญของโลกอีกด้วย ซึ่งการที่ประเทศไทยตั้งอยู่ในศูนย์กลางของภูมิภาคนี้จึงเป็นประโยชน์ทั้งในแง่ของการขายสินค้าและการหาวัตถุดิบ นอกจากนี้จากสภาพภูมิประเทศดังกล่าวของประเทศไทยยังส่งผลให้เกิดความสะดวกในการติดต่อกับโลกภายนอก การขนส่ง การค้าขายกับต่างประเทศทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ
- 5. การคมนาคมขนส่งทั้งทางบกและทางอากาศครอบคลุมและรองรับได้อย่างมีประสิทธิภาพ**
จากการสำรวจเพื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการแข่งขันของประเทศต่างๆ ทั้งของสถาบันนานาชาติเพื่อการจัดการ (Institute of Management and Development: IMD) และสถาบันจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจและธุรกิจ (World Economic Forum: WEF) พบว่า ไทยยังคงมีจุดแข็งในเรื่องของการคมนาคมขนส่งทั้งทางบกและทางอากาศ เนื่องจากที่ผ่านมาภาครัฐให้ความสำคัญกับการพัฒนาด้านการคมนาคมขนส่งเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาเส้นทางทางบกให้สามารถเชื่อมโยงกันได้ทั่วประเทศเท่านั้น แต่ยังมีการพัฒนาเส้นทางหลักๆให้สามารถเชื่อมโยงไปสู่ประเทศเพื่อนบ้านและประเทศใกล้เคียงกันในแถบภูมิภาค ไม่ว่าจะเป็นลาวซึ่งสามารถเชื่อมต่อไปยังเวียดนาม จีน พม่า และมาเลเซีย เป็นต้น นอกจากนี้ สำหรับการขนส่งทางอากาศประเทศไทยได้เปิดใช้สนามบินสุวรรณภูมิซึ่งนับว่าเป็นสนามบินที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพแห่งหนึ่งของโลก ปัจจุบันต่างๆเหล่านี้ล้วนแล้วแต่ส่งผลดีต่อการขนส่งสินค้าอุตสาหกรรมและบริการ ให้สามารถครอบคลุมและรองรับอย่างมีประสิทธิภาพทั้งภายในและภายนอกประเทศ

6. ประเทศไทยมีพัฒนาการทางธุรกิจการค้าและการอุตสาหกรรมที่ดี เมื่อเทียบกับหลายประเทศในอาเซียน โดยเฉพาะเมื่อเทียบกับประเทศเพื่อนบ้านของไทย เช่น พม่า ลาว และกัมพูชา เป็นต้น ดังนั้น จึงควรเร่งดำเนินการปรับปรุงขีดความสามารถทางการแข่งขัน โดยการลดต้นทุนค่าใช้จ่ายด้านโลจิสติกส์ปรับปรุงบรรยากาศด้านการลงทุนเพื่อเป็นแหล่งดึงดูดการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (Foreign Direct Investment: FDI) ทั้งในอาเซียนและนอกอาเซียน เตรียมพร้อมต่อการเปิดเสรีภาคบริการและการลงทุนอย่างเต็มที่ในปี 2558 ตามข้อตกลงของกลุ่มอาเซียน รวมทั้ง การส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D) ซึ่งจะช่วยให้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตในภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการ และสร้างขีดความสามารถการแข่งขันของไทยในเวทีโลก

จุดอ่อน (Weakness) ของภาคอุตสาหกรรมไทย

1. ภาคการผลิตของไทยยังมีประสิทธิภาพการผลิตต่ำ จะเห็นได้จากข้อมูลการสำรวจปัจจัยในการแข่งขันทั้ง 4 ด้านที่ทางสถาบันนานาชาติเพื่อการจัดการ (Institute of Management and Development: IMD) สำรวจไว้ ปัจจัยที่สะท้อนถึงประสิทธิภาพการผลิตที่ต่ำของภาคการผลิตของไทย คือ ประสิทธิภาพการดำเนินธุรกิจ (Business Efficiency) ซึ่งมีตัวชี้วัด คือ ผลิตภาพการผลิต (Productivity) และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดของตัวชี้วัดภายในกลุ่มประสิทธิภาพและผลิตภาพ IMD ได้รายงานจุดอ่อนของประเทศไทยไว้ 2 ประการที่สำคัญ ได้แก่ ผลิตภาพแรงงาน และประสิทธิภาพของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises: SMEs) ของไทยยังอยู่ในระดับต่ำเมื่อเทียบกับมาตรฐานซึ่งเป็นสัญญาณอันตราย เนื่องจากผลิตภาพแรงงาน และประสิทธิภาพการดำเนินธุรกิจของ SMEs ถือเป็นส่วนสำคัญ ในการผลักดันผลิตภาพของประเทศให้เติบโตในระยะยาว นอกจากนี้ ปัจจัยโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) ก็อยู่ในระดับที่ต่ำ เช่นเดียวกัน โดยตัวชี้วัดย่อยที่อยู่ในหมวดปัจจัยโครงสร้างพื้นฐานนั้น ประกอบด้วย ระดับการศึกษา (Education) โครงสร้างทางเทคโนโลยี (Technical Infrastructure) โครงสร้างวิทยาศาสตร์ (Scientific Infrastructure) สิ่งแวดล้อมและสาธารณสุข (Environment & Health) ซึ่ง IMD ได้ให้คะแนนในเรื่องดังกล่าวอยู่ในกลุ่มคะแนนต่ำทั้งสิ้น จากผลสำรวจดังกล่าวสะท้อนความเป็นจริงที่ว่าภาคการผลิตในกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญของประเทศยังอาศัยความได้เปรียบในการแข่งขันจากการใช้แรงงานค่าแรงต่ำและทุนจากต่างประเทศเป็นหลัก แต่การเพิ่มผลิตภาพการผลิต (Productivity) ด้วยนวัตกรรมยังมีน้อยมาก เห็นได้จากการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D) ของภาคเอกชนไทยยังอยู่ในระดับต่ำ ส่วนผลิตภาพของอุตสาหกรรมไทยโดยรวมค่อนข้างต่ำมีจุดอ่อนหลายจุด เช่น การสร้างมูลค่าเพิ่มที่ยังมีน้อย เทคโนโลยีล้ำสมัย คุณภาพวัตถุดิบไม่สม่ำเสมอและขาดแคลนแรงงานที่มีประสิทธิภาพ ไม่มีความรู้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ รวมไปถึงปัญหาด้านการเงินและหนี้สินของผู้ประกอบการ อีกทั้งผู้ประกอบการส่วนใหญ่ของประเทศเป็นผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม ที่ยังขาดประสิทธิภาพในการบริหารงาน ส่งผลให้การสร้างมูลค่าของสินค้าและบริการอยู่ในระดับที่ค่อนข้างต่ำ

2. มีการขาดแคลนแรงงานจากค่านิยมการทำงานและการศึกษาที่เปลี่ยนไป แรงงานไทยมักจะมีค่านิยมเกี่ยวกับทำงานที่ผิด ๆ โดยให้ความสำคัญกับลักษณะ ภาพลักษณ์ของตำแหน่งงานมากกว่ารายได้ นอกจากนี้ เด็กไทยมีค่านิยมที่จะเรียนระดับมหาวิทยาลัยมากขึ้นมีแนวโน้มที่จะเลือกเรียนวิชาสายอาชีพ เริ่มลดน้อยลง จึงส่งผลให้เกิดปัญหาการขาดแคลนแรงงาน

3. แรงงานการศึกษาต่ำและมีอัตราการเข้าออกสูง ในภาพรวมของแรงงานไทยนั้น ถึงแม้จะเป็นแรงงานที่มีฝีมือ มีทักษะและประสบการณ์ แต่ผลจากการสำรวจของหลายหน่วยงานพบว่าแรงงานส่วนใหญ่ทั้งในภาคเกษตรและภาคอุตสาหกรรมของไทยเป็นแรงงานที่มีการศึกษาต่ำ นอกจากนี้ ยังมีอัตราการเข้าออกงานและเคลื่อนย้ายแรงงานจากอุตสาหกรรมหนึ่งไปยังอุตสาหกรรมหนึ่ง หรือจากอัตราการหมุนเวียนจากภาคอุตสาหกรรมไปยังภาคเกษตรและภาคบริการสูง ดังนั้น จากปัจจัยดังกล่าว จึงส่งผลให้แรงงานของไทยยากที่จะพัฒนาให้มีประสิทธิภาพที่สูงขึ้น

4. การกระจุกตัวของพื้นที่อุตสาหกรรมทำให้เกิดปัญหาความเหลื่อมล้ำทางด้านรายได้
การอพยพแรงงานเข้ามาหางานทำในเมือง การพัฒนาอุตสาหกรรมที่ผ่านมาเกิดปัญหาการกระจุกตัวของอุตสาหกรรมในพื้นที่กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล รวมถึงพื้นที่ในภาคตะวันออก โดยสาเหตุที่อุตสาหกรรมไม่กระจายสู่ภูมิภาคนั้น เนื่องจากพื้นที่กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล รวมถึงพื้นที่ในภาคตะวันออก มีปัจจัยอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานมาก ตลอดจนเป็นศูนย์กลางในด้านการตลาด การคมนาคมขนส่ง แหล่งเงินทุน และแรงงาน ซึ่งการกระจุกตัวของพื้นที่อุตสาหกรรมดังกล่าวก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมามากมาย เช่น ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางด้านรายได้ ปัญหาการอพยพแรงงานเข้ามาหางานทำในเมือง เป็นต้น

5. ภาวะความขาดแคลนแรงงานจากสัดส่วนโครงสร้างประชากรสูงอายุที่เพิ่มมากขึ้นและวัยทำงานที่ลดลง
ซึ่งอาจเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาอุตสาหกรรม โดยเฉพาะสาขาอุตสาหกรรมที่เน้นใช้แรงงาน (Labor-intensive) นอกจากนี้ พบว่าประเทศไทยกำลังจะผ่านพ้นช่วงเวลาแห่งโอกาสทางเศรษฐกิจจาก “การปันผลทางประชากร” (Demographic Dividend) ซึ่งหมายถึง ช่วงเวลาที่สัดส่วนประชากรในวัยแรงงานเพิ่มสูงขึ้นเป็นประชากรส่วนใหญ่ของประเทศ เมื่อเปรียบเทียบกับประชากรในวัยพึ่งพิง ได้แก่ เด็กและผู้สูงอายุ กล่าวคือ สัดส่วนของวัยแรงงานที่เพิ่มสูงขึ้นมาตลอดกำลังจะเริ่มลดลงนับตั้งแต่ปี 2553 เป็นต้นไป ขณะที่แนวโน้มสัดส่วนของผู้สูงอายุจะเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งหมายถึงภาระทางสังคมและเศรษฐกิจที่สำคัญจากการที่ประชากรในวัยแรงงานที่มีจำนวนลดลงจะต้องดูแลผู้สูงอายุที่มีจำนวนเพิ่มสูงขึ้น นอกจากนี้ อาจเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมที่อาจก่อให้เกิดภาวะการขาดแคลนแรงงาน โดยเฉพาะในสาขาอุตสาหกรรมที่เน้นใช้แรงงาน (Labor-intensive) ยิ่งไปกว่านั้นสิ่งที่น่าวิตก คือ ประเทศไทยจะเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุเร็วกว่าประเทศอื่นๆ ในอาเซียนหลายประเทศ (ได้แก่ มาเลเซีย อินโดนีเซีย บรูไน ฟิลิปปินส์ พม่า และลาว) ทำให้อาจเสียโอกาสทางการแข่งขันได้

6. อุตสาหกรรมหลักของประเทศยังต้องพึ่งพาเงินลงทุนจากต่างประเทศ โดยเฉพาะสินค้าที่ต้องใช้เทคโนโลยีและการลงทุนสูง อาทิเช่น อุตสาหกรรมยานยนต์ อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ อุตสาหกรรมเครื่องคอมพิวเตอร์และชิ้นส่วน เป็นต้น ซึ่งอุตสาหกรรมที่ได้กล่าวมา ล้วนแล้วแต่เป็นอุตสาหกรรมที่สร้างรายได้หลักให้กับประเทศ ในขณะเดียวกัน อุตสาหกรรมดังกล่าวกลับเป็นอุตสาหกรรมที่ยังต้องพึ่งพาเงินลงทุนจากต่างประเทศ ส่งผลให้มูลค่าที่เกิดจากสินค้าในกลุ่มดังกล่าว ไม่ได้ตกอยู่ในประเทศอย่างแท้จริง และในขณะเดียวกันหากประเทศผู้ลงทุนเกิดความไม่เชื่อมั่นกับสถานการณ์ภายในประเทศ ก็อาจมีการย้ายฐานการผลิตไปยังประเทศอื่น ซึ่งก็จะส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพของอุตสาหกรรมดังกล่าว หรือหากประเทศผู้ลงทุนเกิดปัญหาวิกฤตทางเศรษฐกิจ ทำให้ชะลอการลงทุน ก็ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมของไทยได้อีกเช่นกัน นอกจากนี้ ยังขาดการส่งเสริมความรู้ให้กับแรงงานและผู้ประกอบการไทยเพื่อพัฒนาศักยภาพให้สามารถต่อยอดความรู้ในการทำงานให้เพิ่มขึ้นอีกด้วย

7. สินค้าหลักในการส่งออกของไทยยังเป็นสินค้าที่พึ่งพาการนำเข้าวัตถุดิบจากต่างประเทศ

นอกจากการที่อุตสาหกรรมหลักของประเทศ ยังต้องพึ่งพาเงินลงทุนจากต่างประเทศแล้ว สินค้าส่งออกหลักของไทยที่สำคัญ โดยเฉพาะสินค้าในหมวดที่ต้องใช้เทคโนโลยีสูงก็ล้วนแล้วแต่ต้องนำเข้าสินค้าวัตถุดิบจากต่างประเทศเช่นเดียวกัน จะเห็นจากรายการสินค้านำเข้าส่วนใหญ่ของไทยจะเป็นหมวดสินค้าวัตถุดิบซึ่งเป็นวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตเพื่อส่งออก ส่งผลให้สินค้าไทยขาดมูลค่าเพิ่มที่จะสร้างรายได้ให้กับประเทศอย่างแท้จริง เนื่องจากรายได้ส่วนหนึ่งต้องถูกส่งออกไปนอกประเทศในรูปของการซื้อสินค้านำเข้าประเภทวัตถุดิบ

8. สินค้าอุตสาหกรรมยังมีการเชื่อมโยงวัตถุดิบจากภาคเกษตรยังไม่มาก ถึงแม้ว่าภาคเกษตรกรรม

จะเป็นภาคการผลิตที่สำคัญของประเทศมาอย่างช้านานแล้วก็ตาม แต่ผลผลิตของภาคเกษตรกรรมของไทยเกือบทั้งหมดยังมีระดับของการเชื่อมโยงที่ค่อนข้างต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับภาคการผลิตอื่นๆ โดยเฉพาะภาคอุตสาหกรรมพื้นฐานทางด้านพลังงาน เช่น การขุดเจาะน้ำมันดิบ ผลิตแก๊สปิโตรเคมี และอุตสาหกรรมเหล็กกล้าและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับเหล็ก เป็นต้น โดยสินค้าเกษตรกรรมทุกประเภทยังมีลักษณะของการเชื่อมโยงไปข้างหน้า (Forward Linkage) ซึ่งมีลักษณะของการผลิตต้นน้ำ (Upstream) มากกว่าการเชื่อมโยงไปข้างหลัง (Backward Linkage) ดังนั้น นโยบายของภาครัฐ ควรให้ความสำคัญต่อการสร้างระดับการเชื่อมโยงดังกล่าวให้สูงขึ้นเพื่อเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้าเกษตรกรรมของไทย เพื่อเป็นการสร้างความมั่นคงของรายได้แก่เกษตรกรของประเทศ

9. ภาคการส่งออกพึ่งพาสถานที่เพียงไม่กี่ตลาด ในปัจจุบัน พบว่า ร้อยละ 50 ของการส่งออก

สินค้าอุตสาหกรรมเป็นการส่งออกไปยังตลาดหลักเพียงไม่กี่ตลาด คือ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และสหภาพยุโรป ซึ่งเป็นตลาดหลักของทุกประเทศในโลก ส่งผลให้ประสบกับการแข่งขันที่สูงขึ้น ทั้งในด้านราคาและคุณภาพ จะเห็นได้จากอัตราการเติบโตของการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมของไทยในตลาดดังกล่าวเริ่มลดลง นอกจากนี้ปัญหาดังกล่าวยังส่งผลให้การส่งออกของไทยขาดเสถียรภาพอีกด้วย เนื่องจากการพึ่งพาสถานที่หลักใหญ่ๆ เพียงไม่กี่ตลาดนั้น เมื่อประเทศที่เป็นตลาดหลักเกิดวิกฤตทางเศรษฐกิจ ย่อมจะส่งผลกระทบต่ออุปสงค์สินค้าของประชาชนในประเทศดังกล่าวอย่างแน่นอน และจะส่งผลกระทบต่อยอดการสั่งซื้อสินค้าอุตสาหกรรมของไทยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

10. ต้นทุนการขนส่งสูง ถึงแม้ว่าประเทศไทยจะมีจุดแข็งในด้านของการมีเส้นทางคมนาคมขนส่งที่สะดวกและครอบคลุมก็ตาม แต่จากรายงานการสำรวจของ WEF กลับชี้ให้เห็นว่าความสามารถในการแข่งขันของไทยยังมีจุดอ่อนในเรื่องของค่าใช้จ่ายในด้านการขนส่งหรือ Logistics เนื่องจากค่าใช้จ่ายดังกล่าวของไทยสูงถึงร้อยละ 25 ของ GDP ซึ่งผลการสำรวจของ WEF นั้น สอดคล้องกับตัวชี้วัด Logistic Performance Index 2007 ซึ่งจัดทำขึ้นโดยธนาคารโลก (World Bank) ที่สะท้อนว่าประเทศไทยมีอัตราค่าขนส่งอยู่ในอันดับที่ 31 จากจำนวน 150 ประเทศทั่วโลก ตามหลังประเทศสิงคโปร์ที่อยู่ในอันดับที่ 1 ญี่ปุ่นในอันดับที่ 6 ฮองกงในอันดับที่ 8 เกาหลีอันดับที่ 25 มาเลเซียอันดับที่ 27 และจีนในอันดับที่ 30 จากผลการสำรวจนี้ สะท้อนให้เห็นถึงต้นทุนของสินค้าไทยที่ย่อมจะสูงขึ้นตามอัตราค่าขนส่งสินค้า และเหตุผลดังกล่าวก็ย่อมจะทำให้ความสามารถในการแข่งขันโดยเฉพาะด้านราคาของสินค้าไทยสู้ประเทศคู่แข่งได้ลำบากยิ่งขึ้น

11. พึ่งพาการใช้พลังงานเชื้อเพลิงนำเข้าสูง แม้ว่าประเทศไทยจะสามารถจัดหาพลังงานได้จากแหล่งภายในประเทศ แต่ยังคงไม่เพียงพอต่อความต้องการ จึงมีความจำเป็นต้องนำเข้าเชื้อเพลิงและแหล่งพลังงานจากต่างประเทศ เช่น น้ำมันดิบ น้ำมันสำเร็จรูป ถ่านหิน ไฟฟ้า เป็นต้น ทำให้ในแต่ละปีประเทศไทยต้องสูญเสียเงินตราต่างประเทศเป็นจำนวนมากในการจัดหาเชื้อเพลิงและพลังงาน แม้ว่าปัจจุบันจะมีความพยายามในการลดสัดส่วนการพึ่งพาพลังงานจากต่างประเทศแต่อย่างไรก็ตามยังคงมีสัดส่วนที่การนำเข้าที่สูงอยู่ ดังนั้น สถานการณ์พลังงานของโลกจะยังคงมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจของไทยอยู่มาก ในขณะที่ความต้องการพลังงานรวมภายในประเทศเพิ่มขึ้นตลอดเวลา

12. ความพร้อมในด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมอยู่ในระดับต่ำ จากรายงานผลสำรวจของ IMD และ WEF ยังได้จัดให้ประเทศไทยอยู่ในกลุ่มที่มีจุดอ่อนเรื่องความพร้อมในการรับเทคโนโลยีจากต่างประเทศต่ำ สะท้อนได้จากการใช้อินเทอร์เน็ตที่ยังไม่ทั่วถึงในต่างจังหวัด การมีคอมพิวเตอร์ส่วนตัวและการใช้โทรศัพท์มือถือซึ่งไทยยังอยู่ในระดับที่พัฒนาน้อยกว่าประเทศอื่นอีกหลายประเทศ โดยประเด็นต่างๆ เหล่านี้ เป็นผลมาจากการที่ประเทศไทยยังขาดความพร้อมในด้านการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม อุตสาหกรรมส่วนใหญ่ยังต้องนำเข้าเทคโนโลยีแบบเบ็ดเสร็จ ถึงแม้ว่าอุตสาหกรรมรายใหญ่บางประเภทจะเป็นการลงทุนจากต่างชาติ แต่ก็ไม่ได้มีการวางแผนรองรับหรือถ่ายทอดเทคโนโลยีจากประเทศผู้ลงทุนแต่อย่างใด อีกทั้งผู้ประกอบการไทยยังไม่ได้ลงทุนระยะยาวด้านการวางรากฐานด้านเทคโนโลยีเท่าที่ควร จึงส่งผลให้ระดับการพัฒนาด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมของไทยอยู่ในระดับต่ำ ส่งผลให้ผลิตภาพการผลิตรวมของประเทศอยู่ในระดับต่ำเช่นเดียวกัน

13. ปัญหาการเมืองภายในประเทศ จากการศึกษาที่เกี่ยวกับปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองขึ้นในประเทศไทย มีการผลิตเปลี่ยนรัฐบาลหลายชุดภายในระยะเวลาไม่กี่ปี ส่งผลให้การดำเนินนโยบายในการพัฒนาประเทศขาดความต่อเนื่อง อีกทั้งภาคประชาชนยังมีความขัดแย้งทางด้านความคิด ก่อให้เกิดภาวะวิกฤตทางสังคม จนเกิดการชุมนุมและก่อความไม่สงบขึ้นในประเทศหลายครั้ง ซึ่งจากเหตุการณ์ดังกล่าว ทำให้กระทบถึงภาพลักษณ์ของประเทศ นักลงทุนจากต่างประเทศขาดความเชื่อมั่น ส่งผลให้การลงทุนจากต่างประเทศเริ่มลดลงตั้งแต่ปี 2549 เป็นต้นมา อีกทั้งนักท่องเที่ยวต่างชาติต่างไม่มั่นใจกับสถานการณ์ภายในประเทศทำให้ยอดการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยลดลง ส่งผลให้การบริโภคภายในประเทศลดลงตามไปด้วย

โอกาส (Opportunities) ของภาคอุตสาหกรรมไทย

1. AEC เป็นตลาดผู้บริโภคสินค้าที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับไทย และเป็นโครงข่ายฐานการผลิต

ทั้งด้านแรงงานและทรัพยากรทางธรรมชาติที่เป็นประโยชน์ต่อการขยายการลงทุน ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) นับเป็นการบูรณาการทางเศรษฐกิจที่มีความสำคัญกับประเทศไทยอย่างมาก เนื่องจากเป็นกรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจที่มีความใกล้ชิดไทยมากที่สุด ประเทศสมาชิกอาเซียนหลายประเทศเป็นเพื่อนบ้าน มีพรมแดนติดกัน มีวัฒนธรรมที่คล้ายคลึง มีสินค้าและบริการที่สามารถเสริมซึ่งกันและกันได้ หรือมีสินค้าบริการที่คล้ายคลึงกัน การรวมกลุ่มเป็น AEC ทำให้เกิดตลาดในภูมิภาคที่มีขนาดใหญ่ โดยสามารถนำจุดแข็งของแต่ละประเทศมาเสริมกับจุดแข็งของประเทศไทยเพื่อสร้างประโยชน์สูงสุดในการผลิต ส่งออก และบริการ ซึ่งจะเกิดได้ก็ต่อเมื่อมีการเคลื่อนย้ายปัจจัยการผลิตได้อย่างเสรีมากขึ้น นอกจากนี้ การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจะช่วยให้ประเทศสมาชิกมีความเป็นปึกแผ่นและช่วยสร้างอำนาจการต่อรองในเวทีต่างๆ มากขึ้น นอกจากนี้ AEC จะช่วยส่งเสริมให้เกิดการขยายตัวในด้านการค้าและการลงทุนของไทย เนื่องจากการผลักดันมาตรการต่างๆ เพื่อเป็น AEC จะก่อให้เกิดการยกเลิกหรือลดอุปสรรคในการเข้าสู่ตลาด ไม่ว่าจะเป็นอุปสรรคด้านภาษีหรือมาตรการทางการค้าอื่นๆ ที่มีใช้ภาษี เพราะประเทศสมาชิกจะแสวงหาความร่วมมือเพื่อลด/ขจัดอุปสรรคต่างๆ เหล่านี้ รวมถึงอำนวยความสะดวกทางการค้าและการลงทุนระหว่างกัน อีกทั้งยังจะทำให้ผู้ประกอบการไทยได้เริ่มปรับตัวและเตรียมความพร้อมกับสถานะแวดล้อมทางเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไปและใช้โอกาสที่เกิดจากการลดอุปสรรคทางการค้าและการลงทุนต่างๆ ให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ โดยเฉพาะสาขาที่ไทยมีความพร้อมและมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูง

2. ความร่วมมือทางเศรษฐกิจของ ASEAN (plus) กับประเทศที่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจ

เอื้อประโยชน์ทางการค้าอย่างมาก ความร่วมมือทางเศรษฐกิจของกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน ร่วมกับประเทศจีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ อินเดีย ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ ส่งเสริมให้เกิดการปรับตัวของภาคอุตสาหกรรมให้มีระบบการผลิต และผลิตภัณฑ์ที่ได้มาตรฐาน การส่งเสริมอุตสาหกรรมสาขาที่มีศักยภาพในตลาดใหม่ โดยเฉพาะในกลุ่มผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม รวมถึงการขยายโอกาสให้ผู้ประกอบการสามารถลดต้นทุนวัตถุดิบโดยอาศัยวัตถุดิบภายในกลุ่มประเทศสมาชิก

3. ความต้องการวัตถุดิบเกษตรเพื่อเป็นอาหาร พลังงาน และวัสดุทดแทนสิ่งสังเคราะห์

ซึ่งธนาคารโลกได้คาดการณ์ไว้ว่า ในระยะ 20 ปีข้างหน้า ความต้องการอาหารมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 50 โดยมีปัจจัยจากจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้น การเพิ่มขึ้นของสัดส่วนชนชั้นกลาง อิทธิพลทางด้านลัทธิบริโภคนิยม ปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร และการลดลงของพื้นที่เพาะปลูก เนื่องจากการพัฒนาสู่ความเป็นเมืองอย่างรวดเร็ว ดังนั้น ความต้องการอาหารที่เพิ่มขึ้นตามจำนวนประชากร ความต้องการพลังงานทั้งน้ำมันดิบ ก๊าซธรรมชาติ และเชื้อเพลิงอื่นๆ รวมทั้ง วัสดุทดแทนสิ่งสังเคราะห์ นับเป็นโอกาสสำคัญ of ประเทศไทย ในการขยายตลาดสำคัญสำหรับการส่งออกสินค้าเกษตรพื้นฐาน

4. กระแสการอนุรักษ์ธรรมชาติและ การเพิ่มขึ้นของประชากรสูงอายุ ทำให้มีความต้องการสินค้า เพื่อสุขภาพมากขึ้น โดยเฉพาะที่มาจากวัสดุธรรมชาติ จากการประมาณการของสหประชาชาติ รายงานว่า ภายในปี 2050 โลกจะมีประชากรถึง 9,000 ล้านคน โดยส่วนใหญ่จะอยู่ในกลุ่มประเทศกำลังพัฒนา นั้นแสดงว่า โอกาสเกิดตลาดใหม่ๆ ขึ้นในประเทศกำลังพัฒนามีมากขึ้น หากอุตสาหกรรมไทยต้องการเพิ่มส่วนแบ่ง ทางการตลาดในกลุ่มประเทศเกิดใหม่ดังกล่าว มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ประกอบการต้องเรียนรู้ความต้องการ ของผู้บริโภคที่เปลี่ยนไป ควบคู่ไปกับอัตราการเจริญเติบโตของประชากรในกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาที่เพิ่มสูงขึ้น การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรยังรวมถึงการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรที่เป็นผู้สูงอายุในทุกประเทศ ทั่วโลก สะท้อนให้เห็นถึงรสนิยมและประเภทของสินค้าที่จะเปลี่ยนแปลงไปด้วยความต้องการสินค้าเพื่อสุขภาพ จะเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะที่มาจากวัสดุธรรมชาติ ดังนั้น หากอุตสาหกรรมไทยสามารถเรียนรู้และปรับตัว ในการผลิตสินค้าเพื่อสนองตอบต่อความต้องการของตลาดใหม่ได้ก็จะทำให้อุตสาหกรรมของไทยสามารถขยาย ส่วนแบ่งตลาดเพิ่มขึ้นได้

5. การเปลี่ยนแปลงและวิวัฒนาการของเทคโนโลยีด้าน Bio-technology และ Material Technology เปิดโอกาสให้มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่เพื่อสนองตอบความต้องการของผู้บริโภคมากยิ่งขึ้น การเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีสารสนเทศ (Informational Technology) ผสมผสานกับเทคโนโลยีระดับโมเลกุล (Molecular Economy) ซึ่งประกอบด้วย 3 สาขาหลัก คือ 1) เทคโนโลยีชีวภาพ (Bio-technology) 2) เทคโนโลยี Nano-technology และ 3) วัสดุศาสตร์ (Material Science) จะเข้ามามีบทบาทมากขึ้นในทางเศรษฐกิจและการพัฒนาอุตสาหกรรม วงจรชีวิตของผลิตภัณฑ์ (Product Life Cycle) จะสั้นลง นอกจากนี้ การรวมตัวของเทคโนโลยี (Convergence of Technology) เกิดขึ้นตลอดเวลา Nanotechnology รวมกับเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมกับเทคโนโลยีทางการตัดต่อพันธุกรรม (GMOs) มีแนวโน้มที่อาจเป็นไปได้ในอนาคตอันใกล้นี้ เช่น ผักที่เป็นยารักษาโรคในตัวเอง โทรศัพท์ที่สามารถ ส่งคลื่นออกมาทางจอภาพได้ หุ่นยนต์ที่มีขนาดเล็กเท่าไวรัส ที่ส่งเข้าไปในร่างกายแล้วเข้าไปรักษาอวัยวะส่วนที่ เจ็บป่วยได้โดยตรง หรือระบบอินเทอร์เน็ตที่ส่งคลื่นได้ ซึ่งทำให้การขายน้ำหอมทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-commerce) เกิดขึ้นได้ หรือโทรศัพท์มือถือที่มีขนาดเล็กลงเท่ากับนาฬิกาข้อมือ ประเทศไทย จึงจำเป็นต้อง เตรียมพร้อมให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีดังกล่าวในอนาคต โดยจะต้องมีการบริหารจัดการองค์ ความรู้อย่างเป็นระบบ ทั้งการพัฒนาหรือสร้างองค์ความรู้ รวมถึงการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมมา ผสมผสานร่วมกับจุดแข็งในสังคมไทย อาทิ สร้างความเชื่อมโยงเทคโนโลยีกับวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อสร้างคุณค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการ มีการบริหารจัดการลิขสิทธิ์และสิทธิบัตร และการคุ้มครองทรัพย์สิน ทางปัญญาอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งแบ่งปันผลประโยชน์ที่เป็นธรรมกับชุมชน

ภัยคุกคาม (Threat) ของภาคอุตสาหกรรมไทย

1. การรวมกลุ่มประเทศตามภูมิภาคต่างๆ ทำให้มีมาตรการการกีดกันทางการค้าในรูปแบบต่างๆ เกิดขึ้น ส่งผลให้อุตสาหกรรมไทยที่ส่งออกข้ามภูมิภาคต่างๆ ต้องปรับตัว และมีต้นทุนการผลิตที่เพิ่มสูงขึ้น เป็นอุปสรรคในการแข่งขัน การรวมกลุ่มประเทศตามภูมิภาคต่าง ๆ ทำให้มีมาตรการกีดกันทางการค้าในรูปแบบใหม่ๆ ทั้งในด้านการกำหนดมาตรฐานสินค้า มาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อม มาตรฐานด้านแรงงาน และมาตรฐานที่เกี่ยวกับความปลอดภัยของผู้บริโภค ที่ตลาดเป้าหมายในการส่งออกสำคัญของไทยอย่างสหรัฐอเมริกา และกลุ่มประเทศในเครือสหภาพยุโรปได้นำมาใช้ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2000 เป็นต้นมา ทำให้ผู้ประกอบการไทยต้องปรับตัวเพื่อปฏิบัติตามเงื่อนไข/กฎระเบียบสากล ซึ่งหากไม่สามารถปฏิบัติตามข้อบังคับดังกล่าวได้นั้น ก็จะส่งผลให้ไทยสูญเสียตลาดดังกล่าวไป ซึ่งปัจจัยดังกล่าวถือว่าการเพิ่มต้นทุนในการผลิตและการแข่งขันให้กับผู้ประกอบการไทยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

2. ภาวะโลกร้อน ส่งผลให้เกิดมาตรการควบคุมสารเรือนกระจก อาทิ CO² ทำให้การกำหนดโครงสร้างอุตสาหกรรมของไทยต้องคำนึงถึงปริมาณการปล่อยสารเรือนกระจก ประเด็นเรื่อง “ภาวะโลกร้อน” ได้มีการหยิบยกขึ้นมาเป็นวาระพิเศษในเวทีความร่วมมือระหว่างประเทศอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรมตั้งแต่ปี ค.ศ. 1997 การลงนามในพิธีสารเกียวโต (Kyoto Protocol) พิธีสารที่เป็นจุดเริ่มต้นของการเปิดหน้าต่างใหม่ให้กับสมาชิกในประชาคมเศรษฐกิจโลกต้องหันมาให้ความสนใจกับสภาพแวดล้อมธรรมชาติที่เปลี่ยนแปลงไปอันเป็นผลมาจากการพัฒนาที่ไม่สมดุล การลงนามและให้คำมั่นสัญญาของภาคีประเทศส่วนมากทั่วโลกในพิธีสารเกียวโต ระหว่างการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ (United Nations Framework Convention on Climate Changes) เมื่อวันที่ 11 ธันวาคม ค.ศ. 1997 คือ สัญญาฉบับที่สำคัญว่าประเด็นเรื่องการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศของโลกกำลังจะเป็นภัยคุกคามต่อการปรับตัวของภาคอุตสาหกรรมในอนาคตไม่ช้าก็เร็ว โดยในอนาคตแนวโน้มการตัดสินใจซื้อสินค้าของผู้บริโภคจะคำนึงถึงผลกระทบต่อสินค้าและบริการที่มีต่อสิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งสำคัญ และผู้บริโภคยินดีที่จะจ่ายมากขึ้นอีกระดับหนึ่ง เพื่อให้ได้สินค้าและบริการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งพฤติกรรมผู้บริโภคดังกล่าวจะเป็นแรงผลักดันให้โครงสร้างอุตสาหกรรมเปลี่ยนแปลงและก่อให้เกิดการพัฒนาในด้านการปรับปรุงมาตรฐานสิ่งแวดล้อมของภาคอุตสาหกรรมมากยิ่งขึ้น

3. แนวโน้มรูปแบบการลงทุนของประเทศต่างๆ ให้ความสนใจในธุรกิจบริการมากกว่าการลงทุนภาคอุตสาหกรรม ทำให้อุตสาหกรรมที่พึ่งพาเงินทุนต่างชาติมีผลกระทบต่อการขายตัวของอุตสาหกรรมได้โดยกลุ่มธุรกิจบริการที่มีแนวโน้มมาแรงและเป็นกลุ่มธุรกิจที่มีประเทศต่างๆ ให้ความสนใจลงทุนซึ่งมีอัตราเติบโตค่อนข้างสูงและมีการเคลื่อนย้ายฐานการบริการจากประเทศที่พัฒนาแล้ว เช่น สหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป มายังภูมิภาคเอเชียมากขึ้น โดยเฉพาะประเทศกำลังพัฒนาที่สามารถดึงดูดการลงทุนจากต่างชาติมากกว่าภูมิภาคอื่น โดยธุรกิจบริการที่ชาวต่างชาติสนใจลงทุน คือ บริการด้านการค้นคว้าและวิจัย บริการให้ข้อมูลทางโทรศัพท์ บริการด้านการขนส่งและกระจายสินค้าแบบครบวงจร และบริการด้านการซ่อมบำรุง นอกจากนี้ รูปแบบการลงทุนในธุรกิจบริการสาขาการเงินที่มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างขององค์ประกอบของประเภทเงินทุนระหว่างการลงทุนในตลาดหุ้นหรือตลาดเงิน (Portfolio Investment) การลงทุนโดยตรง (Foreign Direct Investment: FDI) และการกู้ยืม การเพิ่มบทบาทในทางเศรษฐกิจและการส่งออกเงินทุนของประเทศเกิดใหม่เอเชียตะวันออก (Emerging East Asia) ซึ่งประกอบไปด้วย ไทย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์

มาเลเซีย จีน เวียดนาม รวมถึงการเคลื่อนย้ายเงินทุนไปลงทุนในภาคบริการของประเทศพัฒนาแล้ว โดยแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงของระบบการเงินนี้เป็นสภาวะการณ์ที่เอื้อประโยชน์แก่นักลงทุน ซึ่งจะดึงดูดนักลงทุนชาวต่างชาติให้หันมาเห็นความสำคัญและเร่งกระจายเม็ดเงินลงทุนไปยังสาขาการเงินมากขึ้น ไม่เพียงแต่สาเหตุเพราะภาคการเงินที่มีความเป็นเสรีมากขึ้นเท่านั้น หากกอบกรับธรรมชาติของการลงทุนของการเก็งกำไร ในภาคการเงินที่เห็นผลเร็วกว่าภาคอุตสาหกรรมอย่างชัดเจน ดังนั้น หากเปรียบเทียบระหว่างสัดส่วนการลงทุนใน 3 องค์ประกอบหลัก คือ การลงทุนโดยตรง (Direct Investment) การลงทุนในตราสารหนี้ (Foreign Borrowing) และการลงทุนในตลาดหุ้นหรือตลาดเงิน (Portfolio Investment) นั้น แนวโน้มที่การลงทุนในภาคอุตสาหกรรมที่แท้จริง หรือ Real Sector จะเติบโตในอัตราที่คงที่ หรือช้าลงจะมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้นในอนาคต ซึ่งจากที่กล่าวมาแล้วในเรื่องของการลงทุนในภาคอุตสาหกรรม จะพบว่า ภาคการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออกหลักๆ ของประเทศไทย อาทิ ยานยนต์ เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ เครื่องคอมพิวเตอร์ เหล็ก ฯลฯ ล้วนแล้วแต่ต้องพึ่งพาเงินลงทุนจากต่างชาติเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้น หากกระแสของการลงทุนเปลี่ยนแปลงไปดังที่ได้กล่าวในข้างต้นนั้น หากภาคอุตสาหกรรมการผลิตของไทยยังคงต้องพึ่งพาเงินลงทุนจากต่างประเทศเช่นเดิม ไทยก็จะพบอุปสรรคสำคัญในการพัฒนาอุตสาหกรรมการผลิตอย่างแน่นอน

4. ปริมาณน้ำมันจากฟอสซิลที่ลดลงอย่างต่อเนื่องและรวดเร็ว ส่งผลกระทบต่อแหล่งพลังงานเคมีสังเคราะห์ และวัตถุดิบอุตสาหกรรมที่ได้จากน้ำมัน ประเทศไทยใช้พลังงานจากเชื้อเพลิงฟอสซิลเป็นส่วนใหญ่ ทำให้ประเทศไทยต้องนำเข้าพลังงานจากต่างประเทศถึงร้อยละ 49 ของพลังงานทั้งหมดที่ใช้ภายในประเทศ ทั้งนี้ ในปี พ.ศ. 2551 มีการนำเข้าพลังงานจากต่างประเทศรวมทั้งสิ้น 59,386 พันตัน เทียบเท่าน้ำมันดิบคิดเป็นมูลค่า สูงถึง 1,178,000 ล้านบาท โดยการนำเข้าที่สำคัญคือการนำเข้าน้ำมันดิบและน้ำมันสำเร็จรูปทำให้เกิดความเสียเปรียบในแง่เศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ทั้งนี้ จากการศึกษาในเชิงเปรียบเทียบจากรายงานการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Human Development Report 2007/2008) ของสำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (United Nations Development Program: UNDP) พบว่าประเทศที่มีการพัฒนาในระดับสูง อาทิ ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกาและสิงคโปร์ แล้ว จะพบว่าประเทศเหล่านี้มีความพยายามที่จะลดการใช้น้ำมันดิบและถ่านหิน แต่หันมาใช้พลังงานทางเลือกและพลังงานหมุนเวียนที่สามารถนำกลับมาใช้ได้ใหม่ (Renewable Energy) เช่น พลังงานน้ำ พลังงานลม พลังงานแสงอาทิตย์ และพลังงานจากขยะชีวมวล (Biomass) มากขึ้น ในขณะที่ประเทศไทยซึ่งถูกจัดให้อยู่ในกลุ่มประเทศที่มีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อยู่ในระดับกลางนั้น ยังคงมีการใช้พลังงานจากเชื้อเพลิงฟอสซิลที่ขยายตัวมากขึ้น ในขณะที่การใช้พลังงานหมุนเวียนที่กลับมาใช้ได้ใหม่ดูเหมือนจะมีอัตราการลดลงถึงเกือบเท่าตัว

5. ภาวะวิกฤตใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างเฉียบพลันและมีกระทบทั่วโลก (การเงิน โรค ภัยธรรมชาติ ชาติแคลนทรัพยากร) ล้วนแล้วแต่เป็นภัยคุกคามต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมทั้งสิ้น อาทิ ปัญหาภาวะวิกฤติการเงินโลก ซึ่งเกิดจากภาวะวิกฤตทางการเงินของสหรัฐอเมริกาและลุกลามไปยังประเทศอื่นๆ ทั่วโลกในรูปแบบ Domino ส่งผลกระทบต่อภาคการผลิตไทยทั้งในด้านการลงทุนการส่งออกและการบริโภคภายในประเทศเป็นอย่างมาก เนื่องจากประเทศไทยยังคงเป็นประเทศที่พึ่งพาการการลงทุนจากต่างประเทศเป็นหลัก นอกจากนี้ ปัญหาวิกฤตภัยธรรมชาติ ไม่ว่าจะเป็นภาวะโลกร้อน พายุ น้ำท่วม เป็นต้น และปัญหาด้านโรคภัยไข้เจ็บอย่างเช่น ไข้หวัดใหญ่ 2009 (A-H1N1) ที่กำลังแพร่ระบาดอยู่ในปัจจุบันนี้ นับว่าเป็นตัวอย่างปัญหาหลักที่ภาคอุตสาหกรรมและสังคมโลกต้องเผชิญ

ที่มา: กระทรวงอุตสาหกรรม, ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC): โอกาสและผลกระทบต่อภาคอุตสาหกรรมไทย (กรุงเทพมหานคร) หน้า 15-26

การเปลี่ยนแปลง GDP ของประเทศสมาชิกอาเซียนเมื่อเป็น AEC

ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) เป็นการรวมตัวกันของประเทศในกลุ่มอาเซียนเพื่อเสริมสร้างความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจ และเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของอาเซียนในตลาดโลกมากขึ้น ในการดำเนินงานได้มีการจัดทำแผนงานการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนหรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า AEC Blueprint โดยเป็น การกำหนดระยะเวลาการลดอัตราภาษีนำเข้าสินค้าของประเทศสมาชิกอาเซียนไว้ 2 กลุ่ม คือ ประเทศในกลุ่มอาเซียน 6 ประกอบด้วย ไทย ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย อินโดนีเซีย สิงคโปร์ และบรูไน ต้องลดภาษีนำเข้าสินค้าให้เป็น 0% ในปี 2553 ส่วนประเทศในกลุ่ม CLMV ประกอบด้วย พม่า ลาว กัมพูชา และเวียดนาม ต้องลดภาษีนำเข้าสินค้าให้เป็น 0% ในปี 2558 เนื่องจากเป็นประเทศกำลังพัฒนา จึงจำเป็นต้องให้เวลาในการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิต พัฒนาบุคลากร โครงสร้างพื้นฐาน ฯลฯ ดังนั้น ทำให้ในปี 2558 อาเซียนจะไม่มีภาษีสินค้านำเข้ากับสมาชิกอาเซียนด้วยกัน ซึ่งย่อมส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศไทย โดยเฉพาะต่อ GDP ของประเทศไทยและประเทศสมาชิกอาเซียน

ซึ่งผลกระทบจากการลดอัตราภาษีเป็นร้อยละ 0 ในปี 2558 ส่งผลให้ GDP ของประเทศสิงคโปร์เปลี่ยนแปลงมากที่สุด โดยเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.80 สำหรับประเทศไทยนั้น เป็นอันดับสองที่มูลค่า GDP จะเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.75 รองลงมาเป็น อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย เวียดนาม พม่า ลาว และกัมพูชา ตามลำดับ

ประเทศ	ไทย	ฟิลิปปินส์	มาเลเซีย	อินโดนีเซีย	สิงคโปร์	พม่า	ลาว	กัมพูชา	เวียดนาม
อัตราการเปลี่ยนแปลง (%)	1.75	1.07	1.18	1.25	1.80	0.90	0.89	0.66	0.97

ที่มา: ศูนย์ศึกษาการค้าระหว่างประเทศ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

ที่มา: ศูนย์ศึกษาการค้าระหว่างประเทศ, ผลกระทบของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ต่อเศรษฐกิจการค้าของไทย ใน 6 ปีข้างหน้า (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, 2552) หน้า 1